

Yritysmuodon muutos osakeyhtiöksi

Toiminimi X:n muutoksen perusteltavuus

Jouni Kujala
Katri Toppinen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2018
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
Tradenomi (AMK), liiketalouden tutkinto-ohjelma

Tekijä(t) Kujala, Jouni Toppinen, Katri	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä toukokuu 2018
	Sivumäärä 84	Julkaisun kieli Suomi
		Verkojulkaisulupa myönnetty: x
Työn nimi Yritysmuodon muutos osakeyhtiöksi Toiminimi X:n muutoksen perusteltavuus		
Tutkinto-ohjelma Tradenomi (AMK), liiketalouden tutkinto-ohjelma		
Työn ohjaaja(t) Juntunen Hannu, Laaksonen Aki		
Toimeksiantaja(t) Toiminimi X		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön aiheena on tutkia, onko toiminimen X perusteltua muuttaa yritysmuoto osakeyhtiöksi. Tutkimus toteutetaan toimeksiantajan toiveesta tehdä selvitys mahdollisen yritysmuodon muutoksen tuomista hyödyistä. Yritysmuotoja on olemassa monia, ja yritysmuodon valitsemiseen vaikuttavia asioita vielä useampia. Aiheen rajaamista helpottaa, että toimeksiantaja yritys työllistää ainoastaan yrittäjän itse. Tästä syystä tutkimus on rajattu koskemaan vain muutosta osakeyhtiöksi. Tavoitteena on antaa toimeksiantajalle selvitys siitä, kannattaako yritysmuotoa muuttaa, mitä mahdollinen muutos pitää sisällään ja miten muutos vaikuttaa yrityksen arkipäiväiseen toimintaan sekä onko muutoksesta hyötyä taloudellisesti.</p> <p>Tutkimus toteutetaan kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Tutkimuksen aineisto koostuu yrityksen dokumenteista, joita ovat muun muassa kirjanpidon aineisto, tilinpäätöstiedot sekä veroilmoitus. Aineisto on näin ollen kokonaan sekundääristä aineistoa, esimerkiksi haastattelua tai muuta primääriaineistoa ei ole käytetty, koska ei koettu niiden tuovan lisäarvoa tutkimukselle. Opinnäytetyössä käsitellään ensin toiminimen hallinnointia, juridiikka, verotusta sekä kirjanpitoa. Seuraavassa osassa käsitellään osakeyhtiön näkökulmasta samat asiat ja lisäksi vielä osakeyhtiön perustaminen. Tämän jälkeen työssä on itse tutkimusosa, jossa pohditaan yritysmuodon muutoksen perusteltavuutta.</p> <p>Tutkimuksen perusteella tällä hetkellä olisi verotuksellisesti perusteltua muuttaa toiminimi osakeyhtiöksi, mutta tarkasteltaessa tulevaisuutta tilanne muuttuu. Verotuksellisen hyödyn ollessa vain hetkellinen, hallinnollisten asioiden monimutkaistuminen, kirjanpidon muuttaminen sekä perustamistoimet kokonaisuudessaan puoltava kaikki sitä, että case-yrityksen kannattaa tällä liikevaihdolla jatkaa toimimista toiminimenä.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Yritysmuodon muutos, toiminimi, yksityinen elinkeinoharjoittaja, osakeyhtiö		
Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)		

Author(s) Kujala, Jouni Toppinen, Katri	Type of publication Bachelor's thesis	Date May 2018 Language of publication: Finnish
	Number of pages 84	Permission for web publication: X
Title of publication Company X form change to limited liability company Transformations justifiable in company X		
Degree programme Business Administration		
Supervisor(s) Juntunen Hannu, Laaksonen Aki		
Assigned by Company X		
Abstract <p>The subject of the Bachelor's thesis was to examine whether or not it is justifiable to change Company X's form to a limited liability company. The study was carried out according to the client's wishes to scrutinize the benefits of the change in the form of business. There are many forms of businesses and even more issues affecting the choice of business form. It is easier to limit the subject because the client only employs himself. For this reason the study is limited to the transformation into a limited liability company. The aim was to provide the client a report of whether the form of business should be altered, what the possible change includes and how the change will affect the company's day to day actions and whether the change will benefit the client financially.</p> <p>The study was carried out as a qualitative research. The research material consisted of company documents including accounting reports, financial statements and tax returns. Therefore the material is entirely secondary, for example interviews or other primary material have not been used. Primary material was not considered to bring added value to the study. The theoretical part of the thesis deals with the management of the business, legislation, taxation and bookkeeping. The next section addresses the same issues from a limited liability company's point of view and, in addition, the establishment of a limited liability company. After that there is a research part that looks into the premises of the change in the business form.</p> <p>In this moment it is justifiable that the company changes its form but only considering taxation. However, considering how the change will affect the company's day to day actions the change is not profitable anymore. The study results are that company X is recommended to continue doing business in the same form as it has done so far.</p>		
Keywords/tags (subjects) company, limited liability company, change of company form		
Miscellaneous (Confidential information)		

Sisältö

1	Johdanto	4
2	Tutkimusasetelma	5
2.1	Tutkimusongelma ja -kysymykset	6
2.2	Tutkimusmenetelmät	6
3	Yksityinen elinkeinoharjoittaja	13
3.1	Toiminimen hallinnointi ja juridiikka	14
3.2	Toiminimen verotus	15
3.3	Toiminimen hyvät ja huonot puolet.....	18
4	Osakeyhtiö	19
4.1	Osakeyhtiön perustaminen	20
4.2	Osakeyhtiön hallinnointi ja juridiikka	25
4.3	Osakeyhtiön verotus	28
4.4	Osakeyhtiön hyvät ja huonot puolet.....	31
5	Tutkimustulokset.....	32
5.1	Yritysmuodon vaikutus case-yrityksen kirjanpitoon ja hallintoon.....	32
5.2	Yritysmuodon muutoksen vaatimat käytännön toimet.....	36
5.3	Muutoksen verotuksellinen kannattavuus.....	39
6	Johtopäätökset.....	59
7	Pohdinta.....	63
	Lähteet	67
	Liitteet.....	70
	Liite 1. Perustamissopimus.....	70
	Liite 2. Y1 lomake	71
	Liite 3. 1 -liitelomake	75

Liite 4. Henkilötietolomake	78
Liite 5. Yhtiöjärjestys	79
Liite 6. Y6 lomake	80
Liite 7. Veroprosenttilaskelma	84

Kuviot

Kuvio 1 Toiminimen käytännön toimet osakeyhtiöksi muuttamisessa	39
Kuvio 2 Vuositulon keskiarvo laskelma	42
Kuvio 3 Kiinteät kustannukset	43
Kuvio 4 Muuttuvat kustannukset	44
Kuvio 5 Tilikauden tulos	45
Kuvio 6 Toiminimen verotus, vähennykset	46
Kuvio 7 Toiminimen verotus	47
Kuvio 8 Toiminimen verotus ilman vähennyksiä	48
Kuvio 9 Toiminimen verotus, 10 % pääomatuloa	49
Kuvio 10 Toiminimen verotus, 20 % pääomatuloa	50
Kuvio 11 osakeyhtiön yhteisöverotus	51
Kuvio 12 Sivukulut	51
Kuvio 13 Tulo osinkona	52
Kuvio 14 Tulo palkkana ja osinkona	53
Kuvio 15 Osakeyhtiön verotus ilman palkkoja	53
Kuvio 16 Palkka + osinko tuloksen kasvaessa	55
Kuvio 17 Osinko tuloksen kasvaessa	55
Kuvio 18 Yhteenvedo osakkaan veroista nettovarallisuuden kasvaessa	56
Kuvio 19 Toiminimen verotus, kun tulos laskee 15 %	57
Kuvio 20 Osakeyhtiön verotus, kun tulos laskee 15 %	58
Kuvio 21 Osakkaan verotus tuloksen laskiessa 15 %	58

Taulukot

Taulukko 1 Matemaattisen arvon laskentakaava	29
Taulukko 2 Kirjanpidon erot toiminimessä ja osakeyhtiössä	34
Taulukko 3 Hallinnoinnin erot toiminimessä ja osakeyhtiössä	36
Taulukko 4 Verotuksen pääpiirteet toiminimessä ja osakeyhtiössä	40

1 Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriön Yritykset (n.d.) dokumentin mukaan Suomen kasvu, hyvinvointi ja työllisyys perustuvat onnistuneeseen yritystoimintaan. Vuonna 2017 Suomessa oli rekisteröityjä yrityksiä yhteensä 608 486 kappaletta. Eniten oli osakeyhtiöitä, joita oli 270 553. Yritysmuodoista toiseksi suosituin oli yksityinen elinkeinoharjoittaja eli toiminimi, joita oli noin kolmasosa eli 204 031. (Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä n.d.) Samana vuonna eli 2017, uusia yrityksiä Suomessa rekisteröitiin 34 216 kappaletta. Näistä yli puolet olivat toiminimiä. Edellisvuoteen verrattuna yksityisiä elinkeinoharjoittajia rekisteröitiin yli 3 000 yritystä enemmän kuin vuonna 2016. Osakeyhtiöiden kohdalla rekisteröimisiä oli yhteensä 13 848, joka on vuoteen 2016 verrattuna pysynyt lähes samana. (Tilastoa rekisteröidyistä uusista yrityksistä n.d.) Voidaan siis sanoa, että Suomi on yrittäjien maa.

Mutta mistä aloittava yrittäjä tietää, mikä yritysmuoto kannattaa omalle toiminnalleen valita ja mikä on esimerkiksi verotuksellisesti edullisin? Tai toisaalta, jos on jo perustettu esimerkiksi toiminimi, milloin yritysmuodon muutos on ajankohtainen vastuun, verotuksen tai toiminnan jatkuvuuden kannalta?

Yritystä perustettaessa on tärkeään valita itselle sopivin yritysmuoto. Yritysmuodon valinnassa tulee ottaa huomioon eri tekijät, jotka määrittävät sopivan yritysmuodon omalle yritykselle. Suurimpia vaikuttavia tekijöitä ovat päätöksenteko, vastuu sekä verotus. Lisäksi valintaan vaikuttavat muun muassa perustajien lukumäärä, pääoman tarve, toiminnan joustavuus, yrityksen laajenemismahdollisuudet sekä voitonjako ja tappion kattaminen. (Holopainen 2018, 20–22.) Samat kriteerit voidaan heijastaa myös yritysmuodon muuttamisen perusteiksi.

Tämä tutkimus toteutetaan toimeksiantaja yrityksessä X, jonka palveluksessa ei työskentele toiminimiyrittäjän lisäksi muita. Tutkimus toteutetaan, koska yritysmuodon muutosta on case-yrityksessä pohdittu jo usean vuoden ajan ja tästä syystä toimeksiantaja haluaakin nyt selvityksen siitä, mitä hyötyä mahdollisesta muutoksesta case-yritykselle olisi. Lisäksi yrityksessä on pohdittu vaihdoksen muita mukanaan tuomia muutoksia ja sitä, miten yritysmuodon muutos vaikuttaisi yrityksen arkipäiväiseen toimintaan. Tutkimus antaa toimeksiantajalle käsityksen siitä, tuleeko toimintaa

muuttaa ja jos tulee, niin millä tavalla sekä miten muutos vaikuttaa erilaisiin toimintoihin ja tehtäviin. Tarkasteltavia vaikutuksia tutkitaan muun muassa yrityksen verotuksessa, juridisissa toimissa sekä kirjanpidossa. Tutkimus kuuluu näin ollen taloushallinnon aihealueeseen. Ongelmaa lähdetään ratkaisemaan kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena, jonka aineistona on lähinnä vain sekundääristä aineisto. Aineisto koostuu siis erilaisista dokumenteista.

Toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi ei kuitenkaan ole oikeastaan muutos, vaan toiminimen toimintaa jatkamaan perustetaan uusi osakeyhtiö, johon toiminimen varat ja velat sijoitetaan jatkuvuusperiaatteen mukaisesti (Immonen 2015, 437). Tästä jatkuvuusperiaatteesta on säädetty muun muassa tuloverolain 24§. Lisäksi aiheesta on tehty useita eri opinnäytetöitä, joita ei kuitenkaan voi suoraan verrata tähän tutkimukseen niissä tutkittavien erilaisten yritysten takia. Jokainen yritys on erilainen, joten jokainen aiheesta tehty tutkimuskin on näin ollen erilainen.

Toiminimen muuttamisesta osakeyhtiöksi on tehty ohjeistus tilitoimistolle. Tämän tutkimuksen on tehnyt Anssi Ojanperä Seinäjoen ammattikorkeakoulussa vuonna 2015. (Ojanperä 2015, 1.) Tässä tutkimuksessa tutkija on pohtinut yritysmuodon muutosta yleisellä tasolla eikä niinkään paneutunut tietyn yrityksen muutokseen. Lisäksi muun muassa Mikkelin ammattikorkeakoulussa vuonna 2011 Nokelainen Iri on tehnyt tutkimuksen Toiminimi X:n muutoksesta osakeyhtiöksi. Tutkimuksessa pohditaan nimenomaisen yrityksen kautta muutoksen käytäntöä ja kannattavuutta. (Nokelainen 2011, 1.) Nokelaisen tutkimus on lähellä tätä tutkimusta, mutta eroavaisuudet tulevat yritysten erilaisuuden ja laajuuden kohdalla. Lisäksi tässä tutkimuksessa keskitytään eritoten muutoksen perusteltavuuteen ei niinkään muutoksen toteutukseen. Tutkimuksia aiheesta on siis tehty, lisäksi opinnäytetöitä löytyy aiheeseen liittyen muun muassa yrityksen perustamisesta ja verosuunnittelusta.

2 Tutkimusasetelma

Tämä luku sisältää selvityksen tutkimusongelmasta ja -kysymyksistä sekä ongelman rajauksesta. Tutkimusasetelma otsikon alla perustellaan myös valittu tutkimusote, aineistonkeruumenetelmät sekä aineiston analyysimenetelmät. Tässä luvussa myös pohditaan, miten työn luotettavuus varmistetaan.

2.1 Tutkimusongelma ja -kysymykset

Opinnäytetyössä tulee aina olla jokin tutkittavaan ilmiöön liittyvä ongelma, jota lähdetään tutkimuksella ratkaisemaan. Työskentelyn helpottamiseksi tutkimusongelma muutetaan yleensä tutkimuskysymyksiä. (Kananen 2017, 15.) Tutkimusongelma ohjaa koko tutkimuksen kulkua, näin ollen sen rajaaminen ja tarkka määrittely ovat tutkimukselle hyvin tärkeitä. Väärin asetettu tutkimusongelma aiheuttaa väärät tutkimuskysymykset, mistä seuraa tutkimuksen epäonnistuminen. (Kananen 2017, 56.)

Tutkimusongelmana on yritysmuodon muuttamisen perusteltavuus. Toimeksiantaja-yritys on pohtinut yritysmuodon muuttamista verotuksellisista syistä. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, onko yritysmuodon muuttaminen osakeyhtiöksi toimeksiantajalle rahallisesti ja hallinnollisesti perusteltua. Ongelmaa lähdetään purkamaan tutkimuskysymysten avulla. Tutkimuskysymyksiä ovat

- miten yritysmuodon muuttaminen vaikuttaa case-yrityksen kirjanpitoon ja hallintointiin
- mitä käytännön toimia muutos edellyttää yrittäjältä sekä yritykseltä ja
- onko muutos verotuksellisesti kannattava case-yritykselle ja yrittäjälle?

Ensimmäinen kysymys pitää sisällään kirjanpidon, yrityksen hallinnoinnin sekä juridii-kan muutokset ja niiden vaikutukset toimeksiantajaan ja tämän yritykseen. Toisessa kysymyksessä pohditaan, mitä toimeksiantajan tulee tehdä yritysmuodon muuttamiseksi ja milloin muutokset tulee toteuttaa. Viimeinen kysymys koskee kannattavuutta, eli onko osakeyhtiöksi muuttamisella rahallista hyötyä verotuksen näkökulmasta toimeksiantajalle itselleen sekä case-yritykselle. Näihin kysymyksiin vastaamalla saamme vastauksen myös tutkimusongelmaan, eli onko yritysmuodon muutos perusteltua.

2.2 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusote

Tutkimusotteet voidaan yksinkertaisimmillaan jakaa kahteen tutkimusotteeseen, eli kvantitatiiviseen ja kvalitatiiviseen. Näiden tutkimusotteiden alle sisältyy molempiin eri alalajeja. (Kananen 2008, 55.)

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimusote soveltuu parhaiten tutkimuksiin, joissa tietystä ilmiöstä halutaan saada hyvä kuvaus sekä syvällinen näkemys. Laadullisella tutkimuksella pystytään tutkimaan tiettyä ilmiötä hyvinkin perusteellisesti. Tutkimuksen tuloksia ei kuitenkaan pystytä yleistämään eli ne ovat päteviä vain tutkittavassa tapauksessa. (Kananen 2017, 33.) Kanasen (2017, 34) mukaan tutkittava ilmiö määrittää sen, mikä tutkimusote on paras.

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus ei tutki laadullisen tutkimuksen tapaan yksittäisiä tapauksia, vaan tapausten joukkoa (Kananen 2017, 36). Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tiedonkeruussa käytetään muun muassa kyselyitä, joiden onnistuneeseen rakentamiseen tarvitaan oikeat ja täsmennetyt kysymykset. Näiden yksityiskohtaisten kysymysten laatimiseen puolestaan tarvitaan tutkittavan ilmiön tuntemista. (Kananen 2017, 32–33, 36.) Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena on selvittää syvällisesti tämä tutkittava ilmiö, mutta kuten äsken jo todettiin, määrällisessä tutkimuksessa ilmiöstä on oltava hyvä käsitys jo lähtötilanteessa (Kananen 2017, 32).

Tässä tutkimuksessa ilmiö on tuntematon ja sitä lähdetään tutkimuskysymysten avulla selvittämään. Päämääränä on selvittää yritysmuodon muutoksen perusteltavuutta ja kannattavuutta case-yrityksessä. Tutkittavana on siis vain yksittäinen tapaus, ei tapausten joukko kuten määrällisessä tutkimuksessa. Jo pelkästään tämä merkitsee sitä, että tutkimusote ei voi olla kvantitatiivinen. Kanasen (2017, 36) sanojen mukaan kaikki tutkimukset, jotka eivät ole määrällistä tutkimusta, ovat kvalitatiivista. Tutkimuksen tuloksia ei myöskään pystytä yleistämään, peruseriaatteita lukuun ottamatta. On myös hyvä huomioida, että vaikka tämän tutkimuksen nimessä esiintyy sana ”case” ja tutkimusta voidaan kuvailla case-tutkimukseksi, tutkimus ei kuitenkaan ole lähestymistavaltaan case-tutkimus (Kananen 2012, 34). Tutkimusotteeksi on siis valittu kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus.

Yksi laadullisen ja määrällisen tutkimuksen alalajeista on kehittämistutkimus. Kehittämistutkimus tarkoittaa monimenetelmäistä tutkimusotetta, eli kehittämistutkimus ei itsessään ole tutkimusmenetelmä. Se on sekoitus useita tutkimusmenetelmiä niin kvantitatiiviselta kuin kvalitatiiviseltakin puolelta. Jotta voitaisiin puhua kehittämistutkimuksesta, täytyy kehittämisen lisäksi olla myös tutkimusta. Eli tutkimuksen taus-

talla on teoria mihin kehittämisessä sitten tukeudutaan. (Kananen 2012, 19.) Kehittämistutkimuksen kohteena voi olla mikä tahansa asia, johon voidaan jollakin tavalla vaikuttaa (Kananen 2012, 21).

Tässä tutkimuksessa on tavoitteena vaikuttaa toiminnan kehittämiseen. Tutkimusosana on teorian ja aiempien tutkimusten tarkastelu. Teoriasta on tarkoitus löytää ratkaisut, joiden avulla toimintaa voidaan kehittää. Tarkoituksena on siis selvittää, onko mahdollinen yritysmuodon muutos hyödyllinen ja kannattava. Näiden toteutuksessa toimeksiantajalla on tieto ja varmuus muutoksen kannattavuudesta. Kehittämisselityksessä pelkkä ilmiön ymmärtäminen ja selittäminen ei riitä, kuten laadullisessa tutkimuksessa. Tarkoitus on löytää parempi vaihtoehto, kokeilla sitä ja todeta onko se toimiva. (Kananen 2012, 44.) Tässä työssä ratkaisun kokeiluna toimii erilaiset laskelmat, joiden avulla pystytään testaamaan yritysmuodon muutoksen tuomaa verohyötyä. Lopuksi vielä arvioidaan kaikkien saatujen tulosten perusteella tuoko yritysmuodon muutos halutun, paremman lopputuloksen.

Kehittämistutkimus noudattaa tiettyä etenemiskaavaa joka on,

1. ongelman määrittäminen
2. ratkaisun esittäminen
3. ratkaisun kokeileminen ja
4. arvioiminen (Kananen 2012, 53).

Tämän tutkimuksen tutkimusotteeksi on valittu laadullinen tutkimus sekä tarkemmin sen alalaji, eli kehittämisselitys. Tämä on laadullinen tutkimus, koska tutkimuksella pyritään selvittämään tiettyä ilmiötä. Tutkimusongelmaan saatua vastausta ei ole myöskään tarkoitus pystyä yleistämään, koska ongelma koskee vain yhtä tiettyä yritystä. Kehittämisselitykseksi tämä opinnäytetyö luetaan, koska tutkimuksen tarkoitus on kehittää toimeksiantaja yrityksen toimintaa ja kehittämisen taustalta löytyy myös tutkimus. Aivan kuten Kananen (2012, 19) on kehittämisselityksen määrittämisen kriteereiksi maininnut.

Aineistonkeruumenetelmät

Tutkimuskysymyksiin ja sitä kautta myös tutkimusongelmaan ratkaisua haetaan kerätyn aineiston avulla. Aineistonkeruumenetelmät juontuvat lähestymistavasta eli tutkimusotteesta. (Kananen 2017, 67.) Tässä opinnäytetyössä lähestymistavaksi valittiin kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus ja sen alalaji eli kehittämistutkimus. Kehittämistutkimuksen kaikissa vaiheissa tarvitaan laadullista tutkimusotetta. Laadullinen tutkimus voidaan menetelmien muodossa jakaa tiedonkeruu- ja analyysimenetelmiin. Jotta kehittämistutkimus voidaan toteuttaa, täytyy käyttää laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmiä. Tämä taas edellyttää laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmiä. Tästä syystä tähän työhön on valittu aineistonkeruu menetelmäksi laadullisen tutkimuksen menetelmät. (Kananen 2012, 92.) Kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimuksen aineisto koostuu teemahaastatteluista, dokumenteista, haastatteluista sekä havainnoinnista.

Laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmät jakautuvat kahteen alalukuun, sekundääri- ja primääriaineistoon. Sekundääriaineisto on jo olemassa olevaa tietoa, kuten pöytäkirjat, kun taas primääriaineisto koostuu havainnoinnista, haastatteluista ja kyselyistä, jotka tutkija joutuu keräämään kyseisen tutkimusongelman vuoksi. Dokumentit eli sekundääriaineistot ovat todella tärkeitä laadulliselle tutkimukselle. (Kananen 2017, 82–83.) Tutkimusongelman koskiessa esimerkiksi yksittäistä yritystä tarvittava tieto löytyy yrityksen sisältä. Tämä tieto koostuu erilaisista tilastoista ja muistioista sekä pöytäkirjoista ja yritystä koskevista dokumenteista (Kananen 2017, 69).

Tähän tutkimukseen on valittu aineistoksi vain sekundääriaineistoa, koska koettiin, että haastattelu tai jokin muu primääriaineisto ei tuo mitään lisäarvoa tutkimukselle. Kaikki tarvittava aineisto tutkimusongelman ja -kysymysten selvittämiseen löytyy yrityksen dokumenteista, joita ovat esimerkiksi kirjanpitoaineisto, veroilmoitukset, tiliotteet sekä muut tositteet. Kuten Kananenkin (2017, 67) kirjassaan toteaa, tutkimukselle parhaan aineistonkeruumenetelmän ratkaisee lopulta tutkimusongelma ja sen piirteet.

Aineiston analyysimenetelmät

Aineistonkeruumenetelmät sekä tutkimusotteet määrittelevät sen, mitä analyysimenetelmiä tutkimuksessa käytetään. Analyysimenetelmän avulla aineistosta saadaan

vastaus tutkimusongelmaan ja -kysymyksiin. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa yleisimmin käytetty analyysimenetelmä tekstiaineistolle on sisältöanalyysi. (Kananen 2017, 68.) Aineiston analysointi tapahtuu laadullisessa tutkimuksessa aina rinnakkain aineistonkeruun kanssa (Kananen 2017, 88).

Tämä tutkimus koostuu vain sekundääriaineistosta, eli tekstimuotoisesta aineistosta. Kaikki tutkimuksen aineiston on siis samassa muodossa, mikä tarkoittaa, että esimerkiksi yhteismallistamista ei tarvitse suorittaa. Yhteismallistaminen on kerättyjen aineistojen muuttamista samaan muotoon, joka yleensä on kirjoitettu teksti (Kananen 2017, 132). Koska tutkimus koostuu tekstimuotoisesta aineistosta, luonnollinen valinta analyysimenetelmäksi on sisältöanalyysi sen soveltuvuuden takia. Sisältöanalyysin tarkoituksena on kaivaa kaikesta tekstimuodossa olevasta aineistosta ydinasia esille ja tehdä siitä tiivistetty kokonaisuus, josta on karsittu kaikki ylimääräiset asiat pois (Kananen 2012, 116).

Sisältöanalyysiin liittyy sisällön luokittelu, johon analyysi myös pohjautuu. Luokittelu on yksi sisältöanalyysin tavoista, millä päästää aineiston ytimeen. (Kananen 2012, 117.) Luokittelu voidaan jakaa kahteen erilaiseen lähtötapaan, aineistolähtöiseen ja teoriapohjaiseen. Aineistolähtöisessä tavassa aineisto luokitellaan nimensä mukaisesti aineiston löydöksiin mukaisesti, kun taas teoriapohjaisessa tähdätään tarkastelemaan aineistoa teorian esille tuomien käsitteiden ja luokittelujen keinoin. (Kananen 2017, 141.)

Tutkimuksen luotettavuus

Tutkimuksen tärkeimpiä tekijöitä ovat tieteelliset menetelmät, niiden oikea valinta ja käyttö sekä aineiston luotettavuus (Kananen 2012, 162). Luotettavuus voidaan jakaa kahteen pääkategoriaan, reliabiliteettiin ja validiteettiin. Reliabiliteetti mittaa tutkimuksen tulosten pysyvyyttä, mikä tarkoittaa että, uusimalla tutkimuksen saadaan samat tutkimustulokset. (Kananen 2017, 175.) Yhteiskuntatieteissä, kuten tässä tutkimuksessa, kokeen uusiminen on kuitenkin lähes mahdotonta (Kananen 2012, 165). Validiteetti puolestaan tarkoittaa sitä, että on tutkittu oikeita asioita. Tätä voidaan parantaa analysoimalla aineistoa oikein. Lisäksi tutkimuksen suunnittelu tulee tehdä kunnolla, jotta tutkimuksen validiteetti paranee. (Kananen 2017, 175–176.)

Reliabiliteetti ja validiteetti sisältävät myös alakäsitteitä, joista tärkein on ulkoinen validiteetti. Ulkoinen validiteetti tarkoittaa tutkimustulosten yleistettävyyttä. (Kananen 2012, 173.) Laadullinen tutkimus ei kuitenkaan pyri yleistämään tutkimustuloksia, ja siksi laadullisessa tutkimuksessa puhutaankin siirrettävyydestä. Siirrettävyys puolestaan tarkoittaa tulosten pysyvyyttä samantapaisessa tapauksessa. Tämä kuitenkin vaatii tutkimukselta tutkimuskohteen yksityiskohtaista kartoitusta, esimerkiksi yrityksen kohdalla toimialaa, yrityksen kokoa ja liikevaihtoa. (Kananen 2012, 175.)

Tutkimuksen luotettavuutta tulee tarkastella jo työn alussa, tutkimusasetelmaa tehtäessä. Jos luotettavuutta ei tarkastele tässä vaiheessa ja valitsee tutkimusmenetelmät ilman luotettavuuden huomioimista, työn luotettavuudelle ei voida antaa heikkoa parempaa arvosanaa. (Kananen 2017, 147.) Täytyy myös ottaa huomioon, että työn valmistuttua, luotettavuutta ei pystytä enää parantamaan (Kananen 2012, 161–162).

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden varmistaminen on hyvin haasteellista ja joidenkin auktoriteettien mielestä jopa mahdotonta. Tästä johtuen kvalitatiivisen tutkimuksen luotettavuuden tarkasteluun kannattaa ottaa vain yksi lähde, jonka perusteella luotettavuutta tarkastelee. (Kananen 2017, 173.) Tässä työssä luotettavuutta on tarkasteltu Kanasen kirjoittamien oppaiden mukaan ja tukeuduttu siihen.

Kananen (2017, 121) pitää erilaisten dokumenttien käyttöä tutkimuksessa ongelmallisina niiden luotettavuuden varmistamisen takia. Yksi luotettavuutta lisäävä tekijä dokumentteja tarkasteltaessa on vertailu muihin lähteisiin. (Kananen 2017, 121.) Yritystä koskevissa dokumenteissa vertailu on mahdotonta, sillä vaikka vertailussa olisi kaksi mahdollisimman samanlaista yritystä, ne eivät silti pysty tuottamaan samoja kirjanpidollisia tositteita ja dokumentteja. Tosin Kanasen (2017, 121) mukaan tällaisten lakisääteisten dokumenttien laatimiseen on laadittu tarkat ohjeet, joka lisää näiden dokumenttien osalta luotettavuutta. Kananen (2017, 121) muistuttaa myös, että dokumenttien luotettavuutta arvioidessa kannattaa huomioida seuraavat kysymykset

1. Kuka dokumentin on kirjoittanut?
2. Miksi dokumentti on laadittu?
3. Kenelle se on tehty?

4. Milloin se on tuotettu?
5. Mitkä ovat dokumentin tavoitteet?
6. Mitä dokumentista puuttuu?

Näihin kysymyksiin peilattaessa tämän tutkimuksen dokumentteja voidaan todeta, että dokumentit ovat luotettavia. Tämä siitä syystä, että dokumentit koostuvat yrityksen kirjanpitoon, verotukseen sekä hallintoon liittyvistä asioista. Dokumentit on siis tuottanut kirjanpitäjä kirjanpitotarkoitukseen, dokumentit ovat ajantasaisia ja koskevat aina tiettyä tilikautta. Dokumenttien tarkoitus on helpottaa kirjanpitoa ja selvittää ulkopuoliselle tarkastajalle muun muassa kirjanpidon laillisuus. Dokumentteista ei näin ollen saisi puuttua mitään oleellista.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden parantamiseksi yksi keino on kerätä aineistoa useista eri lähteistä ja verrata niitä keskenään. Vertailua voidaan tehdä myös omiin saatuihin tutkimustuloksiin. (Kananen 2017, 177.) Luotettavuutta lisää myös aikaisempien tutkimusten saamien tulosten vertailu oman tutkimuksen tuloksiin. Tämä lisää luotettavuutta silloin, jos aiemmat tutkimukset vahvistavat omat tulokset (Kananen 2017, 179). Kanasen (2017, 178) mukaan luotettavuuden perusteena on myös ratkaisujen tarkastaminen sekä arviointi jälkikäteen, eli ratkaisut tulee dokumentoida asianmukaisesti sekä perustella riittävän tarkasti. Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointi on kuitenkin lopulta tutkijan arvion ja perusteluiden varassa (Kananen 2017, 175).

Tässä työssä luotettavuuteen on varauduttu siten, että tutkimusongelma on määritetty ja tutkimusmenetelmät on valittu oikein ja niiden valinta on perusteltu huolella. Lisäksi luotettavuuden tarkasteluun on varauduttu jo työn alkuvaiheessa, eli tutkimusasetelmassa, mikä vahvistaa luotettavuutta. Lisäksi työssä on dokumentoitu eri vaiheet tarkasti ja perusteltu kattavasti jokainen tehty valinta ja ratkaisu. Kuten Kananenkin (2017, 176) toteaa, perusteluilla pystytään lisäämään tutkijan uskottavuutta.

Mitä tulee aineiston luotettavuuteen ja haastatteluiden jättämiseen tämän tutkimuksen kohdalla pois, Kanasen (2017, 122) mukaan ihmisten rajallisen ja selektiivisen muistin takia kirjalliset aineistot ovat uskottavampia kuin haastattelut, varsinkin, jos tarkastellaan vanhoja asioita. Lisäksi yrityksiin liittyvät dokumentit ja tapaukset ovat

yleensä todella monimutkaisia, joten niiden ymmärtäminen vaatii tämänkin takia kirjallista aineistoa (Kananen 2017, 122).

Tutkimuksen kohde

Toimeksiantajana toimii toiminimi X. Päätoimialana on tieliikenteen tavarankuljetus. Yritys on ollut toiminnassa vuodesta 1995 alkaen. Pääasiallisesti toiminta koostuu tällä hetkellä kesäisin hiekan/murskeen kuljetuksesta. Talvisin yritys kuljettaa turvetta toiselle yritykselle oman toiminimen kautta. Yrityksessä toimii yksi henkilö, yrittäjä itse.

3 Yksityinen elinkeinoharjoittaja

Jos yrityksellä on vain yksi perustaja, yritysmuodoksi sopii parhaiten yksityinen elinkeinoharjoittaja eli toiminimi (Holopainen 2018, 21). Toiminimi tarkoittaa elinkeinoharjoittajan toiminnassaan käyttämää nimeä (L 2.2.1979/128, 1 §). Holopaisen (2018, 39) mukaan toiminimen perustaminen on yksinkertaisinta, sillä se ei vaadi mitään perustamismuodollisuuksia.

Elinkeinoharjoittajat jaetaan kahteen eri luokkaan, liikkeenharjoittajiin sekä ammatinharjoittajiin. Jos yrityksellä on kiinteä osto- tai myyntipaikka, useita työntekijöitä tai runsaasti riskinalaista pääomaa, on kyseessä yleensä liikkeenharjoittaja. Muissa tapauksissa puhutaan ammatinharjoittajista. Molemmat, niin liikkeenharjoittajat kuin ammatinharjoittajatkin työskentelevät omaan lukuunsa itsenäisesti. (Holopainen 2018, 39.)

Toiminimen voi perustaa kuka tahansa Euroopan talousalueella pysyvästi asuva henkilö, muualla asuvat tarvitsevat perustamiseen Patentti- ja rekisterihallituksen luvan (L 27.9.1919/122, 1§). Jos elinkeinoharjoittaja tai mahdollinen prokuristi eivät kumpikaan asu Euroopan talousalueella ja toiminimi rekisteröidään kaupparekisteriin, tulee yritykselle nimetä Suomessa asuva edustaja, joka on oikeutettu ottamaan vastaan tiedoksiantoja sekä haasteita yrityksen puolesta (Holopainen 2018, 24–25).

3.1 Toiminimen hallinnointi ja juridiikka

Toiminimen ainoa toimielin ja edustaja on yrittäjä itse (Holopainen 2018, 24). Näin ollen toiminimen päätöksenteko on yritysmuodoista helpoin ja vaivattomin. Yksityinen elinkeinoharjoittaja päättää toiminimensä asioista itse, eikä erityistä byrokratiaa tarvita. (Holopainen 2018, 21.)

Prokura

Prokura tarkoittaa kaupparekisteriin ilmoitettua valtuutusta, jonka yritys on laatinut. Prokuristi, eli henkilö jonka yritys on valtuuttanut edustamaan yritystä, saa toimia prokuran antajan edustajana kaikissa liikkeen harjoittamiseen liittyvissä asioissa ja kirjoittaa toiminimen yrittäjän puolesta. Prokuralla on oikeus edustaa elinkeinoharjoittajaa myös tuomioistuimissa sekä muissa viranomaistilanteissa, jos prokura on kirjallisessa muodossa. Kaupparekisteri-ilmoitusta prokuristilla ei kuitenkaan ole oikeutta kirjoittaa missään tilanteessa. (Prokuran antaminen ja prokuristit n.d.) Ilman erikseen annettua valtuutusta prokuristi ei ole myöskään oikeutettu luovuttamaan prokuran myöntäjän kiinteää omaisuutta tai tontinvuokraoikeutta, prokuristi ei myöskään saa hankkia kiinnityksiä niihin. Prokuristi ilmoitetaan kaupparekisteriin perustamisilmoituksella tai muutosilmoituksella. (Holopainen 2018, 24.)

Kirjanpito

Kirjanpitovelvollisuus koskee kaikkia, jotka harjoittavat liike- tai ammattitoimintaa, myös toimintaa jatkavaa kuolinpesää tai konkurssipesää. Kirjanpito tulee toteuttaa siten, että siitä selviää ostovelkojen ja myyntisaamisten määrä sekä tarvittavat tiedot verotukseen. (L 30.12.1997/1336, 1 a§.) Yrityksen tulee noudattaa kirjanpitolakia sekä kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevia säädöksiä. Lisäksi kirjanpito tulee tehdä hyvän kirjanpitotavan mukaisesti, jota säätelee Suomessa Kirjanpitolautakunta (KILA). Yrityksen tuotot, kulut, omaisuus, oma pääoma sekä velat muodostavat yhdessä pääpiirteittäin kirjanpidon kokonaisuuden. (Holopainen 2018, 172.) Yleisohjeistus ja sääntely on siis tältä osin sama yritysmuodosta riippumatta.

Ammatin- ja liikkeenharjoittajilla on oikeus pitää yhdenkertaista kirjanpitoa, jos kahdena perättäisenä tilikautena korkeintaan yksi seuraavista väitteistä on totta: liikevaihto 200 000 euroa, taseen loppusumma 100 000 euroa tai palkattuna keskimäärin

kolme henkilöä. Kirjanpidon tulee olla maksu-, lasku- tai suoriteperusteista. (Holopainen 2018, 173.) Yksinkertaisessa kirjanpidossa on yksi rahatili, joka auttaa tapahtumien kirjaamista. Tilille tulleista ja tililtä lähteneistä rahoista tehdään merkinnät muistiin, esimerkiksi paperille tai Exceeliin. (Yhdenkertainen kirjanpito 2015.)

Yksityisen elinkeinoharjoittajan ei yleensä tarvitse laatia tilinpäätöstä, koska suurin osa liikkeen- tai ammatinharjoittajista ovat niin sanottuja mikrokokoisia yrityksiä. Ammatin- tai liikkeenharjoittaja lasketaan mikrokokoiseksi, jos kahden edellisen tilikauden aikana ei ylity kuin korkeintaan yksi seuraavista väitteistä: liikevaihto 700 000 euroa, taseen loppusumma 350 000 miljoonaa euroa tai palkattuna keskimäärin kymmenen henkilöä. (Holopainen 2018, 173–174.)

Ammatin- tai liikkeenharjoittajan tehdessä vapaaehtoisesti tai yllämainittujen väitteiden täytyessä kahdenkertaista kirjanpitoa ja laatiessa tilinpäätöksen voi ammatin- tai liikkeenharjoittaja halutessaan päättää tilikauden alkamis- ja päättymispäivät. Muissa tapauksissa ammatin- tai liikkeenharjoittajan tilikausi on kalenterivuosi. Tilikauden tulee aina olla 12 kuukautta pitkä, poikkeuksena on ensimmäinen tilikausi yritystoiminnan alkaessa ja viimeinen tilikausi toimintaa lopetettaessa. Tällöin tilikausi voi olla joko pidempi, mutta korkeintaan 18 kuukautta tai päinvastoin kahtatoista kuukautta lyhyempi. (Holopainen 2018, 174.)

3.2 Toiminimen verotus

Eri yritysmuotoja verotetaan eri tavoin, ja tästä syystä verotuksella on suuri merkitys yritysmuodon valinnassa. Yrityksen maksamat verot ovat joko välillisiä tai välittömiä veroja. Erityisesti välittömillä veroilla, eli valtiolle maksettavalla tuloverolla, kunnalle maksettavalla kunnallisverolla, perintö- ja lahjaverolla, varainsiirtoverolla sekä kirkolle maksettavalla kirkollisverolla, on merkitystä yritysmuodon valintaan. Välillisiä veroja on esimerkiksi arvonlisävero. (Holopainen 2018, 166.)

Välittömät verot

Vero voi määräytyä kahdella eri tavalla, joko progressiivisena tai suhteellisena. Progressiivinen vero tarkoittaa määräytymistä tuloveroasteikon mukaan, jossa tulojen lisääntyessä myös maksettavan veron määrä lisääntyy. Suhteellinen vero tarkoittaa,

että veron määrä on aina prosentuaalisesti sama, riippumatta tulojen määrästä. (Holopainen 2018, 166.)

Kirkolle ja kunnalle maksettavat verot määräytyvät aina suhteellisen verokannan mukaan. Valtion tulovero maksetaan myös suhteellisen verokannan mukaan osakeyhtiöissä ja osuuskunnissa. (Holopainen 2018, 166.) Yrityksen omistaja maksaa kuitenkin ansiotuloistaan, esimerkiksi palkasta, veroa progressiivisesti. Yksityistä elinkeinoharjoittajaa verotetaan henkilökohtaisesti, eli yrityksen tuottama tulo verotetaan yrittäjän ansio- ja pääomatulona. (Holopainen 2018, 167.)

Yksityinen elinkeinoharjoittaja maksaa siis yrityksen tulosta veroja valtiolle progressiivisen tuloveroasteikon mukaisesti. Yksityisen elinkeinoharjoittajan tulot voidaan kuitenkin jakaa ansio- ja pääomatuloihin, jolloin ainoastaan ansiotuloja verotetaan tuloveroasteikon mukaan ja pääomatuloja taas lievästi progressiivisesti. Pääomatulojen lievä progressiivisuus tulee siitä, että veroja maksetaan 30 000 euroon saakka 30 % ja sen yli menevältä osalta 34 %. Lisäksi yksityinen henkilö, kuten yksityinen elinkeinoharjoittajakin maksaa kirkollisveroa mutta ainoastaan silloin, jos kuuluvat evankelis-luterilaiseen tai ortodoksiseen seurakuntaan. (Holopainen 2018, 166.)

Liikkeen- ja ammatinharjoittajan eli toiminimen yrityksen tuottama tulo siis verotetaan yrittäjän henkilökohtaisena tulona, ja se voidaan jakaa ansio- sekä pääomatuloon. Ennen tulon jakamista toiminimen tuloksesta voidaan kuitenkin tehdä yrittäjävähennys. Eli yrityksen tuloksesta vähennetään viisi prosenttia, joka on yrittäjälle verotonta tuloa. Pääomatulo-osuus määräytyy yrityksen nettovarallisuuden perusteella. Nettovarallisuus on yrityksen varat, joista vähennetään kaikki velat ja lisätään 30 % maksetuista palkoista. Tästä saadusta summasta 20 % on yrityksen vuotuista pääomatuloa. Yrittäjä voi kuitenkin päättää itse, haluaako pääomatulo-osuuden olevan 20, 10 tai nolla prosenttia. (Holopainen 2018, 167.) Loppu tulo on yrittäjän ansiotuloa, ja sitä verotetaan sen mukaisesti.

Elinkeinotoiminnasta saadun tulon verot maksetaan ennakkoveroina. Yrityksen toiminnasta ja verojen suuruudesta riippuen, verot maksetaan 2–12 erässä. Ennakot maksetaan aina kuun 23. päivänä. Ennakkoveroja pyritään maksamaan aina tarvittava määrä vuotta kohden, mutta maksun jäädessä vajaaksi, puuttuvat verot tulee suorittaa jäännösverona. (Holopainen 2018, 178.)

Mietittäessä sopivinta yritysmuotoa yritykselle tulee yrityksen verorasituksen lisäksi muistaa tarkastella myös yrittäjän omaa verorasitusta, sillä vasta näiden kahden yhteisvaikutus kertoo, mikä yritysmuoto on verollisesti edullisin yrittäjälle (Holopainen 2018, 166). Näiden lisäksi yrittäjä on velvollinen maksamaan työtulostaan vielä yrittäjän eläkevakuutusta. Tämä vakuutusmaksu on prosentuaalinen osuus siitä työtulosta, jota yrittäjän kuuluisi omalla ammattitaidollaan palkkana saada. (Holopainen 2018, 152.) YEL-vakuutusmaksusta lisää luvussa 4.3.

Välilliset verot

Yleisimpiin yrityksen välillisiin veroihin kuuluu arvonlisävero (Holopainen 2018, 166). Suomessa liiketoimintaa harjoittavat yritykset ovat velvollisia maksamaan arvonlisäveroa tavaroiden ja palveluiden myynnistä (Holopainen 2018, 115). Tämä tarkoittaa sitä, että yritysmuodolla ei ole merkitystä arvonlisäverovelvollisuudessa, eli yksityinen elinkeinoharjoittaja maksaa samalla tavalla arvonlisäveroa kuin esimerkiksi osakeyhtiö.

Yrityksen arvonlisäverovelvollisuus pitää näkyä muun muassa yrityksen laskuissa y-tunnuksena, jonka saa jokainen arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkitty yritys (Holopainen 2018, 117). Arvonlisäveron suorittaa tavaran tai palvelun myyjä, poikkeuksena on myyjät, joilla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa, näissä tapauksissa suorituksen tekee pääsääntöisesti ostaja. (Holopainen 2018, 115.) Myyjän ei kuitenkaan tarvitse maksaa arvonlisäveroa siinä tapauksessa, että liiketoiminta on vähäistä. Vähäiseksi liiketoiminnaksi lasketaan sellainen liiketoiminta, jossa 12 kuukauden pituisen tilikauden liikevaihto jää alle 10 000 euron. (Holopainen 2018, 116.)

Arvonlisäverovelvollisella yrityksellä on vähennysoikeus arvonlisäveroon. Arvonlisäverovelvollisen yrityksen ostaessa tavaran tai palvelun omaa arvonlisäverollista toimintaansa varten, yrittäjä saa vähentää alv:n, joka sisältyy ostetun tavaran tai palvelun hintaan. (Holopainen 2018, 119.)

Esimerkki

Yritys A myy palvelun 1 hintaan 1 000 euroa + alv 24 % (240 euroa) = 1 240 euroa. Tällöin yrityksen arvonlisäverovelka eli määrä, jonka yrityksen tulee tilittää verohallinnolle verokauden mukaisesti, olisi 240 euroa.

Yritys A on kuitenkin ostanut yritykseltä B tuotteen 2 omaa palveluaan 1 varten hintaan 700 euroa + alv 24 % (168 euroa) = 868 euroa. Koska

molemmat, niin yritys A kuin yritys B:kin ovat arvonlisäverovelvollisia, yritys A saa omassa verotuksessaan vähentää ostojen alv:n omasta arvonlisäverovelastaan seuraavasti:

Yritys A:n verovelka (myynnin alv) yhteensä:	240 euroa
Yritys A:n vähennettävät verot (ostojen alv):	-168 euroa
Yritys A:n maksettava arvonlisäverovelka yhteensä:	72 euroa

Tehtyjen vähennysten jälkeen arvonlisäverovelvollisen tulee itse tehdä arvonlisäveroilmoitus. Ilmoitus tehdään aina kunkin kuukauden 12. päivään mennessä. Ilmoitusjakso voi olla joko kuukausittain, neljännesvuosittain tai kalenterivuositain. Arvonlisävero tulee kuukausittaisessa sekä neljännesvuositteisessä jaksossa ilmoittaa ja maksaa aina kohdeajanjaksoa toisena seuraavan kuukauden 12. päivänä. Kalenterivuositteisessä jaksossa ilmoitus ja maksu tulee suorittaa seuraavan kalenterivuoden helmikuun viimeiseen päivään mennessä. (Holopainen 2018, 120 - 121.)

3.3 Toiminimen hyvät ja huonot puolet

Toiminimen hyvinä puolina voidaan pitää yksityisnostojen ottamista sekä hallinnoinnin ja kirjanpidon helppoutta. Huonoja puolia toiminimessä on velkavastuu. Lisäksi toiminimiyrittäjä ei voi laskelmoida pääomatuloilla verotuksessa eikä hyvän tilikauden tulosta pysty jakamaan esimerkiksi seuraavalle tilikaudelle. (Toiminimi eli yksityinen elinkeinonharjoittaja n.d.)

Leppiniemen (2008, 18) mukaan toiminimiyrittäjä ei voi maksaa itselleen palkkaa, koska toiminimen toiminta on luonnollisen henkilön toimintaa. Yrittäjä voi vapaasti käyttää kaiken laskuttamista tuotteista tai palveluista saadut tuotot, jotka ovat jäljellä kulujen maksun jälkeen (Toiminimi eli yksityinen elinkeinonharjoittaja n.d.). Tätä kutsutaan yrityksen yksityisotoksi.

Mitä hallintoon tulee, toiminimi tarkoittaa luonnollisen henkilön harjoittamaa toimintaa (Leppiniemi 2008, 19). Holopaisen (2018, 39) mukaan toiminimiyrittäjä työskentelee itsenäisesti ja omaan lukuunsa. Tämä tarkoittaa sitä, että yritykseen liittyvät päätökset tekee myös yrittäjä itse ilman sen kummempaa byrokratiaa (Holopainen 2018, 21).

Kirjanpitoa tulee pitää jokaisessa liiketoimintaa harjoittavassa yrityksessä yritysmuodosta riippumatta (Holopainen 2018, 172). Ammatin- tai liikkeenharjoittajilla on kuitenkin oikeus pitää kirjanpitoa yhdenkertaisena, jos tietyt kriteerin yrityksen osalta täyttyvät. Kriteereiden mukaan liikevaihdon tulee olla alle 200 000 ja taseen loppusumman alle 100 000. Lisäksi yrityksessä tulee olla keskimäärin kolme työntekijää. Näistä kriteereistä vain yksi saa täytyä kahdella edellisellä tilikaudella, jolloin saa vielä pitää yhdenkertaista kirjanpitoa. Liikkeen- tai ammatinharjoittajat luetaan yleensä mikrokokoisiksi yrityksiksi, koska kriteerit siihen, että yritys ei olisi mikrokoinen ovat todella valtavat. Tästä syystä ammatin- tai liikkeenharjoittajien ei tarvitse myöskään laatia tilinpäätöstä tilikauden ollessa kalenterivuosi. (Holopainen 2018, 173.)

Toiminimen huonompia puolia on esimerkiksi henkilökohtainen vastuu veloista. Yksityisliikkeessä yrittäjä vastaa siis yrityksen veloista ja tappiosta koko omaisuudellaan. (Leppiniemi 2008, 19.) Vaikka yritysmuotoa muutettaisiin ja varat sekä velat sijoitettaisiin esimerkiksi uuteen perustettuun osakeyhtiöön, velkavastuu on edelleen yrittäjällä itsellään. Vastuu rajoittuu kuitenkin vain velkoihin, jotka yrittäjä on ottanut toiminimen toiminnan aikana. Uusi osakeyhtiö on vastuussa osakeyhtiön lukuun otetuista veloista. (Immonen 2015, 437.)

Vaikka toiminimiyrittäjä voi vapaasti käyttää kaiken laskuttamistaan tuotteista tai palveluista saadut tuotot, on siinä myös huonot puolensa. Toiminimiyrittäjä ei voi päättää, missä muodossa ja milloin nostaa tulot yrityksestä. Suurin osa yrityksen tuloista verotetaan yrittäjän ansiotulona ja kaikki tilikauden aikana saatu tulo verotetaan aina saman vuoden aikana. Yrittäjä ei voi siis säästää ja siirtää tällä tilikaudella ansaittua tuloa esimerkiksi seuraavan vuoden palkkatuloksi. (Toiminimi eli yksityinen elinkeinonharjoittaja n.d.)

4 Osakeyhtiö

Yrityksen perustaminen pohjautuu yleensä aina haluun toimia yrittäjänä. Yrityksen perustamiseen tarvitaan myös hyvä ja toimiva liikeidea, jonka pohjalta yritys alkaa toimia. (Holopainen 2018, 13.) Tässä tutkimuksessa käsitellään yhden hengen työllis-

tävää yritystä, joten perustamista, hallintoa sekä verotusta käydään läpi sen mukaisesti. Perustajien lukumäärän ollessa yksi yleisin yritysmuoto vaihtoehto on tietysti yksityinen toiminimi. Tämän lisäksi myös osakeyhtiö voi toimia yhden miehen voimin, jolloin kaikki osakkeet ovat yhden ihmisen hallussa. Nykyään myös osuuskunnan voi perustaa vain yksi jäsen. (Holopainen 2018, 21.) Tämä vaihtoehto jätetään kuitenkin tämän tutkimuksen ulkopuolelle. Osakeyhtiö voidaan perustaa myös jatkamaan toiminimen toimintaa (Immonen 2015, 435).

4.1 Osakeyhtiön perustaminen

Yksi tai useampi luonnollinen henkilö voi perustaa osakeyhtiön. Osakeyhtiön voi perustaa myös oikeushenkilö, eli esimerkiksi toinen osakeyhtiö. Osakeyhtiölaki ei määrittä osakeyhtiön perustajan asuin- tai kotipaikkavaatimuksia, joten osakeyhtiön perustajana voi olla myös ETA-alueen ulkopuolelta oleva henkilö. (Holopainen 2018, 21.)

Osakeyhtiön perustaminen voi olla myös jatkumo jo olemassa olevalle yritykselle, esimerkiksi toiminimelle. Toisin sanoen toiminimi voidaan muuttaa osakeyhtiöksi, vaikka todellisuudessa kyseessä ei ole muutos vaan uuden yrityksen perustaminen (Immonen 2015, 435). Accountor -sivuston Toiminimi osakeyhtiöksi – miksi, milloin ja miten? (n.d.) blogissa kuitenkin muistutetaan, että uuden yrityksen perustamisen yhteydessä yritykselle tulee uusi y-tunnus, vaikka yritys perustettaisiin toiminimeä jatkamaan. Tämän lisäksi toiminimi on muistettava myös lopettaa. Lopettamisen voi tehdä samanaikaisesti Y6 lomakkeella uuden osakeyhtiön perustamisen yhteydessä. (Toiminimi osakeyhtiöksi – miksi, milloin ja miten? n.d.)

Yhteisölaissa ei ole säädetty yritysmuodon muuttamisesta, mutta tuloverolaissa on kuitenkin säädetty tapa, jolla toiminimen varat ja velat voidaan jatkuvuusperiaatteen mukaisesti siirtää uudelle perustettavalle osakeyhtiölle tietyin edellytyksin. Tällöin yrityksen verollinen identtisyys saataisiin säilymään. Muutos edellyttää, että yksityinen toiminimiyrittäjä perustaa osakeyhtiön, merkitsee yhtiön kaikki osakkeet itse ja siirtää varat ja velat osakeyhtiöön verotuskirjanpidon arvoilla. (Immonen 2015, 437.)

Ossa (2014, 190) muistuttaa, että ellei identtisyys muutoksessa säily, verotuksellisesti katsotaan toiminimen lopettavan toimintansa. Tämä tarkoittaa sitä, että toiminimi ja

perustettu osakeyhtiö ovat eriverovelvollisia. Vaikka yritysmuodon muutoksen jälkeen yritystä pidetään samana, osakeyhtiöksi muuttaminen katkaisee toiminimen verovuoden. Katkeaminen tapahtuu, kun osakeyhtiö merkitään kaupparekisteriin. Katkaistun verovuoden tuloa verotetaan elinkeinoharjoittajan tulona ja vasta kaupparekisterimerkinnän jälkeen osakeyhtiön tulona. (Ossa 2014, 190.)

Ossa (2014, 191) muistuttaa, että molempien yritysmuotojen, muutettavan toiminimen ja uuden osakeyhtiön, verovuosien päättyessä samana kalenterivuonna, tulee tuloverolaissa olevaa säädöstä noudattaa yrityksen poistojen osalta. Säädöksen mukaan toiminimen vähentämättä olevat menot vähennetään osakeyhtiön verotuksessa aivan, kuten ne olisi vähennetty ilman yritysmuodon muutostakin. Sinä verovuonna, kun yritysmuodon muutos on tehty, osakeyhtiö ei kuitenkaan saa tehdä niin sanottua tupla poistoa toiminimen jo poistamista menoista. Osakeyhtiöllä on oikeus poistaa sille toiminimeltä siirtyneistä menoista enintään erotus, joka lasketaan vähentämällä verovuoden enimmäispoisto määrästä toiminimen verotuksessa hyväksytyjen poistojen määrän. (TVL 1535/1992, 24§.)

Osakeyhtiön perustaminen vaatii perustamissopimuksen tekemisen. Sopimuksessa tulee käydä ilmi sopimuksen päivämäärä, kaikki osakkeenomistajat ja heidän hallinnoimiensa osakkeiden määrä, osakkeen merkintähinta, eli paljonko kukin osakas maksaa yhdestä osakkeesta, milloin maksu tulee yhtiölle suorittaa. Perustamissopimuksessa tulee näkyä myös hallituksen jäsenet. Jokaisen osakkeenomistajan tulee allekirjoittaa sopimus. Tämän lisäksi perustamissopimuksen yhteyteen on liitettävä yhtiöjärjestys. Joko perustamissopimuksesta tai yhtiöjärjestyksestä on käytävä ilmi myös yrityksen tilikauden pituus. (Holopainen 2018, 42.) Jos tarve vaatii, on perustamissopimukseen lisättävä maininta toimitusjohtajasta sekä hallintoneuvoston jäsenistä, lisäksi voidaan mainita hallituksen puheenjohtaja (Holopainen 2018, 43).

Seuraava perustamistoimi on osakassopimuksen laatiminen. Sopimuksessa sovitaan osakkaiden keskinäisistä oikeuksista ja velvoitteista. Osakassopimusta noudatetaan ennen yhtiöjärjestystä ja osakeyhtiölakia. Osakassopimuksen laatiminen ei ole pakollista varsinkaan yrityksissä, joissa on vain yksi osakkeenomistaja. (Holopainen 2018, 44.)

Osakepääoma ja osakkeet

Osakepääoman voi jakaa joko yhteen tai useaan eri osakkeeseen. Kaikilla osakkeilla on kuitenkin yhtäläiset oikeudet osakeyhtiössä, jos yhtiöjärjestyksessä ei muuta määrätä. Perustamissopimuksessa kuten aiemmin mainittiin, kerrotaan osakkeiden määrä per henkilö ja allekirjoittamalla sopimuksen osakas merkitsee ja hyväksyy osakkeet itselleen. Myös yksi henkilö voi merkitä kaikki osakeyhtiön osakkeet. (Holopainen 2018, 44.) Hallituksella on velvollisuus pitää osakkeista osakeluettelo. Luettelosta tulee käydä ilmi osakkeet, osakkeen omistajien nimi ja osoite, osakekirjat numeroituna sekä osakekirjojen antamispäivät. Osakekirja on annettava osakkaalle, osakkaan niin pyytäessä. Osakekirjasta tulee selvitä yhtiön toiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, osakkeiden järjestysnumerot, osakkeiden laji, jos yhtiössä on erilaisia osakkeita sekä maininta velvollisuuksista, joista on yhtiöjärjestyksessä määrätty. Osakekirjassa tulee olla myös hallituksen allekirjoitus sekä päiväys. (Holopainen 2018, 46–47.)

Osakkeen merkintähinta lisätään osakepääomaan, jollei perustamissopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Osakkeen merkintähinta on maksettava yhtiölle ennen yhtiön rekisteröimistä. Rekisteröinnin tekemiseen on kolme kuukautta aikaa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta, jos yhtiötä ei rekisteröidä määrä ajassa yhtiön perustaminen epäonnistuu ja perustaminen täytyy aloittaa alusta. (Holopainen 2018, 44–45.)

Osakeyhtiöllä on aina oltava osakepääoma, joka on yksityisellä osakeyhtiöllä vähintään 2 500 euroa. Tämä suoritus voidaan tehdä myös muuta omaisuutta kuin rahaa vastaan. (Holopainen 2018, 43.) Osakeyhtiölain (624/2006, luku 2 6§) mukaan muu kuin rahalla maksettu osakkeen merkintähinta on apporttiomaisuutta. Apporttiomaisuutena ei kuitenkaan voi olla mikä tahansa omaisuus, vaan sellainen josta on yhtiölle taloudellista hyötyä. Tällaista omaisuutta on esimerkiksi koneet ja kalusto, jos niiden taloudellinen arvo ylittää vähimmäispääoman määrän. Jos maksu suoritetaan apporttiomaisuudella, on tästä oltava hyväksyntä sekä selvitys apporttiomaisuuden laadusta. Molemmat tulee löytyä perustamissopimuksesta. Apporttiomaisuuden selvitykseen tulee yksilöidä apporttiomaisuus sekä sillä suoritettava maksu, kerrottava omaisuuden arvottamisessa käytetyt menetelmät sekä siihen vaikuttaneet asiat. Ap-

porttiomaisuutena voidaan käyttää myös liikeyritystä, jolloin perustamissopimuksessa tulee olla tästä hyväksyntä sekä riittävä selvitys liikeyrityksen taloudellisesta tilanteesta. (Holopainen 2018, 43.)

Jos osakkeet maksetaan apporttiomaisuutena, eli esimerkiksi sijoittamalla toiminimi varoineen ja velkoineen uuteen yritykseen, tulee huomioida, että sijoitetuista varoista vähennetään sijoitettavat velat. Tästä erotuksesta saadaan nettopanos, jonka täytyy olla esimerkiksi yhden osakkaan osakeyhtiössä vähintään 2 500 euroa. (Immonen 2015, 436.) Vaikka velat sijoitetaan uuteen perustettuun osakeyhtiöön, yrittäjän henkilökohtainen velkavastuu säilyy. Velkavastuu on yrittäjällä henkilökohtaisesti kaikista niistä veloissa, jotka on otettu ennen osakeyhtiön perustamista. Osakeyhtiö on vastuussa vain osakeyhtiön lukuun perustamissopimuksen jälkeen tehdyistä veloista. (Immonen 2015, 437.)

Yhtiöjärjestys

Osakeyhtiölaissa on määrätty yhtiöjärjestyksen pakolliset kohdat. Osakeyhtiölain useassa kohdassa on mahdollisuus poiketa laista säätämällä eritavoin yhtiöjärjestyksessä. Jos tällaisia mahdollisia poikkeavia säädöksiä ei yritykseen tehdä, yhtiöjärjestys on hyvin lyhyt ja yksinkertainen. Yksinkertaisimmillaan yhtiöjärjestyksestä tulee käydä ilmi seuraavat asiat:

1. toiminimi, eli yrityksen toiminnassaan käyttämä nimi
2. kotipaikka, joka tulee olla Suomessa oleva kunta
3. toimiala. (Holopainen 2018, 45.)

Yksityisessä osakeyhtiössä nimen perässä tulee olla sana ”osakeyhtiö” tai vastaavasti sen yleinen lyhenne ”oy” (L 2.2.1979/128, 7§). Toimialan hyvässä määrittelyssä tulee ilmi selvästi, millä alalla yritys toimii sekä millä alalla se aikoo tulevaisuudessa toimia. Jos toimiala vaatii elinkeinoluvan hankkimista, kannattaa toimiala kohdan täyttämiseen pyytää neuvoa lupaviranomaisilta. (Holopainen 2018, 45 – 46.)

Luvat ja ilmoitusvelvollisuus

Osakeyhtiö syntyy siitä hetkestä, kun se tekee ilmoituksen kaupparekisteriin. Kaupparekisterimerkinnällä osakeyhtiöstä tulee itsenäinen oikeustoimihenkilö. Ennen kaupparekisteri-ilmoituksen tekemistä, yrityksen koko osakepääoma on pitänyt maksaa yrityksen pankkitilille. Ilmoitus kaupparekisteriin tulee tehdä kolmen kuukauden

kuluessa perustamissopimuksen allekirjoittamisesta. (Holopainen 2018, 72.) Perustamisilmoituksesta on vastuussa yhtiön hallitus, ja jonkun hallituksen jäsenen tai valtuutetun on allekirjoitettava sopimus (Holopainen 2018, 73).

Holopaisen (2018, 73–74) mukaan kaupparekisteri-ilmoituksen voi tehdä joko sähköisesti verkossa YTJ-palvelussa, valmiin Patentti- ja rekisterihallituksen perustamispaketin avulla tai tekemällä perustamisasiakirjat itse. Sähköisen ilmoituksen voi tehdä, jos yritykselle riittää perusmuotoinen yhtiöjärjestys, osakepääoma maksetaan yrityksen pankkitilille ja pääoma merkitään kokonaan osakepääomaan sekä yrityksen toimihenkilöillä on suomalainen henkilötunnus ja verkkopankkitunnukset. Sähköinen palvelu muodostaa yritykselle perustamissopimuksen sekä vakiomuotoisen yhtiöjärjestyksen. Osakepääoman maksun jälkeen hallituksen jäsenet ja mahdollinen toimitusjohtaja allekirjoittavat palvelussa vakuuden, että osakepääoma on maksettu, lisäksi maksusta liitetään hakemukseen todistus, kuten tiliote, kuitti tai mahdollisen tilintarkastajan todistus. (Holopainen 2018, 73.)

Perustamispaketti puolestaan sisältää kaikki perustamiseen tarvittavat asiakirjat, ilmoituslomakkeet sekä ohjeet. Paketin käytön edellytyksenä on, että vakiomuotoinen yhtiöjärjestys sopii yritykselle sekä osakkeet pitää maksaa rahalla. Perustamispaketin löytää YTJ:n sivuilta. Itse tekemällä perustamispaketin tarvitaan alkuperäinen perustamissopimus, jäljennös yhtiöjärjestyksestä, henkilötietolomake sekä kuitti käsittelymaksusta. Nämä kaikki tulee laittaa liitteeksi täytettävien Y1 ja liitelomake 1 mukaan. Perustamissopimuksen mukaan laitetaan myös hallituksen ja mahdollisen toimitusjohtajan allekirjoittama vakuus siitä, että perustamissopimus on tehty noudattaen osakeyhtiölakia. (Holopainen 2018, 73 - 75.)

Kaupparekisteri-ilmoituksen lisäksi uuden yrityksen on ilmoitettava toimintansa aloittamisesta myös verohallinnolle sekä mahdollisesti arvonlisäverovelvollisten rekisteriin (Holopainen 2018, 81 - 82). Verohallinnolle, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, työnantajarekisteriin ja ennakkoperintärekisteriin voi kaikkiin ilmoittautua samalla perustamisilmoituksella, joka kaupparekisteriin ilmoittautumista varten tarvitaan. Kaikki nämä ilmoitukset voi myös tehdä verkossa YTJ:n sivuilla. (Osakeyhtiön perustamisilmoitus, n.d.) Mikäli kuitenkin osakeyhtiön perustamisessa käytetään apport-

tiomaisuutta ja rekisteröinnin halutaan tapahtuvan tiettyinä ajankohtana, tulee ilmoitukset tehdä paperilomakkeella (Yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan jatkaminen osakeyhtiönä n.d.).

Joissakin elinkeinon harjoittamisen muodoissa tulee elinkeinon harjoittamiseen hankkia viranomaisilta lupa (Holopainen 2018, 87). Esimerkiksi tiellä tavaran kuljettamiseen ajoneuvolla rahaa vastaan tarvitaan yleensä tavaraliikennelupa (Tavaraliikennelupa n.d.). Lupaa haetaan Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksesta tulostamalla asiakirjat Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen sivuilta tai tekemällä hakemus samalla sivulla sähköisesti (Luvan hakeminen n.d.).

4.2 Osakeyhtiön hallinnointi ja juridiikka

Osakeyhtiön toimielimiä ovat yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus, toimitusjohtaja, tilintarkastajat sekä mahdolliset toiminimenkirjoittajat. Tällä kokoonpanolla toimitaan kuitenkin vain suurissa osakeyhtiöissä, joiden osakepääomakin on jo todella suuri. Pienempien osakeyhtiöiden toimielimiin kuuluu yleisesti vain yhtiökokous, hallitus, mahdollisesti toimitusjohtaja sekä tilintarkastaja. Yhtiön koosta riippuen hallintomalli voi yrityksessä olla myös jotain näiden mallien väliltä. (Osakeyhtiö: osakeyhtiön hallitus ja johto n.d.) Koska tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää yhden henkilön osakeyhtiön mahdollista perustamista, tarkastellaan teoriassakin vain pientä osakeyhtiötä koskevia tietoja.

Hallitus

Ainoa pakollinen toimielin osakeyhtiölle on hallitus. Hallituksessa tulee olla varsinaisia jäseniä 1–5, jollei yhtiöjärjestys toisin määrää. Hallituksen ollessa yhden varsinaisen jäsenen kokoinen, on hallitukselle valittava ainakin yksi varajäsen. (Holopainen 2018, 29.) Suurissa osakeyhtiöissä hallituksessa tulee olla vähintään kolme jäsentä, kun taas pienissä yhtiöissä jäseniä voi olla yksi tai kaksi. (Osakeyhtiö: osakeyhtiön hallitus ja johto n.d.).

Hallituksen jäsenenä ei voi toimia oikeushenkilö, eli esimerkiksi osakeyhtiö, alaikäinen eikä edunvalvonnan alaisuudessa oleva henkilö. Hallituksen tehtävä on huolehtia yrityksen hallinnosta ja toiminnan riittävästä järjestämisestä, lisäksi hallitus vastaa kirjanpidon ja varanhoidon valvonnasta. (Holopainen 2018, 29.) Holopainen (2018,

30) lisää vielä, että hallitus voi halutessaan valita osakeyhtiölle myös toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja on pakko valita vain suuriin osakeyhtiöihin (Osakeyhtiö: osakeyhtiön hallitus ja johto n.d.).

Yhtiökokous

Yhtiökokous käyttää osakeyhtiössä ylintä päätäntävaltaa (Holopainen 2018, 21). Yhtiökokous on pidettävä aina puolen vuoden kuluessa tilikauden päättymisestä. Yhtiökokouksessa osakkeenomistajat käyttävät päätäntävaltaansa ja päättävät siellä yhtiökokoukselle osakeyhtiölain määrittämistä asioista. (Holopainen 2018, 30.) Osakeyhtiölain (624/2006, 3§) mukaan, varsinaisessa yhtiökokouksessa päätettävät asiat ovat

- tilinpäätöksen vahvistaminen
- taseen osoittaman voiton käyttäminen
- vastuuvapauden myöntäminen hallituksen jäsenille, hallintoneuvoston jäsenille ja toimitusjohtajalle
- hallituksen, hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajan valitseminen
- muiden yhtiöjärjestyksessä varsinaisessa yhtiökokouksessa käsittelyyn päätettyjen asioiden käsitteleminen.

Pienessä osakeyhtiössä jätetään näistä käymättä sitä koskemattomat asiat. Osakkeenomistajilla on kuitenkin mahdollisuus tehdä yritystä koskevia päätöksiä myös ilman yhtiökokouksen pitämistä. Jos osakkeenomistajat ovat yksimielisiä päätöksestä voidaan se hyväksyä ilman kokousta, päätös on kuitenkin kirjattava, päivättävä, numeroitava ja allekirjoitettava. (Holopainen 2018, 31.)

Tilintarkastaja

Pienissä osakeyhtiöissä tilintarkastajan valinta ei ole pakollinen, jos siitä on sovittu yhtiöjärjestyksessä ja yrityksen toiminta on tarpeeksi pientä (Holopainen 2018, 31). Tilintarkastuslaissa (2015, 2§) on määrätty, että enintään yksi kolmesta väitteestä saa toteutua, jolloin ei tarvitse tilintarkastajaa valita. Väitteet ovat

1. taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa
2. liikevaihto ylittää 200 000 euroa ja
3. palveluksessa keskiarvolta kolme työntekijää (L 18.9.2015/1141, 2§).

Edustaminen

Osakeyhtiölain mukaan yhtiötä edustaa hallitus. Jos yhtiö on valinnut toimitusjohtajan, tämä voi edustaa yhtiötä hallituksen antamien määräysten mukaisesti. Yhtiöjärjestyksessä voidaan myös määrätä mahdollisista muista edustajista. Nämä edustajat on kuitenkin pitänyt ilmoittaa jo osakeyhtiön perustamisvaiheessa perustamisilmoituslomakkeella kaupparekisteriin. Näiden lisäksi hallituksella on oikeus antaa myös prokura, jolloin prokuristi voi edustaa yritystä. (Holopainen 2018, 33.) Prokura on käsitelty kappaleessa 3.1.

Kirjanpito

Kirjanpitovelvollisuus koskee kaikkia jotka harjoittavat liike- tai ammattitoimintaa, myös toimintaa jatkavaa kuolinpesää tai konkurssipesää. Kirjanpito tulee toteuttaa siten, että siitä selviää ostovelkojen ja myyntisaamisten määrä sekä tarvittavat tiedot verotukseen. (L 30.12.1997/1336, 1 a§.) Yrityksen tulee noudattaa kirjanpitolakia sekä kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevia säädöksiä. Lisäksi kirjanpito tulee tehdä hyvän kirjanpitoavan mukaisesti, jota säätelee Suomessa Kirjanpitolautakunta (KILA). Yrityksen tuotot, kulut, omaisuus, oma pääoma sekä velat muodostavat yhdessä pääpiirteittäin kirjanpidon kokonaisuuden. (Holopainen 2018, 172.) Yleisohjeistus jokaiselle yritysmuodolle on siis sama, niin toiminimelle kuin osakeyhtiöllekin.

Toiminimellä on oikeus pitää yhdenkertaista kirjanpitoa tietyin edellytyksin, mutta tämä ei koske osakeyhtiötä, vaikka toiminta olisi kuinka pientä (Holopainen 2018, 173). Kahdenkertainen kirjanpito eroaa yhdenkertaisesta siten että, jokaisesta tositteesta tehdään aina vähintään kaksi kirjausta eli vientiä. Vienti tarkoittaa rahamäärää joka kirjataan tilin debet- tai kreditpuolelle. (Kahdenkertainen kirjanpito, vienti, kirjaus 2015.)

Osakeyhtiössä kirjanpitoa ei voida tehdä pelkän tiliotteen perusteella, koska siitä näkee vain yrityksen maksuliikenteen. Kahdenkertaisessa kirjanpidossa täytyy näkyä myös mitä, milloin ja kenelle on myyty sekä mitä, milloin ja keneltä on ostettu. Tästä syystä kirjanpitoon tarvitaan tositteita, jotka ovat esimerkiksi yrityksen myynti- ja ostolaskut. Kirjanpito on kokonaisuudessaan selonteko yrityksen taloudellisesta tilanteesta ja tapahtumista. Kahdenkertaisessa kirjanpidossa loppu tulemana on aina tuloslaskelma ja tase. Nämä koostuvat pääkirjatilien summista. Tileille tehdään viennit,

joita voidaan seurata joko aikajärjestyksessä päiväkirjasta tai tilikohtaisesti pääkirjasta. (Holopainen 2018, 173.)

Tilikauden päätteeksi tulee laatia neljän kuukauden kuluessa tilinpäätös. Tilinpäätös tehdään yleensä tilikaudelta, jonka pituus on ollut 12 kuukautta. Tilinpäätös koostuu tuloslaskelmasta ja taseesta, liitetiedoista, luettelosta kirjanpidosta sekä sen aineistosta. Lisäksi suurilla yrityksillä tulee olla rahoituslaskelma sekä toimintakertomus. Tilinpäätös allekirjoitetaan ja päivätään, jonka jälkeen se on valmis. Jos lain mukaan yritys tarvitsee tilintarkastajan, on tämän annettava tilintarkastuskertomus ja tehtävä merkinnät tilinpäätökseen. Osakeyhtiöiden tilinpäätökset ovat julkisia, tase-erittelyä ja liitetietotositteita lukuun ottamatta. (Holopainen 2018, 173–174.) Tilinpäätöksestä tulee julkinen, kun se rekisteröidään kauppareksiteriin. Tästä rekisteröinnistä määrää kirjanpitolaki. Rekisteröinti on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tilikauden päätyttyä, eli kahden kuukauden kuluttua tilinpäätöksen vahvistamisesta. (L 30.12.1997/1336, luku 3 9§.)

4.3 Osakeyhtiön verotus

Osakeyhtiötä verotetaan aivan eri tavalla kuin yksityistä elinkeinonharjoittajaa. Ammatin- tai liikkeenharjoittajaa verotetaan yksityishenkilöntavoin, kun taas osakeyhtiötä verotetaan itsenäisenä verovelvollisena. Tämä tarkoittaa sitä, että yksittäisen osakkaan verotukseen ei vaikuta osakeyhtiön toiminnallaan hankkima tulo. Osakeyhtiön tuottamaa tilikauden tulosta verotetaan suhteellisen verokannan mukaan, joka on tällä hetkellä 20 %. (Holopainen 2018, 167–169.)

Tilikauden päätyttyä osakeyhtiön tulee antaa verohallinnolle sähköisesti veroilmoitus neljän kuukauden kuluttua tilikauden päätyttyä. Verohallinto toimittaa veroilmoituksen perusteella tuloverotuksen. Jos yritys on maksanut tilikauden aikana osinkoa, tästäkin tulee tehdä verohallinnolle vuosi-ilmoitus, josta selviää nostettavien osinkojen sekä niistä maksettujen ennakonpidätysten määrät. (Holopainen 2018, 179–180.) Tämän lisäksi osakeyhtiö, kuten toiminimikin, jotka suorittavat liiketoiminnan muodossa tavaroiden tai palveluiden myyntiä, ovat velvollisia ilmoittamaan arvonlisäverosta verohallinnolle (Holopainen 2018, 114, 176). Arvonlisävero määräytyy osakeyhtiölle samalla tavalla kuin toiminimelle, tästä on kerrottu tarkemmin kappaleessa 3.2.

Osakas

Osakeyhtiön osakas ei maksa yhtiön tuottamasta tuloksesta, jos osakas on kuitenkin nostanut yhtiöstä palkkaa verovuoden aikana, osakas maksaa veroja palkastaan normaalin palkallisen ja esimerkiksi toiminimen tapaan. Ansiotuloista maksetaan veroja progressiivisen tuloverotaulukon mukaan. Tämän lisäksi kirkolle ja kunnalle maksetaan veroja suhteellisen verokannan mukaisesti. (Holopainen 2018, 169.) Kirkolle osakas maksaa veroja vain, jos kuuluu evankelisluterilaiseen tai ortodoksiseen seurakuntaan, kuten muutkin tavalliset palkanmaksajat. Osakeyhtiö kuitenkin maksaa aina kirkollisveroa riippumatta siitä kuuluuko yrittäjä evankelisluterilaiseen tai ortodoksiseen seurakuntaan. Tämä siitä syystä, että osakeyhtiön maksama valtionvero suhteellisella veroprosentilla (20 %) jaetaan automaattisesti valtion, kunnan ja kirkon kesken. (Holopainen 2018, 166.)

Pääomatuloprosentti on 30 000 euroon saakka 30 % ja tämän ylittävältä osin 34 %. Osakas voi nostaa varoja yrityksestä myös osinkona. Osinkoa verotetaan joko pääomatulona, ansiotulona tai se voi olla myös verovapaata tuloa. Osinkotulon verotus riippuu yrityksen nettovarallisuudesta sekä osingon määrästä. (Holopainen 2018, 169.) Näiden maksujen lisäksi osakas, joka työskentelee yrityksessä johtavassa asemassa ja joka omistaa yrityksestä yli 30 % on yrittäjän eläkelain mukaan velvollinen maksamaan yrittäjän eläkevakuutusta (L 22.12.2006/1272, 1–3§).

Osinko

Osakeyhtiön osakas voi saada yhtiöstä joko palkkaa, osinkoa tai molempia. Palkka tulee olla suhteutettu osakkaan työpanokseen ja se voi sisältää luontoisetuja. (Holopainen 2018, 171.) Osinko tarkoittaa osakeyhtiön tilikauden voitonjakoa osakkaille. Osingon jakamisesta päättää yhtiökokous. Osinko perustuu edelliseen vahvistettuun tilinpäätökseen. (OYL, luku 13 1–3§.) Osingon verotus lasketaan yrityksen matemaattisen arvon kautta seuraavasti:

Taulukko 1 Matemaattisen arvon laskentakaava

Nettovarallisuus (varat - velat)	= Matemaattinen arvo
Osakkeiden lukumäärä	

(Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta 2017).

Jos yhtiön jakama osinko on korkeintaan 8 % matemaattisesta arvosta, osingosta 25 % on osakkaalle pääomatuloveron alaista tuloa ja loppu 75 % on verovapaata. Jos tämä kahdeksanprosentin sisään mahtuva osinko kuitenkin ylittää 150 000 euroa/osakas, ylittävää osaa verotetaan 85 % pääomatulona ja loppu osa on verovapaata tuloa. Jos osinko kuitenkin ylittää 8 % matemaattisesta arvosta, osuus joka ylittää 8 % on osakkaalle 75 % ansiotuloa ja verotetaan muun ansiotulon kanssa yhdessä ja loppu 25 % on verovapaata. (Holopainen 2018, 171.)

Tämän lisäksi osakas joutuu maksamaan osingosta aina ennakonpidätyksen, joka on 150 000 euron alittavalta osingolta 7,5 %. Jos osinko ylittää 150 000 euroa, sen ylittävältä osalta ennakonpidätys on 28 %. (Holopainen 2018, 172.) Osinkoa jakavalle yritykselle ei jakamisesta tule mitään veroseuraamuksia (Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta 2017).

YEL

Yrittäjän eläkelain (1272/2006, 1§) mukaan yrittäjän, joka asuu ja toimii Suomessa, on lain mukaan vakuutettava itsensä. YEL eli yrittäjäneläkevakuutus vakuuttaa yrittäjän vanhuuden, työkyvyttömyyden sekä kuoleman varalta (L 22.12.2006/1272, 1§). Laki koskee muun muassa kaikkia 18–68-vuotiaita ammatin- ja liikkeenharjoittajia sekä osakeyhtiön osakkaita, jotka työskentelevät yrityksessä johtavassa asemassa ja omistavat yrityksen osakkeista yli 30 %. (Holopainen 2018, 151.) YEL-vakuutus on siis pakollinen ja se tulee ottaa viimeistään kuuden kuukauden kuluttua työskentelyn alkamispäivästä. Jos yrittäjä ei itse hakeudu YEL-vakuutuksen piiriin, voi Eläketurvakeskus tehdä pakkovakuutus päätöksen. (Holopainen 2018, 153.)

YEL-vakuutusta maksetaan työtulon mukaan. Työtulo määritellään sen mukaan, kuinka paljon palkkaa vastaavassa työssä saataisiin samalla ammattitaidolla sekä minkälaista yritystoiminta on laadultaan ja laajuudeltaan. Maksu määräytyy prosentuaalisesti ja se on tänä vuonna 18–52- sekä yli 62-vuotiailta 24,10 % ja 53–62-vuotiailta puolestaan 25,60 %. (Holopainen 2018, 152.) Vakuutusmaksu suoritetaan joko 1, 2, 3, 4, 6 tai 12 erässä, kuukauden 20. päivänä tai heti sitä seuraavana arkipäivänä. Kuitenkin siten, että puolet maksukausista tulee suorittaa ennen kuluvan vuoden elokuuta. (Holopainen 2018, 153.)

4.4 Osakeyhtiön hyvät ja huonot puolet

Osakeyhtiön parhaimpina puolina voidaan pitää sitä, että yrittäjä ei ole itse henkilökohtaisesti vastuussa yrityksen veloista tai mahdollisesta tappiosta (Osakeyhtiö n.d.). Toisin sanoen osakeyhtiössä vastuu rajoittuu siihen panokseen, jonka osakas on yritykseen sijoittanut (Holopainen 2018, 22). Muita hyviä puolia ovat esimerkiksi se, että yrittäjä voi nostaa yrityksestä palkkaa ja voiton voi nostaa myös osinkona. Osingon jaosta päättää hallitus. (Osakeyhtiö n.d.) Näin ollen varsinkin yhden miehen osakeyhtiössä yrittäjällä on mahdollisuus laskea itselleen edullisin voitonjako tapa. Eli osakeyhtiössä verotuksen suunnittelun mahdollisuudet ovat paremmat kuin toiminimessä ja näin ollen myös mahdollisuus säästää rahaa. Osakeyhtiötä pidetään usein myös uskottavampana yrityksenä kuin esimerkiksi toiminimeä. Osakeyhtiö yritysmuotona sopii kasvua hakeville yrityksille. (Oikean yritysmuodon valinta – toiminimi vai osakeyhtiö? n.d.)

Osakeyhtiön huonoina puolina voidaan puolestaan pitää päätöksen teon vaikeutta ja suurta byrokratian määrää, alku pääoman tarvetta sekä verotukseen liittyviä päällekkäisyyksiä (Osakeyhtiö n.d.). Alku pääoman lisäksi, osakeyhtiö vaatii perustettaessa muutenkin enemmän rahaa kuin toiminimi (Oikean yritysmuodon valinta – toiminimi vai osakeyhtiö? n.d.).

Osakeyhtiössä juoksevista asioista päätökset tekee hallitus, muista asioista osakkeenomistajat päättävät yhtiökokouksessa (Leppiniemi 2008, 19). Eli vaikka kyseessä olisi yhden miehen osakeyhtiö, päätöksistä tulee aina tehdä kirjallinen allekirjoitettu dokumentti, joka todistaa yksimielisen päätöksen. Käytännössä tämä toteutetaan ilman yhtiökokouksen pitämistä, jolloin osakkeenomistaja(t) on yksimielisesti päättänyt käsiteltävästä asiasta. (Holopainen 2018, 31.) Oikean yritysmuodon valinta – toiminimi vai osakeyhtiö? verkkojulkaisussa (n.d.) muistutetaan myös siitä, että hallinnolliset toimet osakeyhtiössä ovat enemmän aikaa vieviä kuin toiminimyrityksessä.

Osakeyhtiötä perustettaessa tulee osakkaiden maksaa aina alkupääoma. Pääoman suuruus on vähintään 2 500 euroa. Toiminimiyrittäjälle ei ole laissa määrätty pääoman sijoittamisen pakkoa. (Leppiniemi 2008, 17.) Osakeyhtiön perustaminen vaatii tämän lisäksi vielä käsittelymaksun, joka on sähköisessä perustamismuodossa 330

euroa tai paperisessa muodossa perustettuna 380 euroa (Osakeyhtiön perustamisilmoitus n.d.).

Verotukseen liittyvillä päällekkäisyyksillä Osakeyhtiö (2018) verkkojulkaisussa viitataan osinkojen verotukseen. Osakeyhtiötä verotetaan yrityksen tuottamasta tuloksesta yhteisöveron mukaisesti, eli 20 %. Tämän jälkeen osakeyhtiö voi jakaa voittoa osakkaille osinkona, jolloin osakas maksaa osingosta pääomatulovero prosenttimukaisesti. (Holopainen 2018, 169). Tällöin jaetusta osingosta on maksanut veroa niin osakeyhtiö yhteisöveron yhteydessä, kuin osakaskin osana henkilökohtaisia pääomatulojaan (Osakeyhtiö n.d.).

5 Tutkimustulokset

Tutkimustulokset ovat koko opinnäytetyön tärkein osuus. Tutkimustuloksilla pyritään vastaamaan jokaiseen asetettuun tutkimuskysymykseen. Tutkimustulokset tulee esitellä loogisissa ryhmissä, jotta lukijan on helppo ymmärtää ja havaita tärkeimmät tulokset. Jokaiseen asetettuun tutkimuskysymykseen on tutkimustuloksissa otettava kantaa, oli kysymyksiin saatu vastaus tai ei. (Opinnäytetyön raportointi n.d.) Tässä tutkimuksessa tuloksia tarkastellaan tutkimuskysymyksittäin. Viimeinen tutkimuskysymys muutoksen verotuksellisesta kannattavuudesta tuottaa paljon laskelmia, joten tämän osion lukeminen saattaa olla katkonaista ja haastavaa. Tästä syystä osion loppuun on tehty tiivistelmä, joka kokoaa kolmannen tutkimuskysymyksen tärkeimmät tulokset yhteen.

5.1 Yritysmuodon vaikutus case-yrityksen kirjanpitoon ja hallintoon

Toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi aiheuttaa kirjanpidossa huomattavia muutoksia, koska toiminimen ja osakeyhtiön kirjanpitotavat eroavat toisistaan merkittävästi. Toiminimiyrittäjällä on oikeus pitää liiketoiminnastaan yhdenkertaista kirjanpitoa, kun taas osakeyhtiön on tehtävä lain mukaan kirjanpito kahdenkertaisena. Suurin ero yhden- ja kahdenkertaisessa kirjanpidossa on, että kirjaukset eli viennit merkitään kahdenkertaisessa kirjanpidossa nimensä mukaisesti kahdelle eri tilille. Lisäksi jokaiseen vientiin on oltava oma tositteensa esimerkiksi kuitti tapahtumasta. Tositteena ei osakeyhtiössä voi toimia tiliote, koska tiliotteelta ei saada tarpeeksi tarkkoja

tietoja suorituksesta. Jokaisesta yritystililtä lähteneestä ja sinne tulleesta suorituksesta on oltava todiste kenelle, milloin ja mistä syystä suoritus on tehty.

Osakeyhtiöllä tulee siis olla oma tili, joka on vain yrityksen käytössä eikä siellä näin ollen saa liikkua yrittäjän henkilökohtaisia varoja. Toiminimellä ei tarvitse välttämättä olla erillistä yritystiliiä, tästä syystä yrittäjän henkilökohtainen tili voi toimia yritystilinä. Erillisen yritystilin käyttäminen kuitenkin helpottaisi myös toiminimiyrittäjän kirjanpitoa. Toiminimiyrittäjän laatiessa yhdenkertaista kirjanpitoa tarvitsee kirjanpidosta selvittää ainoastaan tulot ja menot. Näistä voidaan pitää kirjaa yksinkertaisimmillaan esimerkiksi paperilla tai Excelissä. Osakeyhtiön kirjanpito vaatii jo enemmän kirjanpitotaitoa ja tästä syystä onkin suotavaa jättää kirjanpito ammattilaiselle. Kahdenkertaisessa kirjanpidossa hyvänä apuna toimii kirjanpito-ohjelmat, joita on räätälöitynä eri toimialoille erilaisia.

Toiminimen muutos osakeyhtiöksi edellyttää yhdenkertaisen kirjanpidon muuttamista kahdenkertaiseksi. Tämän lisäksi yrittäjän on säilytettävä kaikki kuitit ja tositteet maksuista, jotka yrittäjä on yritystililtä tehnyt. Myös tilikausi on erilainen osakeyhtiössä. Toiminimenä toimiessa yrittäjä ei saa päättää tilikauden alkamis- ja päättämispäivää, ellei yrittäjä halua vapaaehtoisesti laatia kahdenkertaista kirjanpitoa ja tilinpäätöstä. Osakeyhtiössä yrittäjä saa vapaasti valita tilikauden alkamis- sekä päättämisaikakohdat. Tilikausi on kuitenkin pituudeltaan yleensä aina 12 kuukautta, poikkeuksena yritystoiminnan aloittamis- ja lopettamisvuosi.

Toiminimen ei tarvitse laatia tilinpäätöstä, joten tähän tulee yleensä muutos yritysmuodon muuttamisen yhteydessä. Toimeksiantajayrityksessä on kuitenkin tilikauden päätteeksi aina laadittu tilinpäätös, vaikka se ei ole pakollista toiminimelle. Toimeksiantajalle tilinpäätökseen liittyvä muutos koskeekin ainoastaan tilinpäätöksen vahvistamista sekä rekisteröimistä kaupparekisteriin. Osakeyhtiöiden tilinpäätökset ovat julkista tietoa joitain dokumentteja lukuun ottamatta. Case-yrityksen tulee siis laatia tilinpäätös aivan kuten tähänkin asti he ovat tehneet, mutta tilinpäätös tulee vahvistaa neljän kuukauden kuluttua tilikauden päättymisestä. Rekisteröinti tulee suorittaa lain mukaan kahden kuukauden kuluttua tilinpäätöksen vahvistamisesta. Vahvistaminen tarkoittaa, että kirjanpitovelvollinen päivää ja allekirjoittaa tilinpäätöksen. Rekisteröiminen tarkoittaa tilinpäätöksen toimittamista kaupparekisteriin, jotta siitä voidaan tehdä julkinen. (L 30.12.1997/1336, luku 3 7–9§.)

Muutoksia case-yritykselle yritysmuodon muutoksesta johtuen tulee olemaan kirjanpitoavan muuttaminen sekä tositteiden tarkka taltiointi. Lisäksi yrityksen tulee hankkia yritykselle erillinen yritystili, jossa kulkee ainoastaan yrityksen maksuliikenne. On myös suositeltavaa, että case-yritys hankkii ammattitaitoisen kirjanpitäjän sekä toimialaan sopivan kirjanpito-ohjelman. Tilikauden alkamis- ja päättymispäivät osakeyhtiö saa valita, mutta näitä ei ole pakko muuttaa kalenterivuodesta miksikään. Yritysmuodon muuttamisen jälkeen tilinpäätöstä laatiessa on muistettava tilinpäätöksen vahvistaminen sekä rekisteröiminen määräaikoihin mennessä. Tilintarkastajaa ei case-yrityksen ole pakko hankkia, koska yrityksen liikevaihto jää sen euromääräisen rajan alle, minkä jälkeen tilintarkastajan hankkiminen on pakollista. Taulukosta 2 (alla) voidaan nähdä tiivistettynä case-yritystä koskevat muutokset, jotka yritysmuoto aiheuttaa yrityksen kirjanpitoon.

Taulukko 2 Kirjanpidon erot toiminimessä ja osakeyhtiössä

Kirjanpito	
Toiminimi	Osakeyhtiö
Yhdenkertainen <ul style="list-style-type: none"> • Kirjaukset tiliotteelta 	Kahdenkertainen <ul style="list-style-type: none"> • Tositteiden tarve
Ei tilinpäätöstä	Tilinpäätös pakollinen + rekisteröinti kaupparekisteriin
Tilikausi = kalenterivuosi	Tilikauden alku ja loppu ajankohdan saa päättää
Tilintarkastajaa ei tarvita	Tilintarkastaja ei pakollinen pienessä yrityksessä
Yritystilinä toimii oma henkilökohtainen pankkitili	Yritystili pidettävä erillään henkilökohtaisesta tilistä

Hallinnollisesti toiminimi on kaikista helpoin, vaivattomin ja yksinkertaisin yritysmuoto. Toiminimi ei tarvitse päätöksentekoon muuta kuin yrittäjän päätöksen, koska toiminimessä yrittäjä on ainoa toimielin. Osakeyhtiössä jopa mitättömältä tuntuvat päätökset tulee hyväksyttävä yhtiökokouksessa. Päätökset voidaan kuitenkin hyväksyä myös osakkeenomistajien yksimielisellä päätöksellä ilman yhtiökokousta. Case-yrityksen kohdalla tämä tarkoittaa, että päätökset tulee edelleen tekemään yrittäjä itse, mutta jokainen osakeyhtiönä tehty päätös tulee kirjata, päivätä sekä allekirjoittaa. Yritysmuodon muutoksen jälkeen yrittäjä tulee olemaan ainoa osakkeenomistaja. Siitä huolimatta häntä koskevat samat lait ja säännökset kuin mitä tahansa muuta

osakeyhtiötä ja sen osakkaita. Tästä syystä myös yhden miehen osakeyhtiön on lain velvoittamana pidettävä yhtiökokous aina viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tilikauden päättymisestä. Yhtiökokouksessa on käytävä vähintään laissa määrätyt asiat läpi ja tehtävä päätöksiä seuraavaa tilikautta koskevista asioista. Yksi yhtiökokouksessa asialistalla olevista pakollisista asioista on muun muassa tilinpäätöksen vahvistaminen.

Osakeyhtiön ainoa pakollinen toimielin on hallitus, mikä tarkoittaa, että myös yhden miehen osakeyhtiön on tällainen valittava. Case-yrityksessä on vain yksi osakas, mutta hallitukseen hänen tulee valita myös yksi varajäsen. Osakeyhtiölain (624/2006, luku 6 8§) mukaan hallituksen jäsenmäärän ollessa alle kolme, tulee hallitukseen valita aina vähintään yksi varajäsen, yhden miehen (+varajäsenen) hallitukseen ei kuitenkaan tarvitse valita puheenjohtajaa.

Osakeyhtiöksi muuttamisen jälkeen yrityksen lukuun otetuista veloista vastaa osakeyhtiö eikä yrittäjä. Tämä on toiminimen ja osakeyhtiön eroista ehkä positiivisin ja kannustaakin monia toiminimiyrittäjiä muuttamaan yritysmuotoa. Toiminimenä toimiessa toimeksiantaja on vastuussa kaikista liiketoimintaansa varten otetuista veloista sekä yrityksen mahdollisesti tuottamasta tappiosta henkilökohtaisesti. Osakeyhtiö on itsenäinen oikeustoimihenkilö eli sen on mahdollista olla myös velkaa. Vastuu toiminimen aikana otetuista veloista ei kuitenkaan yritysmuodon muuttamisen yhteydessä poistu vaan pysyy yrittäjällä itsellään. Ainoastaan sellainen velka tai tappio, mikä on syntynyt osakeyhtiön perustamisen jälkeen, kuuluu osakeyhtiön vastuulle.

Osakeyhtiöksi muuttaminen tuo case-yritykseen ja yrittäjälle kaksijakoisia muutoksia toiminimiyrittämiseen verrattuna. Toisaalta osakeyhtiönä toimiessa päätöksenteko monimutkaistuu huomattavasti, mutta toisaalta vastuu veloista ja yrityksen mahdollisesti tuottamasta tappiosta ei ole enää yrittäjällä henkilökohtaisesti. Case-yrityksen yrittäjältä osakeyhtiöksi muuttaminen vaatii enemmän aikaa päätöksenteon yhteydessä, sillä päätökset on kaikki dokumentoitava ja allekirjoitettava. Yhtiökokouksien pitäminen on myös uutta toiminimiyrittämiseen verrattuna. Hallinnollisissa muutoksissa ainoana puhtaasti positiivisena muutoksena voidaan pitää velkavastuun poistumista yrittäjältä itseltään. Taulukosta 3 (alla) voidaan vielä nähdä yritysmuodon muutoksen tuomat erot tiivistettynä.

Taulukko 3 Hallinnoinnin erot toiminimessä ja osakeyhtiössä

Hallinnointi	
Toiminimi	Osakeyhtiö
Ainoa toimielin on yrittäjä itse	Toimielimiä yhtiökokous, hallitus ja hallutessa toimitusjohtaja <ul style="list-style-type: none"> • Yhden miehen hallitukseen on valittava yksi varajäsen
Päätökset tekee yrittäjä <ul style="list-style-type: none"> • Päätöksiä ei tarvitse dokumentoida 	Osakkaat käyttävät ylintä päätösvaltaa yhtiökokouksessa <ul style="list-style-type: none"> • Päätökset voi tehdä myös ilman yhtiökokousta, jos osakkaat ovat päätettävästä asiasta yksimielisiä • Kaikki päätökset dokumentoitava
Toiminimiyrittäjä vastaa veloista henkilökohtaisesti	Osakeyhtiö vastaa veloista, ei yrittäjä

5.2 Yritysmuodon muutoksen vaatimat käytännön toimet

Yritysmuodon muutos toiminimestä osakeyhtiöksi ei ole kirjaimellisesti muutos vaan toiminimen lopettaminen ja uuden osakeyhtiön perustaminen. Osakeyhtiön perustaminen toiminimen toiminnan jatkamiseksi halutaan usein tehdä siten, että toiminimen toiminta loppuu samalla hetkellä, kun uuden osakeyhtiön toiminta alkaa. Tätä varten osakeyhtiön perustamista ei pystytä toteuttamaan valmiiden patentti- ja rekisterihallinnon laatimien perustamispakettien avulla vaan perustamisilmoitus tulee tehdä paperisena. Käytännössä ilmoitusta varten täytetään samat lomakkeet kuin sähköisessä ilmoitusmuodossa, mutta lomakkeet tulee lähettää paperisina postin kautta.

Toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi noudattaa jatkuvuusperiaatetta, jotta ylimääräisiä veroseuraamuksia ei yrittäjälle tulisi. Jatkuvuusperiaatteen mukaan toiminimen varat ja velat siirretään uudelle osakeyhtiölle niiden verotusarvojen mukaisesti, tällöin voidaan katsoa, että toiminnan verotuksellinen identtisyys säilyy. Tämän lisäksi toiminimiyrittäjän tulee ottaa koko osakeyhtiö omaan haltuunsa, eli kaikki osakeyhtiön osakkeet merkitään yrittäjälle itselleen. Osakeyhtiön perustaminen vaatii alkupääoman laittamista yritykseen. Osakepääoman on oltava arvoltaan vähintään

2 500 euroa tai apporttiomaisuutta, joka on arvoltaan vähintään vaaditun euromäärän verran.

Case-yrityksen kohdalla apporttiomaisuutena tulee toimimaan yrittäjän ammattitoiminnassaan käyttämä kalusto eli kuorma-autot, karry sekä muut toimintaan liittyvät laitteet. Osakeyhtiön perustaminen apporttiomaisuudella vaatii omaisuuden arvottamista. Arvottamiseen kannattaa käyttää ammattilaisen apua, koska arvottamisen perustelut sekä arvottamiseen käytetyt menetelmät tulee dokumentoida. Tätä todistusta arvottamisesta tullaan tarvitsemaan yhdeksi liitteeksi perustamisilmoitukseen.

Yritysmuodon muutos aiheuttaa toiminimelle sekä toiminimiyrittäjälle sen, että verovuosi katkeaa muutoksen yhteydessä. Käytännössä siis olisi järkevintä suorittaa yritysmuodon muutos ajankohtana jolloin verovuosi on joka tapauksessa katkeamassa. Case-yrityksen kohdalla tämä tarkoittaa, että yritysmuodon muutos kannattaa tehdä kalenterivuoden vaihteessa, sillä toiminimen tilikausi on kalenterivuosi. Verovuoden katkeaminen tarkoittaa myös, että edelliseltä tilikaudelta on tehtävä tilinpäätös ja veroilmoitus. Case-yrityksessä tämä ei tuota lisä toimia, sillä tilinpäätös on muutenkin joka vuosi tehty vapaaehtoisesti.

Perustamisilmoitus on siis tehtävä paperisena, koska osakepääoman maksuun käytetään apporttiomaisuutta. Ennen ilmoituksen laatimista tulee kuitenkin apporttiomaisuuden selvityksen lisäksi tehdä perustamissopimus sekä laatia yhtiöjärjestys. Yhtiöjärjestys voi olla hyvin yksinkertainen, eikä siinä tarvitse olla muuta kuin yrityksen nimi, kotipaikka ja toimiala (katso Liite 5). Perustamissopimus sisältää sopimuksen päivämäärän, osakkeenomistajat ja heidän osakkeidensa määrät, osakkeen merkintähinnan ja maksun eräpäivän (katso Liite 1). Lisäksi sopimuksessa ilmoitetaan hallituksen kokoonpanosta. Case-yrityksen on muistettava lisätä perustamissopimukseen erillinen maininta siitä, että osakepääoma maksetaan apporttiomaisuutena. Edellä mainittujen toimien jälkeen täytyy vielä maksaa kaupparekisteri-ilmoituksesta aiheutuvat kulut sekä liittää maksusta saatava kuitti ilmoitukseen.

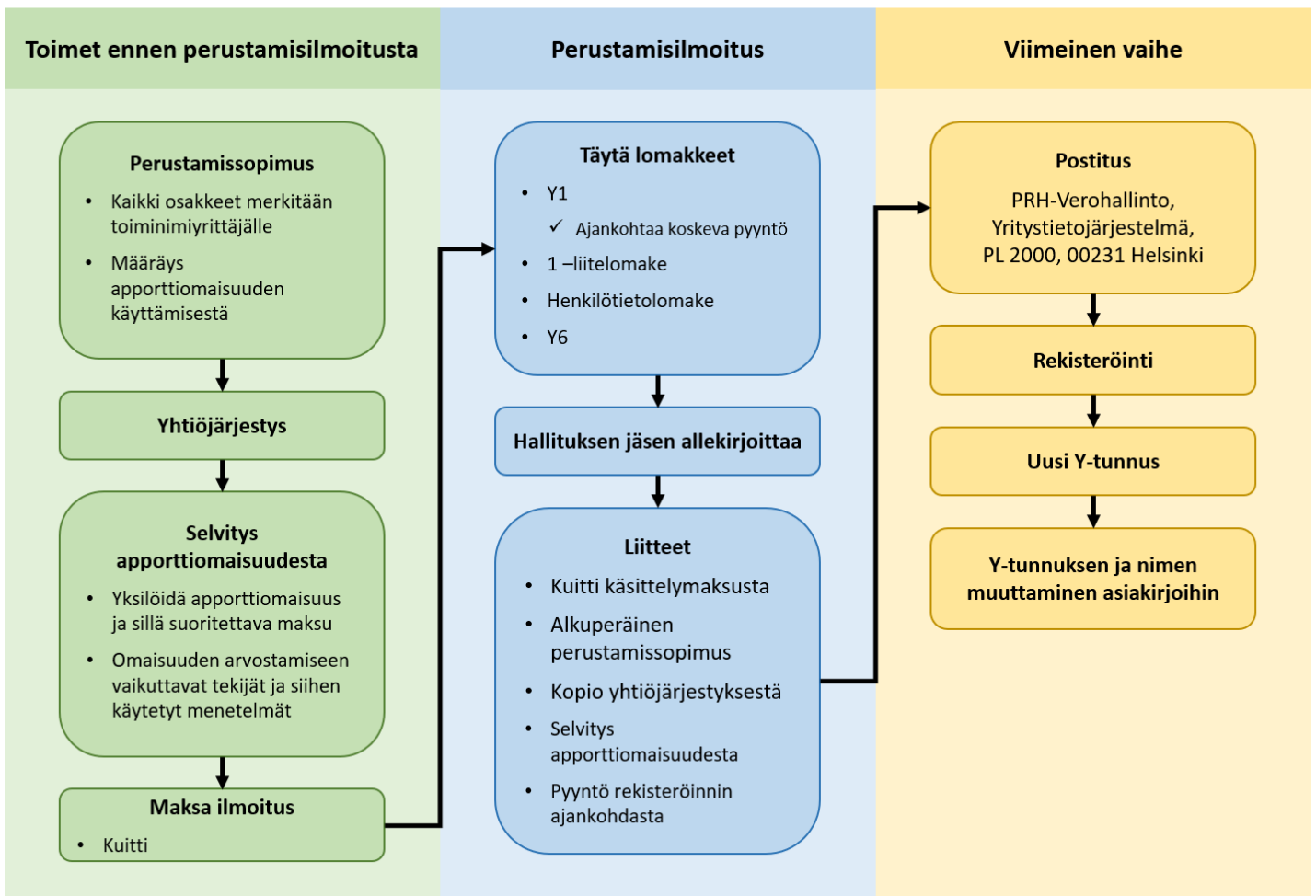
Osakeyhtiön perustamisilmoitus tehdään lomakkeella Y1 (Liite 2), jonka lisäksi tulee täyttää myös siihen kuuluva liitelomake 1 (Liite 3). Tärkeä muistettava asia Y1 lomakkeen täytössä on rastittaa kohta ”Merkitse rasti, jos kyseessä on rekisteröinnin ajan-

kohtaa koskeva pyyntö”. Tämä mahdollistaa vanhan toiminimen toiminnan lopettamisen samanaikaisesti uuden osakeyhtiön perustamisen kanssa. Tästä täytyy kuitenkin muistaa tehdä liitteeksi vielä erillinen selvitys. Selvityksestä tulee käydä ilmi, miksi ajankohdan halutaan olevan eri kuin patentti- ja rekisterihallinnon antama ajankohta ja milloin haluttu rekisteröinti tulee suorittaa.

Perustamiseen liittyy vielä henkilötietolomakkeen täyttäminen (Liite 4). Perustamisilmoituksen lisäksi tulee täyttää toiminimen lopettamisilmoitus, joka tehdään lomakkeella Y6 (Liite 6). Kaikki tarvittavat lomakkeet ja liitteet yritysmuodon muutokseen liittyen allekirjoittaa hallituksen jäsen, joka tässä tapauksessa on yrittäjä itse ainoana hallituksen varsinaisena jäsenenä. Patentti- ja rekisterihallinnon sivuilla on kattavat ohjeet lomakkeiden täyttöön. Mainittujen lomakkeiden liitteenä tulee olla kuitti käsittelemäksun suorituksesta, alkuperäinen perustamissopimus, kopio yhtiöjärjestyksestä, selvitys apporttiomaisuudesta sekä pyyntö rekisteröinnin ajankohdasta. Lisäksi apporttiomaisuuden selvitykseen tulee liittää selvitys toiminimen kannattavuudesta. Käytännössä tämä tarkoittaa tilinpäätöstietoja.

Seuraava käytännön toimi case-yritykselle on näiden kaikkien papereiden lähettäminen patentti- ja rekisterihallitukseen. Lisäksi yrittäjän täytyy avata pankkitili yritykselle. Rekisteröinnin jälkeen osakeyhtiö saa uuden nimen lisäksi myös uuden y-tunnuksen. Nimen ja y-tunnuksen muuttaminen esimerkiksi yrityksen asiakirjoihin, sekä nimen muuttaminen kaluston teippauksiin aiheuttaa myös lisätyötä case-yritykselle ja yrittäjälle. Kuvio 1 havainnollistaa yksinkertaistettuna yritysmuodon muutoksen tuomat käytännön toimet. Kuvioista voidaan nähdä myös järjestys, jossa toimet kannattaa prosessin nopeuttamiseksi suorittaa.

Kuvio 1 Toiminimen käytännön toimet osakeyhtiöksi muuttamisessa

5.3 Muutoksen verotuksellinen kannattavuus

Toiminimiyrittäjän tuloa verotetaan toiminimiyrittäjän henkilökohtaisena tulona. Yrittäjää verotetaan siis progressiivisen tuloveroasteikon mukaisesti. Hyvänä puolena toiminimiyrittämisessä on, että yrittäjä voi nostaa varoja toiminimestä koska haluaa. Näitä nostoja kutsutaan yksityisottoiksi. Osakeyhtiössä tällaisia yksityisottoja ei pysty tekemään, joten ainoa tapa jakaa yrityksen varoja, on nostaa osakeyhtiöstä palkkaa tai osinkoa.

Case-yrityksen toimiessa osakeyhtiönä yrittäjä voi nostaa varoja palkkana, jolloin hän maksaa palkasta veroja, kuten kuka tahansa muu töissä käyvä. Ansiotuloja verotetaan progressiivisen ennakonpidätysprosentin mukaisesti, mutta osakeyhtiöstä on mahdollista nostaa varoja myös osinkona. Osingoista puolestaan maksetaan pääomatulo veroa, joka on tällä hetkellä 30 % aina 30 000 euroon saakka. Osakeyhtiö puolestaan maksaa tilikauden voitosta yhteisöveroa 20 %. Tämä vero ei kuitenkaan lähde yrittäjän taskusta, vaan osakeyhtiön omasta tulosta. Näin ollen onkin syytä laskea,

onko liiketoiminnan harjoittaminen yrittäjälle edullisempaa verotuksen näkökulmasta toiminimiyrittäjänä vai osakeyhtiönä. Taulukossa 4 (alla) on tiivistettynä verotuksen pääpiirteet toiminimessä ja osakeyhtiössä. Taulukosta voidaan myös havaita merkittävimmät erot verotuksen näkökulmasta.

Taulukko 4 Verotuksen pääpiirteet toiminimessä ja osakeyhtiössä

Verotus	
Toiminimi	Osakeyhtiö
Voitonjako yksityisnostoina	Voitonjako palkkana tai osinkona
Verotetaan kuin yksityishenkilöä <ul style="list-style-type: none"> • Jaetaan ansio- ja pääomatuloihin • Ansiotulot verotetaan progressiivisen tuloveroasteikon mukaisesti • Pääomatuloista vero on 30 % (yli 30 000€ → 34 %) • Kunnallisvero ja mahdollinen kirkollisvero suhteellisen verokannan mukaan 	Osakeyhtiö = itsenäinen verovelvollinen <ul style="list-style-type: none"> Tuloveroprosentti suhteellinen, 20 % (vuonna 2018) <ul style="list-style-type: none"> • sisältää kunnallis- sekä kirkollisveron Osakas maksaa veroa kuten toiminimi <ul style="list-style-type: none"> • Ansiotulo progressiivisen tuloveroasteikon mukaan • Pääomatuloista (kuten osinko) 30 % (yli 30 000€ → 34 %)
Verot maksetaan ennakoon	Verot maksetaan ennakoon
Yrittäjä ALV-velvollinen	Yrittäjä ALV-velvollinen
Lisäksi yrittäjä maksaa YEL-maksua	Lisäksi yrittäjä maksaa YEL-maksua

Vuosi 2017 on case-yrittäjän kannalta ollut hieman monimutkainen, koska ko. vuonna toiminta on ollut muutoksen alaisena. Toimeksiantaja on tähän asti talvisin saanut tuloja tienkunnossapidosta, mutta 2016 vuoden lopussa urakka päättyi ja toimeksiantaja siirtyi erilaisiin tehtäviin. Tästä syystä alkuvuosi 2017 on ollut toimeksiantajalle hyvin hiljainen ja liiketoiminnallisesti normaalia kannattamattomampi. Tutkimukseen olemme laskeneet ennusteen, mitä tilikauden tulos voisi olla tulevaisuudessa. Tähän laskelmaan olemme käyttäneet aiemmilta tilikausilta keskiarvoa kesäkuukausien tuloksesta. Vuodesta 2018 eteenpäin ja jo loppuvuonna 2017, toimeksiantajalla on talvikuukausina turpeen ajoa keskimäärin 170 tuntia kuukaudessa. Tästä toimeksiantaja saa laskuttaa tunnilta 26 euroa + alv. Tämän lisäksi laskemme men-

neeltä ajalta kesäkuukausien keskiarvoiset tulot, jotka lisäämme arviovuoden talvikuukausien tulojen jatkoksi. Tällä laskukaavalla saamme ennusteen siitä, mitä tilikauden tuotto voisi keskimääräisesti vuodessa olla. Tämän lisäksi laskemme vielä muuttaman vaihtoehdon, miten yrityksen tuotot voisivat viiden vuoden päästä olla muuttuneet. Tällaiset vaihtoedot ovat

1. Kesäkuukausien tulot ovat nousseet 15 %
2. Kesäkuukausien tulot ovat laskeneet 15 %
3. Tilikauden tulos on pysynyt samana.

Tärkeää on laskea myös kolmas vaihtoehto, eli tuloksen samana pysyminen, koska viiden vuoden päästä yritys on maksanut velat pois ja täten nettovarallisuus on kasvanut. Nettovarallisuuden kasvaminen vaikuttaa osakkaan osinkojen verotukseen.

Tutkimuksessa ei lasketa, mitä menneiden vuosien tulokset olisivat, jos yritysmuoto olisi muutettu aiemmin. Yksinkertaisesti siitä syystä, että toiminta on muuttunut eikä näistä laskelmista ole toimeksiantajalle hyötyä. Vuoden 2017 verotuksen voisi laskea osakeyhtiönä, mutta tästäkään ei nähdä olevan hyötyä, koska vuosi on ollut toimeksiantajalle hiljainen ja täten ei anna todellista kuvaa yrityksen liikevaihdosta. Näistä syistä laskelmat toteutetaan realistisen tilikauden tulosennusteen sekä tähän pohjautuvan viiden vuoden ennusteen mukaan. Näillä laskelmilla nähdään olevan enemmän arvoa niin tutkimuksen kuin toimeksiantajankin näkökulmasta.

Case-yrityksen toiminnan muutos aiheuttaa sen, että yrityksen liikevaihto saattaa tipua. Talvikuukausina tuloa tuli huomattavasti enemmän, koska kuukauden tulot perustuivat kiinteään päivystysrahaan. Kiinteän päivystysrahan lisäksi yrittäjä sai lisäansiota aina, kun tienkunnossapitoa tuli suorittaa. Tienkunnossapito vaati kuitenkin oman kaluston pitämistä tieliikenteessä koko vuoden ja täten myös polttoainekulut, trafi-maksut, vakuutusmaksut ja kaluston huoltokulut olivat suuria. Turpeen ajo suoritetaan ulkopuolisella kalustolla ja heidän kustantamilla polttoaineilla, eli näistä ei kuluva toimeksiantajalle tule. Tämän lisäksi oma kalusto pystytään pitämään talvikuukausien aikana pois tieliikenteestä. Vuosittaisten kulujen laskiessa yrityksen tulos muotoutuu eri tavalla ja tästä syystä on tärkeää laskea verotuksellisesti kannattavin tapa nostaa varoja yrityksestä. Näillä laskelmilla pystymme vastamaan viimeiseen tutkimuskysymykseen ja sitä kautta myös tutkimusongelmaan, eli onko yritysmuodon muutos perusteltua case-yrityksessä tällä hetkellä.

Ennuste keskimääräisestä vuodesta lasketaan siis siten, että marraskuusta huhtikuun puoliväliin ovat talvikuukausia, jolloin yrittäjä ajaa turvetta toiselle yritykselle. Näiltä kuukausilta yrityksen tulot ovat yhteensä 30 144,40 €. Katso laskelma alla (Kuvio 2). Nämä ovat kuitenkin vasta tilikauden puolikkaan tulot, joten tähän lisätään vielä arvio kesäkuukausien ajalta. Tämä arvio perustuu vuosien 2013–2016 kesäkuukausilta saatuihin tuloihin. Keskimääräiseksi tuloksi kesäkuukausien osalta saatiin yhteensä 60 788,25 €. Katso Kuvio 2.

Kuvio 2 Vuositulon keskiarvo laskelma

Talvikuukausien tulot					
Talvikuukausia yhteensä		5,5	kk		
Työtuntien määrä kuukaudessa		170	h/kk		
Tuntihinta		26	€/h		
Tulot kuukaudessa		170*26 =	4 420,00 €		
Talvikuukausien tulo yht.		5,5 * 4420,00 =	24 310,00 €		
Kesäkuukausien keskiarvotulot					
huhtikuun puoliväli - lokakuu	6,5	kk			
Vuosi	2013	2014	2015	2016	Yhteensä
Tulot	46 459,00 €	107 438,00 €	35 415,00 €	53 801,00 €	243 113,00 €
Laskennassa käytettyjä vuosia	4				
Keskiarvo vuosituloista kesäkuukausille		243 113,00 €		60 778,25 €	
		4			
Keskiarvo vuosituloksi koko vuosi		60 778,25 €			
		24 310,00 €			
		85 088,25 €			

Keskimääräistä vuotta ennustettaessa menojen laskeminen on hieman haastavampaa kuin tulojen laskeminen. Ympäri vuoden olevia niin sanottuja kiinteitä kustannuksia ovat lainanlyhennykset, puhelinkulut, pankkipalvelut sekä eläkevakuutusmaksut. Tämän lisäksi kiinteisiin kustannuksiin voidaan laskea myös kaluston trafi- sekä vakuutusmaksut, joita tulee kahdesta kuorma-autosta. Volvosta maksuja tulee koko

vuoden ajalta ja Scaniasta puolenvuoden ajalta, koska Scania on koko talviajan seisonnassa. Kiinteisiin kustannuksiin lasketaan lisäksi vielä kärryn vakuutusmaksu, yrittäjän tapaturmavakuutus sekä vapaaehtoinen henkivakuutusmaksu. Keskimääräisen vuoden kiinteiksi kustannuksiksi saatiin yhteensä 15 177,28 € vuodessa. Katso Kuvio 3 alla.

Kuvio 3 Kiinteät kustannukset

Kuukausittain maksettavat kiinteät kulut				Kuukaudessa	Vuodessa
Lainan lyhennys				500,00 €	6 000,00 €
Puhelinkulut				90,00 €	1 080,00 €
Pankkipalvelut				17,00 €	204,00 €
Eläkevakuutusmaksu				421,00 €	5 052,00 €
				1 028,00 €	12 336,00 €
Trafi-maksut				Yksi erä	Vuodessa
Scania	2 erää			378,01 €	756,02 €
Volvo	4 erää			201,60 €	806,40 €
					1 562,42 €
Kaluston vakuutusmaksut					Yhteensä
Scania	Vakuutus vuodessa	1 610,00 €			805,00 €
Volvo					1 200,00 €
Kärry					130,00 €
					2 135,00 €
Muut vakuutusmaksut				Eriä	€/erä
Tapaturmavakuutus		2		605,95 €	1 211,90 €
Henkivakuutus		1		66,96 €	66,96 €
					1 278,86 €
Kuukausittain maksettavat kiinteät kulut					12 336,00 €
Trafi-maksut					1 562,42 €
Kaluston vakuutusmaksut					2 135,00 €
Muut vakuutusmaksut					1 278,86 €
Kaikki kiinteät kulut yhteensä vuodessa					15 177,28 €

Kiinteiden kustannusten lisäksi yrityksellä on tietysti myös muuttuvia kustannuksia. Tällaisia ovat muun muassa katsastukset, kaluston korjaus- ja huoltomaksut, markkinointikulut sekä toimistokulut. Polttoainekuluja tulee ainoastaan kesäkuukausilta.

Polttoainetta kuluu noin 25 % kesäkuukausien tuloista. Muuttuvat kustannukset tulevat tulevaisuudessa olemaan lähes samat kuin vuonna 2017, joten muuttuvat kustannukset saadaan tilinpäätöstiedoista. Vuonna 2017 teidenkunnossapito oli jo loppunut, joten esimerkiksi kaluston huoltoon liittyviä kuluja ei enää ollut niin paljon kuin esimerkiksi vuonna 2016. Tästä syystä voidaan käyttää 2017 vuoden muuttuvia kuluja keskimääräistä vuotta laskettaessa. Muuttuvista kuluista täytyy kuitenkin vähentää jo kiinteissä kustannuksissa huomioitut kuluerät. Nämä erät ovat puhelinkulut, pankkipalvelut, trafi- sekä vakuutusmaksut, eläkevakuutus- ja tapaturmavakuutusmaksut sekä henkilövakuutusmaksu. Muuttuvien kustannusten laskelmasta (alla) selviää vähennetyt erät, muuttuvien kustannusten määrä sekä lopullinen kulujen määrä koko keskimääräisen vuoden aikana.

Kuvio 4 Muuttuvat kustannukset

Muuttuvat kustannukset		
Muuttuvat kustannukset vuonna 2017		
		22 456,84 €
Kiinteissä kustannuksissa huomioitut erät		
	Puhelinkulut	1 080,00 €
	Pankkipalvelut	204,00 €
	Eläkevakuutusmaksu	5 052,00 €
Trafi-maksut		
	Scania	756,02 €
	Volvo	806,40 €
Kaluston vakuutusmaksut		
	Scania	805,00 €
	Volvo	1 200,00 €
	Kärry	130,00 €
Muut vakuutusmaksut		
	Tapaturmavakuutus	1 211,90 €
	Henkivakuutus	66,96 €
		11 312,28 €
Polttoainekustannukset		
Kesäkuukausien tulot		
		60 778,25 €
Polttoainekustannus	25 %	15 194,56 €
Muuttuvat kustannukset yhteensä		
		26 339,12 €
Kiinteät kustannukset		
		15 177,28 €
Muuttuvat kustannukset		
		26 339,12 €
Kustannukset yhteensä		
		41 516,40 €

Verotuksen erot

Toiminimen tuottama tulos verotetaan yrittäjän henkilökohtaisena ansiotulona. Toiminimiyrittäjän verotettava tulo jaetaan ansiotuloon ja pääomatuloon. Yrittäjä saa itse valita haluaako pääomatulo-osuuden olevan 0, 10 vai 20 % verotettavasta tuloista. Osakeyhtiössä osakas, joka saa osakeyhtiöltä palkkaa tai osinkoa on valintojen edessä. Osakkaan on nimittäin oikeus nostaa joko palkkaa, osinkoa tai palkkaa ja osinkoa. Palkasta osakas maksaa ennakonpidätyksen sekä muut pakolliset sivukulut. Osakeyhtiötä verotetaan sen tuloksesta yhteisöveroprosentin mukaan. Yrityksen tuloa pienentää muun muassa maksetut palkat ja niistä koituneet sivukulut.

Osingon verotus määräytyy matemaattisen arvon mukaan. Matemaattisesta arvosta 8 %:n sisälle jäävä osinko on 25 % pääomatuloa, josta veron osuus on 30 %. Loppu 75 % on verovapaata tuloa. Tämän 8 %:n ylittävältä osalta osingosta 75 % on osakkaan ansiotuloa, eli tästä summasta vähennetään verot ennakonpidätysprosentin mukaisesti. Loput 25 % on jälleen verovapaata tuloa. Matemaattisen arvon laskentakaava on käyty luvussa 4.3, jossa todettiin, että matemaattinen arvo saadaan jakamalla nettovarallisuus osakkeiden lukumäärällä. Osakeyhtiön ollessa yhden miehen omistuksessa, matemaattinen arvo on sama kuin nettovarallisuus, eli 7 015,41 €. Alla olevassa laskelmassa nähdään keskimääräisen tilikauden tulot, menot ja lopullinen verotettava tulo (alla).

Kuvio 5 Tilikauden tulos

Tilikauden tulos		
Elinkeinotoiminnan tuotot		85 088,25 €
Elinkeinotoiminnan kulut		41 516,40 €
Elinkeinotoiminnan tulos		43 571,85 €

Nettovarallisuus koostuu yrityksen varoista, joista vähennetään velat. Nettovarallisuutta tarkastellaan aina edellisen tilikauden tilinpäätöksestä. Jos yritys on kuitenkin vasta aloittanut toimintansa, voidaan nettovarallisuus katsoa myös samalta tilikaudelta. Nettovarallisuus on toiminimen varat - velat. Vero.fi sivuston syventävien vero-ohjeiden mukaan toiminimen varat arvostetaan poistamattomien hankintamenojen

mukaan (Liikkeen- ja ammatinharjoittajan elinkeinotoiminnan nettovarallisuus tulo-
verotuksessa 2016, luku 3.2). Tämän perusteella voidaan näissä laskelmissa nettova-
rallisuus katsoa suoraan 2017 vuoden veroilmoituksesta. Veroilmoituksen mukainen
positiivinen nettovarallisuus on 7 015,41 €.

Toiminimen verotus

Toiminimen ansiotuloista saadaan tehdä vähennyksiä, jotka helpottavat yrittäjän ve-
rotusta. Tällaisia vähennyksiä on muun muassa yrittäjävähennys, tulonhankkimisvä-
hennys sekä ansiotulovähennys. Kaikki vähennykset saadaan suoraan vero.fi sivus-
tolta laskurilla, johon tulee syöttää kaikki pyydetyt tiedot. Toimeksiantaja toimitti las-
kelman, joka on liitteenä (Liite 7). Liitteestä selviää siis kaikki tehtävät vähennykset.
Alla olevalla laskelmalla eriteltynä (alla).

Kuvio 6 Toiminimen verotus, vähennykset

Toiminimen verotus			
Ansiotulot			43 571,85 €
Yrittäjävähennys	5 %		2 178,59 €
			41 393,26 €
Valtion- ja kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset			
Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja			
työttömyyskassamaksut			540,39 €
Tulonhankkimisvähennys			750,00 €
Päivärahamaksut			442,00 €
YEL-vakuutusmaksu			5 052,00 €
Kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset			
Ansiotulovähennys			2 361,62 €
Verotettava ansiotulo valtionverotuksessa			34 608,87 €
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa			32 247,25 €
Työtulovähennys			1 410,43 €
Lapsivähennys			50,00 €

Laskelmasta Kuvio 7 nähdään toiminimen verotus kokonaisuudessaan. Toiminimiyrit-
täjän ansiotuloista tehtävien vähennysten jälkeen valtionverotuksessa varotettavaa

tuloa on 34 608,87€, josta lopulta yrittäjä maksaa 644,35 € veroa. Loput verot koostuvat kunnallisverosta, kirkollisverosta, sairaanhoitomaksuista sekä Yle-verosta. Näistä veroa maksetaan yhteensä 7 484,40€ sallittujen vähennysten jälkeen. Yhteensä toiminimiyrittäjä maksaa tilikauden tuloksesta veroa 8 128,75€.

Kuvio 7 Toiminimen verotus

VALTIONVERO			
34 608,87 €			
25 700,00 €		518,00 €	
8 908,87 €	17,25 %	1 536,78 €	
		2 054,78 €	
Työtulovähennys	-	1 410,43 €	
		644,35 €	
KUNNALLISVERO, KIRKOLLISVERO, SH-MAKSU, YLE-VERO			
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa		32 247,25 €	
Kunnallisveroprosentti	21 %	6 771,92 €	
Kirkollisveroprosentti	1,75 %	564,33 €	
Päivärahamaksu		442,00 €	
Yleisradioveroprosentti	2,50 %	163,00 €	max. 163,00 €
		7 941,25 €	
Lapsivähennys		50,00 €	
Alijäämähyvitys		406,85	
		7 484,40 €	
Maksettava verot yhteensä		8 128,75 €	

Osakeyhtiöllä sekä osakkaalla omassa verotuksessaan on myös oikeus tehdä erilaisia vähennyksiä verotettavan tulon laskennassa. Näitä vähennyksiä ei kuitenkaan voida tarkasti määrittää, joten ne on jätetty laskelmien ulkopuolelle. Jotta toiminimen verotusta voidaan verrata osakeyhtiön verotukseen, myös toiminimen verot täytyy laskea ilman vähennyksiä. Tällöin niin toiminimi, osakeyhtiö kuin osakaskin ovat kaikki

samalla viivalla vertailtaessa maksettavien verojen määrää. Toiminimen verotus keskimääräisenä vuonna ilman tehtyjä vähennyksiä näkyy seuraavasta laskelmasta (Kuvio 8).

Kuvio 8 Toiminimen verotus ilman vähennyksiä

VALTIONVERO			
43 571,85 €			
42 400,00 €		3 398,75 €	
1 171,85 €	21,25 %	249,02 €	
		3 647,77 €	
KUNNALLISVERO, KIRKOLLISVERO, SH-MAKSU, YLE-VERO			
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa		43 571,85 €	
Kunnallisveroprosentti	21 %	9 150,09 €	
Kirkollisveroprosentti	1,75 %	762,51 €	
Yleisradioveroprosentti	2,50 %	163,00 €	
Verot		10 075,60 €	max. 163,00 €
Maksettava verot yhteensä		13 723,36 €	
Tulo verojen jälkeen		29 848,48 €	

Kuten laskelmista voidaan huomata tilanteessa, jossa ei ole tehty sallittavia vähennyksiä, laskelma tuottaa huomattavasti suuremman veron määrän kuin laskelma, jossa vähennykset on tehty. Tästä syystä on hyvä muistaa, että laskelmissa veron määrät eivät ole todellisia ja vähennysten kanssa maksettavat verot laskevat. Vertailu kuitenkin näillä tuloksilla onnistuu, koska kaikista niin toiminimen kuin osakeyhtiönkin laskelmista puuttuvat lähes samat vähennykset.

Toiminimiyrittäjällä on oikeus jakaa tilikauden tulos ansio- ja pääomatuloihin. Pääomatulo-osuus tuloksesta voi olla joko 0, 10 tai 20 % nettovarallisuudesta. Case-yrityksen kohdalla nettovarallisuuden ollessa määrällisesti hyvin pieni, ei tämä hyöty ole

kovin suuri. Seuraavissa laskelmissa (Kuvio 9 sekä Kuvio 10) on kuitenkin laskettu pääomatulo-osuudeksi 10 ja 20 %. Nolla prosenttinen näkyy Kuvio 8.

Kuvio 9 Toiminimen verotus, 10 % pääomatuloa

10 % pääomatuloa			
Verotettava tulos		43 571,85 €	
pääomatulon osuus		701,54 €	
vero	30 %	210,46 €	
Nettotulo		491,08 €	
VALTIONVERO			
42 870,31 €			
42 400,00 €		3 398,75 €	
470,31 €	21,25 %	99,94 €	
		3 498,69 €	
KUNNALLISVERO, KIRKOLLISVERO, SH-MAKSU, YLE-VERO			
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa		42 870,31 €	
Kunnallisveroprosentti		21,00 %	9 002,76 €
Kirkollisveroprosentti		1,75 %	750,23 €
Yleisradioveroprosentti		2,50 %	163,00 €
Verot		9 915,99 €	
Maksettava verot yhteensä		13 625,15 €	
Tulo verojen jälkeen		29 946,70 €	

Kuvio 10 Toiminimen verotus, 20 % pääomatuloa

20 % pääomatuloa			
Verotettava tulos			43 571,85 €
pääomatulon osuus			1 403,08 €
vero	30 %		420,92 €
Nettotulo			982,16 €
VALTIONVERO			
			42 168,77 €
			25 700,00 €
	17,25 %		2 840,86 €
			3 358,86 €
KUNNALLISVERO, KIRKOLLISVERO, SH-MAKSU, YLE-VERO			
Verotettava ansiotulo kunnallisverotuksessa			42 168,77 €
Kunnallisveroprosentti	21,00 %		9 002,76 €
Kirkollisveroprosentti	1,75 %		750,23 €
Yleisradioveroprosentti	2,50 %		163,00 €
Verot			9 915,99 €
Maksettava verot yhteensä			13 695,78 €
Tulo verojen jälkeen			29 876,07 €

Laskelmista voidaan nähdä, että toiminimenä keskimääräisenä vuonna kannattavinta on ottaa 10 % pääomatulona ja loput ansiotulona. Tällöin veroetu seuraavaksi edullisimpaan on 70,63 €. Tosin on huomattava, että verotuksellisesti huonoimpaan vaihtoehtoon, eli verottaa koko tulo ansiotulona, ero on ainoastaan 98,22 €. Vähennysten kanssa tämä laskelma saattaa näin pienillä eroilla kääntyä miten päin tahansa. Tämä siitä syystä, että esimerkiksi kuviossa 9 valtionverotuksessa oleva summa on vain muutaman satasen yli tulorajan, joka määrää korkeamman veroprosentin. Vähennykset saattavat pienentää tätä verotettavaa tuloa juuri tarpeeksi, jotta valtionverotuksessa veroprosentti tippuu 17,25 %:iin, kun se tässä laskelmassa on 21,25 %.

Osakeyhtiön verotus

Yritysmuodon ollessa osakeyhtiö, yrittäjää ei veroteta koko yrityksen tuloksesta vaan palkasta jonka osakeyhtiö hänelle maksaa sekä mahdollisista osingoista. Tästä syystä on mietittävä, kuinka paljon palkkaa yrittäjä haluaa vuoden aikana nostaa. Toimeksiantajan tiliotteiden mukaan 30 000 € vuosipalkka on toimeksiantajalle riittävä. Yrittäjän vuosittaisten yksityisottojen määrän laskettu keskiarvo on hyvin lähellä 30 000 € vuodessa. Tästä syystä oletetaan, että osakeyhtiö maksaa osakkaalle palkkaa 30 000 € vuodessa. Osakeyhtiön verotus on kuitenkin hieman monimutkaisempi kuin toiminimen, sillä vaihtoehtoja tulon jakamiseen on enemmän kuin toiminimellä. Osakeyhtiö, joka on maksanut palkkaa osakkaalle 30 000 € vuodessa, maksaa valtiolle yhteisöveroa seuraavan laskelman mukaisesti (Kuvio 11). Verotuksessa on huomioitu myös palkoista menevät työnantajan maksamat sivukulut. Sivukulut näkyvät kuvion 11 alla Kuvio 12.

Kuvio 11 osakeyhtiön yhteisöverotus

OSAKEYHTIÖN VEROTUS			
Tilikauden tulos			
Elinkeinotoiminnan tuotot		85 088,25 €	
Elinkeinotoiminnan kulut		41 516,40 €	
Elinkeinotoiminnan tulos		43 571,85 €	
Maksetut palkat		30 000,00 €	
Sivukulut		6 138,00 €	
		7 433,85 €	
Yhteisövero	20 %	1 486,77 €	5 947,08 €

Kuvio 12 Sivukulut

Sivukulut			
Työnantajan Tyel	25,30 %	5 685,00 €	
sairausvakuutusmaksu	0,86 %	258,00 €	
työttömyysvakuutusmaksu	0,65 %	195,00 €	
		6 138,00 €	

Tältä osin osakeyhtiön verotus ei ole vielä monimutkainen, mutta osakeyhtiön jakaessa osakkaalle palkan lisäksi vielä osinkoa laskeminen monimutkaistuu. Seuraavissa laskelmissa on laskettu siten, että osakeyhtiö ei maksa osakkaalle palkkaa ollenkaan, vaan osakas nostaa kaiken yrityksen tulon osinkona (Kuvio 13). Toinen vaihtoehto näkyy Kuvio 14, jossa osakas on saanut palkkaa 30 000 € vuodessa, tämän lisäksi osakas nostaa loput yrityksen jaettavasta tuloksesta osinkoina.

Laskelmista voidaan nähdä, että osakeyhtiönä keskimääräisenä vuonna osakkaan on verotuksellisesti edullisinta ottaa koko verotettava tulo osinkoina. Täten osakas ei saisi palkkaa koko vuonna, mutta veroissa tulisi yli 4 000 €:n hyöty. Tämä kuitenkin tarkoittaisi sitä, että osakeyhtiön maksettavien verojen määrä ei enää ole sama kuin kuviossa 11. Osakeyhtiön verotettavaa tuloa pienentää maksetut palkat. Kun palkkoja ei ole tilikauden aikana maksettu ollenkaan, osakeyhtiön verotettava tulo tietenkin kasvaa. Tästä tulosta on ensin maksettava yhteisövero, jonka jälkeen vasta saadaan lopullinen summa, jonka voi osakkaalle osinkona jakaa. Tämä laskelma näkyy Kuvio 15.

Kuvio 13 Tulo osinkona

Koko tulos osinkona				
Jaettavan osingon määrä	34 857,48 €			
	8 %	561,23 €	25 % pääomatul	75 % verovapaata
			140,31 €	420,92 €
pääomaverot	30 %		42,09 €	
			98,22 €	
		34 296,25 €	75 % ansiotuloa	25 % verovapaata
			25 722,18 €	8 574,06 €
ennakonpidätys	24,20 %		6 224,77 €	
			19 497,42 €	
Maksettavat verot yhteensä		6 266,86 €		
Nettotulo		28 590,62 €		

Kuvio 14 Tulo palkkana ja osinkona

Palkka 30 000 + loput osinkona				
Tulot	30 000,00 €			
Ennakonpidätys	7 260,00 €	24,20 %		
TyEL	1 905,00 €	6,35 %	osaomistaja	
Työttömyysvak.m.	276,00 €	0,92 %		
	20 559,00 €			
Kulut palkasta yhteensä	9 441,00 €			
Nettotulot	20 559,00 €			
Jaettavan osingon määrä	5 947,08 €			
	8 %	561,23 €	25 % pääomatul	75 % verovapaata
			140,31 €	420,92 €
pääomavero	30 %		42,09 €	
			98,22 €	
		5 385,85 €	75 % ansiotuloa	25 % verovapaata
			4 039,38 €	1 346,46 €
ennakonpidätys	24,20 %		977,53 €	
			3 061,85 €	
Maksettavat verot yhteensä	10 460,62 €			
Nettotulo	25 486,45 €			

Kuvio 15 Osakeyhtiön verotus ilman palkkoja

OSAKEYHTIÖN VEROTUS		Normaali vuosi		
Tilikauden tulos				
Elinkeinotoiminnan tuotot			85 088,25 €	
Elinkeinotoiminnan kulut			41 516,40 €	
Elinkeinotoiminnan tulos			43 571,85 €	
Maksetut palkat			- €	
Sivukulut			- €	
			43 571,85 €	
Yhteisövero		20 %	8 714,37 €	34 857,48 €

Osakeyhtiön tulon muuttuminen

Seuraavaksi on laskettu kolme erilaista variaatiota siitä, vaikuttaisiko tuloksen kasvu tai lasku siihen, kannattaako yritysmuoto vaihtaa osakeyhtiöksi. Lisäksi kuvitteellisesti aikaa on kulunut 5 vuotta, jolloin nettovarallisuutta on myös pystytty kasvattamaan seuraavasti:

- Yritys on maksanut velkansa pois
- käyttöomaisuudesta on tehty vuosittain 25 % poisto
- nettovarallisuuteen lisätty 30 % viimeisen 12 kuukauden aikana maksetuista palkoista.

Täten viiden vuoden päästä nettovarallisuus on 13 152,13 €. Matemaattinen arvo on edelleen sama nettovarallisuuden kanssa, koska osakeyhtiöllä on vain yksi omistaja. Matemaattisesta arvosta 8 % on 1 052,17 €.

Esimerkki 1

Ensimmäisessä laskelmassa yrityksen kesäkuukausien tulot ovat nousseet 15 %. Tämä tarkoittaa sitä, että talvikuukausilta tulot pysyvät samana ja kiinteät kustannukset ovat samat. Muuttuvissa kustannuksissa polttoainekulut nousevat tulojen myötä. Tällöin yrityksen tuotot olisivat yhteensä 94 204,99 €, kaikki kulut yhteensä 43 963,31€ ja näin ollen tilikauden tulos olisi 50 241,68 €. Osakkaan nostaman palkan summa on pidetty samana, jolloin vertailu onnistuu parhaiten. Ennakonpidätysprosenttina on tässäkin laskelmassa sama, eli 24,2 %. Ennakonpidätysprosentit ovat keskimääräiset prosentit vuositulon perusteella. Prosentit on saatu veronmaksajat.fi sivustolta. (Palkansaajan veroprosentti 2017 n.d.) Työnantajan eli osakeyhtiön maksamat sivukulut palkasta ovat 6 138,00 €. Tästä osakeyhtiön veronalaiseksi tuloksi jää 14 103,68 €. Verojen jälkeen jaettavaa on vielä 11 282,94 €. Osakkaan kustannukset ovat laskelmissa, kts. Kuvio 16 ja Kuvio 17. Toiminimen osalta tällainen tuloksen kasvu aiheuttaa sen, että edullisinta on ottaa 20 % pääomatulona ja loput ansiotulona. Tällöin verojen yhteissummaksi tulee 16 289,83 €.

Kuvio 16 Palkka + osinko tuloksen kasvaessa

Palkka 30 000 + loput osinkona				
Tulot		30 000,00 €		
Ennakonpidätys		7 260,00 €	24,20 %	
TyEL		1 905,00 €	6,35 %	osaomistaja
Työttömyysvak.m.		276,00 €	0,92 %	
		20 559,00 €		
Kulut palkasta yhteensä		9 441,00 €		
Nettotulot		20 559,00 €		
Jaettavan osingon määrä		11 282,94 €		
	8 %	1 052,17 €	25 % pääomatul	75 % verovapaata
			263,04 €	789,13 €
pääomaverot	30 %		78,91 €	
			184,13 €	
		10 230,77 €	75 % ansiotuloa	25 % verovapaata
			7 673,08 €	2 557,69 €
ennakonpidätys	24,20 %		1 856,89 €	
			5 816,20 €	
Maksettavat verot yhteensä		11 376,80 €		
Nettotulo		29 906,15 €		

Kuvio 17 Osinko tuloksen kasvaessa

Osakas				
Koko tulos osinkona				
Jaettavan osingon määrä		40 193,34 €		
	8 %	1 052,17 €	25 % pääomatul	75 % verovapaata
			263,04 €	789,13 €
pääomaverot	30 %		78,91 €	
			184,13 €	
		39 141,17 €	75 % ansiotuloa	25 % verovapaata
			29 355,88 €	9 785,29 €
ennakonpidätys	24,20 %		7 104,12 €	
			22 251,76 €	
Maksettavat verot yhteensä		7 183,04 €		
Nettotulo		33 010,31 €		

Tämän esimerkin lopputuloksena voidaan sanoa, että osakeyhtiöksi muuttaminen tuo vero helpotusta, jos toiminta kasvaa 15 %. Osakkaalle edullisinta on nostaa koko osakeyhtiön tulos osinkona, mutta jälleen huonona puolena tässä on se, että koko vuoden aikana osakas ei saisi osakeyhtiöstä laisinkaan rahaa. Lisäksi osakkaan nostessa koko ”palkan” osinkona, osakeyhtiön verot jälleen nousevat. Osakeyhtiön verot olisivat täten 10 048,34 €. Tämä tarkoittaa sitä, että osakeyhtiön ja yrittäjän verot yhteensä ovat 17 230,38 €. Yhteisverotusta laskettaessa, edullisemmaksi tulee osakkaan ottaa palkkaa ja osinkoa, jolloin osakeyhtiön verot pienenevät. Tällöin veroja tulee maksaa yhteensä 14 197,54 €. Toiminimeä ja osakeyhtiötä verratessa on kuitenkin aivan selvää, että yritysmuodon muutos on tällä tuloksella verojen näkökulmasta perusteltua. Täytyy kuitenkin huomata, että verojen jälkeen käteen jäävä osuus on suurin toiminimellä, vaikka veroja maksetaan määrällisesti enemmän. Tämä johtuu siitä, että osakeyhtiössä jaettavaa tuloa ei ole yhtä paljon kuin toiminimessä yhteisöverotuksen takia.

Esimerkki 2

Toisessa laskelmassa pysytään liikevaihdollisesti normaalin keskimääräisen vuoden luvuissa, mutta nettovarallisuus on kasvanut. Täten osakas voi nostaa palkan lisäksi enemmän huojennettua osinkoa, joka on verotuksellisesti edullisempaa. Osakas nostaa yrityksestä palkkaa normaalisti 30 000 € jolloin veroprosentti on 24,2 %. Tässä tilanteessa toiminimenä toimiessa edullisinta on verottaa kaikki ansiotulona, jolloin veroja maksetaan yhteensä 10 842,61 €. Osakeyhtiön palkanmaksuun tämä ei vaikuta, joten tilanne on sama kuin esimerkissä 1. Yrittäjän osinkojen verotuksessa tällä puolestaan on vaikutusta. Yhteenvedo osakkaan osinkojen verotuksesta on alla.

Kuvio 18 Yhteenvedo osakkaan veroista nettovarallisuuden kasvaessa

	Tulo osinkona	Osinkona ja palkkana
Verot	6 214,58 €	10 408,34 €
Nettotulo	28 642,90 €	25 538,74 €

Lopputuloksena jälleen sama tilanne kuin esimerkissä 1, eli edullisinta olisi nostaa koko tulos osinkona, jolloin verot jäisivät reiluun 6 000 €. Tällöin kuitenkin osakeyhtiön ja yrittäjän yhteenlaskettu veron määrä on 14 928,95 €. Tässä esimerkissä kui-

tenkaan palkan ja osingon nostaminen ei ole edullisin vaihtoehto, jos otetaan huomioon osakeyhtiön ja yrittäjän verojen yhteissumma. Edullisimmaksi tulee pysyä toiminimenä ja verottaa koko tulos pelkkänä ansiotulona. Tällöin veroja tulee maksaa yhteensä 10 842,61 €. Jälleen suurin nettotulo saadaan toiminimestä, mikä tarkoittaa käteen jäävän osuuden olevan 33 729,24 €.

Esimerkki 3

Tilanne, jossa yrityksen tulot ovat kesäkuukausilta pienentyneet 15 %, nettovarallisuus on kasvanut ja palkkaa nostetaan normaalisti 30 000 €. Toiminimen verotuksen yhteenveto Kuvio 19, osakeyhtiön Kuvio 20 ja osakkaan verotuksen yhteenveto Kuvio 21.

Kuvio 19 Toiminimen verotus, kun tulos laskee 15 %

Laskua 15 % + nettovarallisuuden kasvu			
		Maksettavat verot	Nettotulo
	Ansiotulona	10 874,38 €	25 692,19 €
	Ansio + 10 % pääomatulona	10 742,86 €	25 823,72 €
	Ansio + 20 % pääomatulona	10 611,34 €	25 955,24 €

Kuvio 20 Osakeyhtiön verotus, kun tulos laskee 15 %

OSAKEYHTIÖN VEROTUS		Lasku 15 %		
Tilikauden tulos				
Elinkeinotoiminnan tuotot			75 971,51 €	
Elinkeinotoiminnan kulut			39 404,94 €	
Elinkeinotoiminnan tulos			36 566,57 €	
Maksetut palkat			30 000,00 €	
Sivukulut			6 138,00 €	
			428,57 €	
Yhteisövero		20 %	85,71 €	342,86 €

OSAKEYHTIÖN VEROTUS		Lasku 15 %		
Tilikauden tulos				
Elinkeinotoiminnan tuotot			75 971,51 €	
Elinkeinotoiminnan kulut			39 404,94 €	
Elinkeinotoiminnan tulos			36 566,57 €	
Maksetut palkat			- €	
Sivukulut			- €	
			36 566,57 €	
Yhteisövero		20 %	7 313,31 €	29 253,26 €

Kuvio 21 Osakkaan verotus tuloksen laskiessa 15 %

	Tulo osinkona	Osinkona ja palkkana
Verot	5 197,41 €	9 466,71 €
Nettotulo	24 055,85 €	20 876,15 €

Esimerkissä 3 toiminimenä toimiminen on edullisinta, jos pääomatulon osuus on 20 % ja loput ansiotuloa. Tämä johtuu siitä, että nettovarallisuuden kasvaessa pääomatulon osuus määrällisesti kasvaa, mikä puolestaan pienentää jo valmiiksi laskenutta tilikauden tulosta. On kuitenkin otettava huomioon, että erot ovat jälleen todella pienet ja tulosta tehtävät vähennykset saattavat vaikuttaa tähänkin laskelmaan huomattavasti.

Osakeyhtiölle on tälläkin kertaa edullisinta maksaa palkkaa, mutta kuten jokaisessa muussakin esimerkissä yrittäjälle edullisinta on nostaa pelkästään osinkoa. Jos tämä vaihtoehto ei kuitenkaan ole käytännön syistä mahdollinen voidaan todeta, että edullisinta on joko nostaa pelkästään palkkaa osakeyhtiöstä tai pysyä toiminimenä. Toisin sanoen, osinkojen nostaminen ei tällä tuloksella ole verotuksellisesti edullista. Osakeyhtiöstä pelkän palkan nostaminen tarkoittaisi osakkaalle 10 408,34 € veroja, kun taas toiminimenä pysyminen 10 842,61 € suuruisia veroja. Täytyy kuitenkin huomata, että pelkkää palkkaa nostettaessa nettoansiot jäävät huomattavasti alhaisemmiksi kuin toiminimenä toimimisessa.

Tiivistelmä verotuksellisesta kannattavuudesta

Verotuksellisesta kannattavuudesta voidaan todeta, että tällä hetkellä nettovarallisuus on vielä pieni, joten yritysmuodon muuttaminen osakeyhtiöksi toisi yrittäjälle muutaman tuhannen euron verohyödyn. Tosin, nettoansiot laskevat osakeyhtiössä jokaisessa esimerkissä verrattuna toiminimeen, vaikka veroja maksettaisiin toiminimessä enemmän. Yritystoiminnan ja nettovarallisuuden kasvaessa yritystoiminnan on myös kannattavaa pysyä osakeyhtiönä.

Muutaman vuoden kuluttua, kun nettovarallisuutta on saatu kasvatettua ja oletetaan, että tilikausien tulokset pysyvät lähes samassa tämän hetkisen arvioidun tilikauden tuloksen kanssa, ei toiminnan harjoittaminen osakeyhtiönä olekaan enää edullista. Jos toiminnan tulos laskee tai pysyy samana ja nettovarallisuutta pystytään kasvattamaan, on toiminimenä toimiminen verotuksellisesti kannattavinta.

Tuloksia tarkasteltaessa on kuitenkin huomattava, että virhemarginaali on olemassa ja tuloista tehtävät vähennykset saattavat vaikuttaa tuloksiin.

6 Johtopäätökset

Osakeyhtiö soveltuu yritysmuotona parhaiten yritykselle, jonka tarkoituksena on toiminnan nopea kasvattaminen ja henkilöstömäärän lisääminen. Lisäksi suuren liikevaihdon omaavan toiminnan kannattaa valita yritysmuodoksi osakeyhtiö. Osakeyhtiön valinta saattaa johtua myös verotuksellisista tai riskien hallinnallisista syistä. Syitä on useita, eikä voida sanoa milloin mikäkin yritysmuoto on oikea, eikä myös-

kään voida sanoa milloin yritysmuotoa tulisi muuttaa. Näitä asioita on aina pohdittava usealta eri kantilta yrityskohtaisesti ja lopuksi punnittava hyvät sekä huonot puolet.

Toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi tapahtuu käytännössä samalla tavalla, kuin uuden osakeyhtiön perustaminen. Perustamiseen vaaditaan alkupääomaa, joka on vähintään 2 500 euroa. Maksun voi suorittaa rahana tai apporttiomaisuutena. Toiminimi toisin sanoen muutetaan osakeyhtiöksi jatkuvuusperiaatteen mukaisesti. Yritysmuodon muutosta perusteltaessa on otettava huomioon muutoksen, eli uuden osakeyhtiön perustamisen sekä toiminimen samanaikaisen lopettamisen tuomat toimet. Perustaminen itsessään vaatii paljon aikaa ja erilaisten dokumenttien laatimista sekä täyttämistä. Muutos kuitenkin tuo tullessaan vielä enemmän töitä, sillä ilmoituksia patentti- ja rekisterihallintoon ei voi lähettää tässä tapauksessa sähköisesti vaan kaikki on tehtävä paperisena. Muutos tuo tullessaan myös ison listan muita dokumentteja, joita tulee hankkia ilmoituksen liitteeksi. Joidenkin liitteiden, kuten esimerkiksi omaisuuden arvottamistodistuksen hankkimiseen saattaa kuluja yrittäjältä paljonkin rahaa. Myös ilmoituksen tekeminen paperisena on hieman sähköistä versiota kalliimpaa. Tämä kaikki kannattaa pitää mielessä, jos ei muuten pystytä päättämään kantaa suuntaan tai toiseen, pohdittaessa yritysmuodon muutoksen perusteltavuutta.

Osakeyhtiön ja toiminimen yksi huomattavammista eroista on velkavastuu. Toiminimiyrittäjä on vastuussa kaikesta toimintaansa liittyvästä velasta ja tappiosta koko henkilökohtaisella omaisuudellaan. Osakeyhtiössä yrittäjällä ei ole tällaista vastuuta, vaan kaikki vastuu on yhtiöllä. Case-yritykselle yritysmuodon muutos ei kuitenkaan tuo velkavastuun osalta muutosta, koska yritysmuodon muutoksen jälkeen toiminimenä otetut velat pysyvät edelleen yrittäjän henkilökohtaisena vastuuna. Ainoastaan osakeyhtiön perustamisen jälkeen hankittu velka tai tappio, on osakeyhtiön vastuulla. Tämän lisäksi toiminimiyrittäjällä ei ole aikomusta ottaa enää uutta velkaa ja tämän hetkinen velkakin on maksettu noin kolmen ja puolen vuoden kuluttua kokonaan pois. Tästä syystä velkavastuun kannalta ei ole tarvetta muuttaa toiminimeä osakeyhtiöksi, mutta kuten sanottua, yksi asia ei voi määrittää muutoksen perusteltavuutta.

Case-yrityksessä on tähän asti tehty kirjanpito yhdenkertaisena, eikä ulkopuolista apua tämän tekemiseen ole tarvinnut hankkia. Kirjanpidon tekemistä itsenäisesti ei kuitenkaan suositella osakeyhtiöissä. Kirjanpitoa tulisi tehdä ainoastaan ammattitaitoisten henkilöiden, joten osakeyhtiöksi muuttaminen tuo kirjanpidon osalta lisäkustannuksia yrittäjälle tilitoimiston laskujen muodossa. Toiminimiyrittämisen hyvänä puolena on päätöksenteon sekä tulojen jakamisen helppous. Tämän kokoiselle ja tällä toimialalla toimivalle yritykselle osakeyhtiössä vaadittava byrokratia ja päätöksenteon dokumentointi yhdessä hallituksen kokouksien sekä yhtiökokouksien kanssa saattavat tuntua turhalta. Täytyy kuitenkin huomioida, että kyseessä on yhden miehen osakeyhtiön, joten pakollisia kokouksia on vain kerran vuodessa. Kokouksissa myös käydään läpi joka kerta samat asiat, jos ei mitään suurempia muutoksia yritykseen olla tekemässä.

Toiminimiyrittäjä on oikeutettu käyttämään kaikkea yritykseen tulevaa rahaa, mihin haluaa ja milloin haluaa. Tämä siitä syystä, että toiminimen tulo on kaikki toiminimiyrittäjän henkilökohtaista tuloa. Osakeyhtiössä tähän tulee radikaali muutos, sillä osakeyhtiön tulo on ainoastaan käytettävissä osakeyhtiön menoihin. Osakkaalla on mahdollisuus saada varoja ulos osakeyhtiöstä ainoastaan palkan tai osingon muodossa. Tämä tarkoittaa myös sitä, että osakeyhtiöllä on omat tilit. Aina toiminimiyrittäjänä toimineelle henkilölle tämä saattaa aiheuttaa alkuun ylimääräistä päänvaivaa. Myös palkan ja osingon jakaminen yhtiöstä saattaa tuoda lisää mietittävää yrittäjälle. Osakeyhtiö maksaa tulosta veroa ja osakkaalle maksettu palkka pienentää tätä verotettavaa tuloa. Tästä syystä, varsinkin pienet yritykset pyrkivät tekemään lähes nolla tulosta, joka tarkoittaa käytännössä sitä, että palkkaa nostetaan sen mukaan, mitä yrityksellä on vara maksaa. Toisaalta, jos yrityksestä nostaa paljon palkkaa, nousee osakkaan maksamien verojen määrä. Tuloja voi osakeyhtiöstä jakaa myös osinkoina. Osinkojen nostaminen yrityksestä saattaa tuoda verotuksellisesti katsottuna hyötyä yrittäjälle, mutta osakeyhtiölle osinkojen jakaminen on verotuksellisesti kalliimpaa. Osingon verotus määräytyy yrityksen nettovarallisuuden mukaan, mikä case-yrityksen kohdalla on aika pieni, joten tästä syystä ei huojennetun osingon määrä ole kovin suuri. Lisäksi osinko verotetaan kaksinkertaisena, kun osakeyhtiö maksaa siitä ensin omissa verotuksissaan ja osakas vielä omassaan. Se, millä tavalla yhtiöstä on verotuksellisesti kannattavin nostaa varoja, on hyvä selvittää.

Verotuksellisesti tällä hetkellä olisi kannattavaa muuttaa yritysmuoto osakeyhtiöksi, mutta ottaen huomioon tehdyn arvion tilikauden tuloksesta ja yrityksen kotipaikkakunnan koon, voidaan olettaa, ettei yrityksen toiminta tule kovin paljon tästä arvion kasvamaan. Tämä tarkoittaa sitä, että yritys pystyy muutaman vuoden sisällä maksamaan lainat pois ja täten kasvattamaan nettovarallisuuttaan. Tämä puolestaan aiheuttaa sen, että toiminimenä toimiminen on jälleen verotuksellisesti edullisempaa kuin osakeyhtiönä toimiminen. Se hyöty, mitä tällä hetkellä yritysmuodon muutoksesta voi verotuksessa saada, kuluu jo pelkästään osakeyhtiön perustamiseen. Yrityksen toimiessa osakeyhtiönä, yhtiölle edullisinta verotuksellisesti, olisi maksaa osakkaalle palkkaa. Tämä ei kuitenkaan yrittäjän kannalta ole kannattavinta, vaan suurin verotuksellinen hyöty saadaan nostamalla ainoastaan osinkoa yrityksestä. Tämä tuskin kuitenkaan on käytännössä mahdollista, koska osinkoja jaetaan vain kerran vuodessa. Tällöin yrittäjällä tulisi olla jo valmiiksi säästöjä, joiden avulla yrittäjä voisi elättää perheensä osinkojen maksuun asti. Tämän vaihtoehdon jäädessä pois, on edullisinta niin yrityksen kuin yrittäjänkin kannalta pitää yritysmuotona toiminimi. Voidaan siis todeta, että toiminimen muuttaminen osakeyhtiöksi ei ole verotuksen näkökulmasta järkevää.

Lopputuloksena voidaan sanoa, että yksikään tutkituista muutoksista ei varsinaisesti puolla yritysmuodon muuttamista osakeyhtiöksi vaan oikeastaan päin vastoin. Tähän voidaan vielä lisätä se, ettei verotuksestakaan löydetty hyötyä yritysmuodon muuttamiselle, joka kuitenkin on yleisin syy yritysmuodon muuttamisen kannalta. Hallinnonin sekä kirjanpidon osalta muutokset olivat vielä ratkottavissa, eivätkä ne olleet ylitsepääsemättömiä. Yritysmuodon muuttaminen toisi kuitenkin omat kustannuksensa sekä paperisotkunsaa, puhumattakaan siihen kuluva ajasta. Vaikka verotuksellisesti voisi tällä hetkellä olla pieni hyöty muuttaa yritysmuotoa, täytyy ajatella kuitenkin pidemmälle tulevaisuuteen ja todeta, että hyöty on niin pieni ja ainoastaan hetkellinen, ettei yritysmuodon muutos case-yrityksessä ole tällä hetkellä, tällä liikevaihdolla ja toiminnalla perusteltua.

7 Pohdinta

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, onko case-yrityksen perusteltua muuttaa yritysmuotoa toiminimestä osakeyhtiöksi. Tutkimuksen alussa aihe vaikutti mielenkiintoiselta ja ajankohtaiselta varsinkin toimeksiantajalle. Tutkimus saatiin käyntiin hyvin ja teoriaa löytyi todella runsaasti. Tutkimuksen edetessä ja tutkimuskysymyksiin vastatessa huomattiin, että tutkimuksen tekeminen toimeksiantajalle tässä tilanteessa ei ollut paras mahdollinen. Toimeksiantajayritys oli juuri käynyt läpi isoja muutoksia toiminnassaan, mistä johtuen todellista kuvaa yritystoiminnan tuloksesta ei saatu. Tämä johti siihen, että toiminnan tulos piti arvioida. Vaikka arvio pyrittiin tekemään mahdollisimman realistisesti, ei sen perusteella kuitenkaan pysty antamaan tarkkaa tietoa yritysmuodon muutoksen verotuksellisesta kannattavuudesta.

Verotuksellinen kannattavuus oli kuitenkin vain yksi kolmesta tutkimuskysymyksestä. Kahden muun tutkimuskysymyksen perusteella vastaus tutkimusongelmaan oli kuitenkin jo niin selvä, ettei verolaskelmien lopputuloksella ollut lopulta edes kovin suurta merkitystä. Voidaan kuitenkin sanoa, että tutkimus oli osittain onnistunut ja sillä saatiin toimeksiantajalle tieto yritysmuodon muutoksen perusteltavuudesta. Tämän yrityksen osalta jokainen osa-alue ero, joita on toiminimessä ja osakeyhtiössä, aiheuttaisivat toiminimiyrittäjälle niin suuria ja toimintaan verrattuna kohtuuttomia muutoksia, että muutos ei ole perusteltu tai kannattava.

Luotettavuus

Luotettavuus jaetaan usein kahteen osaan, reliabiliteettiin ja validiteettiin. Reliabiliteetti mittaa tutkimuksen pysyvyyttä. Eli, jos tutkimus toistettaisiin, olisiko tulokset samat. (Kananen 2017, 175.) Validiteetti tarkoittaa oikeiden asioiden tutkimista. Kananen (2017, 175–176) mukaan tätä voidaan parantaa suunnittelemalla tutkimus huolellisesti sekä analysoimalla aineisto oikealla tavalla.

Luotettavuuden tarkastelu on kehittämistutkimuksessa haasteellista. Tämä johtuu siitä, että kehittämistutkimus ei ole oma tutkimusotteensa, vaan sekoitus kvantitatiivista ja kvalitatiivista tutkimusta tarvittavassa suhteessa. Tästä syystä kehittämistutkimuksen luotettavuutta tarkastellaan menetelmien perusteella. (Kananen 2015, 111.) Tässä työssä on käytetty menetelmänä laadullista tutkimusta, joten luotettavuutta tarkastellaan laadullisen tutkimuksen kriteerein.

Kanasen (2015, 113) mukaan kehittämistutkimuksessa ja laadullisessa tutkimuksessa luotettavuutta tarkastellaan muun muassa tutkimuksen vahvistettavuuden, arvioitavuuden sekä tulkinnan ristiriidattomuuden näkökulmista. Tapoja on myös muita, mutta nämä kolme valikoituivat tämän tutkimuksen laadun perusteella. Vahvistettavuus tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että tutkimuksen tulokset vahvistetaan siltä, ketä tutkimus koskee. Arvioitavuus tarkoittaa ratkaisujen perusteltavuutta ja tulkinnan ristiriidattomuus puolestaan tarkoittaa, että toinen tutkija tulee samaan johtopäätökseen tutkijan kanssa. (Kananen 2015, 113–115.)

Tässä tutkimuksessa vahvistettavuus on suoritettu siten, että tutkimustulokset on luotettu toimeksiantajalla. Toimeksiantajalta saatiin vahvistus, että tutkimustulokset vaikuttavat päteviltä ja niiden paikkaansa pitävyyttä ei ole syytä epäillä. Arvioitavuutta on tarkasteltu läpi koko tutkimuksen. Tämän tutkimuksen alussa on otettu kantaa tutkimuksen luotettavuuteen ja luotettavuutta on tarkasteltu siitä asti. Luotettavuus on otettu huomioon niin tutkimusmenetelmien valinnassa kuin aineiston hankinnassakin. Kuten Kananen (2017, 176) muistuttaa tutkimuksen luotettavuutta pystyy lisäämään myös tutkimuksen huolellisella suunnittelulla. Tässä tutkimuksessa on käytetty todella paljon aikaa tutkimusasetelman miettimiseen ja kirjoittamiseen. Lisäksi tutkimus aloitettiin yksityiskohtaisen suunnitelman tekemisellä. Jokainen tutkimuksessa tehty vaihe on dokumentoitu. Tutkimuksen etenemistä on myös helppo seurata tutkimusta lukiessa.

Tulkinnan ristiriidattomuutta pystytään varmistamaan vertaamalla tutkimusta jo aiemmin tehtyihin tutkimuksiin. Monessa aiemmassa tutkimuksessa on saatu sama johtopäätös kuin tässä, eli yritysmuodon muutos riippuu paljon yrityksestä. Yleistettävää ohjetta sille, milloin yritysmuotoa tulisi muuttaa, ei ole olemassa. Jokainen tapaus on selvitettävä erikseen.

Tutkimuksessa on käytetty teoria-aineiston lisäksi ainoastaan sekundääristä aineistoa, joka koostuu yrityksen tuottamista dokumenteista. Tällaisia on muun muassa yrityksen kirjanpito sekä veroilmoitukset. Kananen (2017, 121) pitää kuitenkin erilaisten dokumenttien käyttöä tutkimuksessa haasteellisena, koska niiden luotettavuutta ei voida aina todistaa. Toisaalta Kananen (2017, 173) toteaa myös, että joidenkin auktoriteettien mielestä laadullisen tutkimuksen luotettavuuden varmistaminen on mahdotonta käytetystä aineistosta riippumatta. Dokumenttien käyttö on kuitenkin

luotettavuuden kannalta parempi vaihtoehto kuin haastattelut, varsinkin tutkimuksissa joissa on kyse yrityksestä. Tämä siitä syystä, että ihmisten muisti ei ole täydellinen ja yritystä koskevat tiedot ja aineistot ovat yleensä niin monimutkaisia, että niiden ymmärtäminen vaatii kirjallista aineistoa (Kananen 2017, 122). Mitä tulee vielä aineistoksi valikoitujen dokumenttien luotettavuuteen, Kananen (2017, 121) huomauttaa, että dokumenttien luotettavuus paranee, kun dokumentit ovat laadittu lain tai muuten tarkkojen ohjeiden mukaisesti. Tässä tutkimuksessa käytetty aineisto on juuri tällaista.

Tutkimustulosten luotettavuutta heikentää hieman yrityksen muutoksen alla oleva tilanne. Muutoksesta johtuen, ei tutkimuksessa voitu käyttää yrityksen todellisia tilinpäätöstietoja, vaan tiedot tuli puoliksi arvioida. Tämä ei kuitenkaan vaikuttanut tutkimuksen lopputulokseen, joten voidaan kaikin puolin sanoa, että tutkimus on luotettava, kaikilta niiltä osin, josta sitä voidaan arvioida.

Palaute teoriaan

Tutkimusaiheesta löytyy todella paljon erilaista teorianäköalaa, jos vain osaa yhdistää oikeat asiat. Tämän tutkimuksen teoria pohjautuu lähinnä pelkästään lakiteksteihin. Kaikki käytetyt lähteet ovatkin pohjautuneet alun perin lakipykäliin. Tutkijan työtä helpottaakseen on teoriassa käytetty pelkän lakitekstin sijaan teoksia, joissa lakiteksti on kirjoitettu selkokielelle. Tutkimuksen teoria koostuu lakitekstien lisäksi yritystoiminnan kirjallisuudesta sekä erilaisista yrityksen hallintoon liittyvistä nettiartikkeleista.

Useista lähteistä kävi ilmi, että yritysmuodon muuttaminen on helppoa ja vaivatonta. Tutkimuksen edetessä kävi kuitenkin ilmi, että työn määrää, joka yritysmuodon muutoksesta aiheutuu, vähätellään useissa lähteissä. Mitä kuitenkin tulee teorianäköaloiden luotettavuuteen, saatavuuteen sekä monipuolisuuteen, voidaan todeta, että teorian pohjautuessa lähes kokonaan lakipykäliin, ei teoria voi olla kuin luotettavaa. Teoria tietoa oli myös helposti saatavilla, mutta kovin monipuolista se ei ollut. Esimerkiksi osakeyhtiön perustamisesta on kirjoittanut todella moni henkilö vähintään yhtä monta teosta. Tästä syystä parhaan teorianäköaloiden valinta oli hieman haastavaa. Lopulta käytettävät lähteet perusteltiin niiden tuoreuden perusteella.

Jatkotutkimusaiheet

Tutkimusta tehdessä heräsi kysymyksiä muun muassa yritystoiminnan lopettamiseen liittyen. Jatkotutkimuksena voisikin tehdä tutkimuksen siitä, onko yritystoiminnan lopettaminen helpompaa ja taloudellisesti edullisempää yrittäjälle, kun harjoittaa toimintaa toiminimenä vai silloin kun toimii osakeyhtiön ainoana osakkaana.

Lähteet

Holopainen, T. 2018. Yrityksen perustamisopas. 27. uud. p. Espoo: Asiatieto.

Immonen, R. 2015. Yritysjärjestelyt. 6. uud. p. Helsinki: Talentum.

Kahdenkertainen kirjanpito, vienti, kirjaus. 2015. Kirjanpidon ABC. Juokseva kirjanpito ja tilinpäätös. Ohjeita taloushallintoliiton sivuilla. Viitattu 10.4.2018. <https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc-mita-jokaisen-tulisi-tietaa-kirjanpidosta/paakirjanpito-ja-osakirjanpidot-2>.

Kananen, J. 2008. Kvali. Kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2012. Kehittämistutkimus opinnäytetyönä. Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2015. Kehittämistutkimuksen kirjoittamisen käytännön opas: miten kirjoitan kehittämistutkimuksen vaihe vaiheelta. E-kirja. Viitattu 27.4.2018. <https://janet.finna.fi/>, Booky.

Kananen, J. 2017. Laadullinen tutkimus pro graduna ja opinnäytetyönä. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

L 18.9.2015/1141. Tilintarkastuslaki. Annettu 18.9.2015. Viim. muutos 28.12.2017. Viitattu 11.4.2018. <http://www.finlex.fi>, ajantaisainen lainsäädäntö.

L 2.2.1979/128. Toiminimilaki. Annettu 2.2.1979. Viim. muutos 25.8.2016. Viitattu 21.3.2018. <http://www.finlex.fi>, ajantasainen lainsäädäntö.

L 22.12.2006/1272. Yrittäjän eläkelaki. 2006. Annettu 22.12.2006. Viim. muutos 29.12.2016. Viitattu 11.4.2018. <http://www.finlex.fi>, ajantasainen lainsäädäntö.

L 27.9.1919/122. Laki elinkeinon harjoittamisen oikeudesta. Annettu 27.9.1919. Viim. muutos 23.5.2008. Viitattu 5.4.2018. <http://www.finlex.fi>, ajantasainen lainsäädäntö.

L 30.12.1997/1336. Kirjanpitolaki. Annettu 30.12.1997. Viim. muutos 29.12.2016. Viitattu 10.4.2018. <http://www.finlex.fi>, ajantaisainen lainsäädäntö.

Leppiniemi, J. 2008. Osakeyhtiö – varteenotettava vaihtoehto. Helsinki: Tietosykli.

Liikkeen- ja ammatinharjoittajan elinkeinotoiminnan nettovarallisuus tuloverotuksessa. 2016. Vero.fi. Syventävät vero-ohjeet. Päivitetty 1.3.2016. Viitattu 26.4.2018. <https://www.vero.fi/syventavat-vero-ohjeet/ohje-hakusivu/48564/liikkeen-ja-ammattinharjoittajan-elinkei/>.

Luvan hakeminen. N.d. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Päivitetty 11.1.2018. Viitattu 11.4.2018. <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/luvan-hakemisen2#.Ws4Mn5e-mUk>.

Nokelainen, I. 2011. Toiminimi X:n muutos osakeyhtiöksi : Käytäntö ja kannattavuus. Opinnäytetyö, AMK. Mikkelin ammattikorkeakoulu, liiketalouden koulutusohjelma. Viitattu 13.4.2018. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201105269838>.

- Oikean yritysmuodon valinta – toiminimi vai osakeyhtiö? N.d. Verkkajulkaisu. Go.accountor.fi. Viitattu 17.4.2018. <https://go.accountor.fi/yritysmuodon-valinta/?cn-reloaded=1>.
- Ojanperä, A. 2015. Toiminimestä osakeyhtiöksi : ohjeistus tilitoimistoille. Opinnäytetyö, AMK. Seinäjoen ammattikorkeakoulu, liiketalouden koulutusohjelma. Viitattu 13.4.2018. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201505209214>.
- Opinnäytetyön raportointi. N.d. 4.2.5 Tutkimuksen toteuttamisen ja tulosten raportointi. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Raportointiohje. Viitattu 27.4.2018. <https://oppimateriaalit.jamk.fi/raportointiohje/4-opinnaytetyon-rakenne/4-2-opinnaytetyon-runko-osa/4-2-5-tutkimuksen-toteuttamisen-ja-tulosten-raportointi/>.
- Osakeyhtiö. N.d. YritysKauppias. Verkkajulkaisu. Viitattu 16.4.2018. <http://www.yrityskauppias.fi/yritysmuodot/osakeyhtio/>.
- Osakeyhtiö: osakeyhtiön hallitus ja johto. N.d. Artikkelit Laki24 verkkosivulla. Viitattu 11.4.2018. <https://www.laki24.fi/yritysoikeus/osakeyhtionhallitus/>.
- Osakeyhtiön perustamisilmoitus. N.d. Perustamisilmoituksen tekeminen Yritys- ja yhteisötietojärjestelmän verkkosivuilla. Viitattu 11.4.2018. <https://www.ytj.fi/index/ilmottaminen/perustamisilmoitus/osakeyhtio.html>.
- Ossa, J. 2014. Yritystoiminnan verotus. 2. uud. p. Helsinki: Lakimiesliiton kustannus.
- OYL. 2006. Osakeyhtiölaki 624/2006. Annettu 21.7.2006. Viim. muutos 16.6.2017. Viitattu 12.4.2018. <http://www.finlex.fi>, ajantasainen lainsäädäntö.
- Palkansaaajan veroprosentti 2017. N.d. Verkkajulkaisu. Päivitetty 20.12.2016. Viitattu 27.4.2018. <https://www.veronmaksajat.fi/luvut/Laskelmat/Palkansaaajan-veroprosentit/Palkansaaajan-veroprosentit-2017/>.
- Prokuran antaminen ja prokuristit. N.d. Patentti- ja rekisterihallitus. Päivitetty: 2.1.2018. Viitattu 5.4.2018. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/useinkysytyt/prokura.html>.
- Tavaraliikennelupa. N.d. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Päivitetty 11.1.2018. Viitattu 11.4.2018. <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/tavaraliikennelupa#.Ws4L8Ze-mUk>.
- Tilastoa rekisteröidyistä uusista yrityksistä. N.d. Patentti- ja rekisterihallitus. Päivitetty: 2.1.2018. Viitattu 5.4.2018. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/rekisteroidytyrietykset.html>.
- Toiminimi eli yksityinen elinkeinonharjoittaja. N.d. YritysKauppias. Verkkajulkaisu. Viitattu 16.4.2018. <http://www.yrityskauppias.fi/yritysmuodot/toiminimi-eli-yksityisen-elinkeinonharjoittaja/>.
- Toiminimi osakeyhtiöksi – miksi, milloin ja miten? N.d. Verkkajulkaisu. Go.accountor.fi. Viitattu 24.4.2018. <https://go.accountor.fi/toiminimi-osakeyhtioksi/#miten>.
- Tuloverotus – osakeyhtiö ja osuuskunta. 2017. Yritykset ja yhteisöt. Tietoa yritysverotuksesta. Ohjeita verohallinnon sivuilla. Päivitetty 6.4.2017. Viitattu 12.4.2018. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/tietoa-yritysverotuksesta/tuloverotus/osakeyhtio-ja-osuuskunta/>.

TVL 1535/1992. Tuloverolaki. Annettu 30.12.1992. Viim. muutos 12.1.2018. Viitattu 19.4.2018. <http://www.finlex.fi>, ajantasainen lainsäädäntö.

Yhdenkertainen kirjanpito. 2015. Kirjanpidon ABC. Juokseva kirjanpito ja tilinpäätös. Ohjeita taloushallintoliiton sivuilla. Viitattu 10.4.2018. <https://taloushallintoliitto.fi/kirjanpidon-abc/juokseva-kirjanpito-ja-tilinpaatos/yhdenkertainen-kirjanpito>.

Yksityisen elinkeinonharjoittajan toiminnan jatkaminen osakeyhtiönä. N.d. Patentti- ja rekisterihallitus. Päivitetty 19.6.2017. Viitattu 25.4.2018. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yeh/muutokset/muutososakeyhtioksi.html>.

Yritykset. N.d. Työ- ja elinkeinoministeriön verkkojulkaisu. Viitattu 12.4.2018. <http://tem.fi/yritykset>.

Yritysten lukumäärät kaupparekisterissä. N.d. Patentti- ja rekisterihallitus. Päivitetty: 2.1.2018. Viitattu 5.4.2018. <https://www.prh.fi/fi/kaupparekisteri/yritystenlkm/lkm.html>.

Liitteet

Liite 1. Perustamissopimus

Perustamissopimus

1. Perustamme tällä perustamissopimuksella osakeyhtiön,

jonka toiminimi on _____

2. vaihtoehto _____

3. vaihtoehto _____

Hyväksymme toiminimen ja vaihtoehdot rekisteröitäväksi ilmoitetussa järjestyksessä

Merkitsemme yhtiön osakkeet seuraavasti:

Täydellinen nimi	Syntymäaika/Y-tunnus	Osakkeiden numerot
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2. Kustakin osakkeesta on yhtiölle maksettava _____ euroa.

Osakkeet on maksettava viimeistään _____ (pp.kk.vvvv).

3. Hallituksen varsinaisiksi jäseniksi valitsemme

_____ ja varajäseneksi _____

4. Hallituksen puheenjohtajaksi valitsemme _____

5. Tilintarkastajaksi valitsemme _____

ja varatilintarkastajaksi _____

Tilintarkastajia ei ole valittu

6. Yhtiön toimitusjohtajaksi valitsemme _____ (toimitusjohtaja ei ole pakollinen, täytetään tarvittaessa)

7. Yhtiön tilikausi on _____ (pp.kk. - pp.kk.)

8. Yhtiöjärjestys on tämän perustamissopimuksen liitteenä.

9. Valtuutetaan ilmoituslomakkeella nimetty asiamies tekemään rekisteriviranomaisen mahdollisesti edellyttämät korjaukset kaikkien osakkeenomistajien puolesta perustamissopimukseen tai yhtiöjärjestykseen.

Kaikkien osakkeenomistajien allekirjoitukset

nimenselvennykset

päiväys

Y1

☐ Yritys jatkaa edeltävän yrityksen elinkeinotoimintaa tai liiketoimintaa (esim. jakautuminen), ks. täyttöohje. ☐ Täytä lisäksi henkilötietolomake.	
Edeltävän yrityksen nimi	Y-tunnus

Verohallintoon ilmoitettava päätoimiala (viisinumeroinen TOL 2008 -luokituksen mukainen koodi, lisätietoja koodista on Tilastokeskuksen sivulla)

Yritysmuoto (täytä myös yritysmuodon mukaan valittava pakollinen liitelomake)		
☐ osakeyhtiö (yksityinen osakeyhtiö)	☐ osuuskunta	☐ ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike
☐ asunto-osakeyhtiö	☐ säätiö	☐ ulkomainen yritys
☐ julkinen osakeyhtiö	☐ yhdistys <input type="text"/>	☐ muu, mikä? <input type="text"/>
	Yhdistysrekisterinumero	

Liitelomakkeet: valitse ja täytä vähintään yksi lomake yritysmuodon mukaan	
☐ 1 Osakeyhtiö tai julkinen osakeyhtiö	☐ 5 Asumisoikeusyhdistys, asukashallintoalue, eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä tai muualla rekisteröidyn etuyhtymän Suomessa oleva toimipaikka tai hypoteekkiyhdistys, säästöpankki tai valtion liikelaitos
☐ 1B Asunto-osakeyhtiö tai vakuutusosakeyhtiö tai julkinen vakuutusosakeyhtiö	☐ 11A Säätiö (uuden säätiölain 487/2015 mukainen)
☐ 2 Osuuskunta tai osuuspankki	☐ 12 Yhdistys
☐ 3 Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliike	
☐ 4 Keskinäinen vakuutusyhtiö, julkinen keskinäinen vakuutusyhtiö tai vakuutusyhdistys	
Liitelomakkeet Verohallinnolle	
☐ 6204 Liitelomake ulkomaisen yrityksen rekisteröintiä varten	☐ 6208 Asunto- ja kiinteistöosakeyhtiö

YTJ 10012

Lisätietoja tästä ilmoituksesta antaa (esim. asiamies tai tiloimisto)		
Henkilön ja yrityksen nimi		
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Sähköposti	

Päiväys ja allekirjoitus		
Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys	Puhelin

Rekisteriseloste: Henkilötietolain 24 §:n mukaisen tiedon lomakkeeseen liittyvistä rekistereistä saa osoitteesta ytj.fi sekä Patentti- ja rekisterihallituksesta ja Verohallinnosta.

VEROHALLINTOON ILMOITETTAVAT TIEDOT

Y1

Vain Verohallintoon ilmoitettava postiosoite (jos eri kuin sivulla 1)						
Postiosoite (katu tai tie)	Talon nro	Porras	Huoneiston nro	PL	Postinumero	Postitoimipaikka

Yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi	alkaan (pp.kk.vvvv)	Yritys ei katso olevansa arvonlisäverovelvollinen (liitä mukaan selvitys perusteluista)	alkaan (pp.kk.vvvv)
☐ liiketoiminnasta ☐ ostoista tai omasta käytöstä ☐ EU-palvelumyynneistä ilmoituksenantovelvolliseksi ☐ alkutuotannosta		Peruste sille, että yritys ei katso olevansa arvonlisäverovelvollinen ☐ vähäinen liiketoiminta (AVL 3 §, 10 000 euroa) ☐ terveyden- ja sairaanhoitopalvelut (AVL 34 §) ☐ sosiaalipalvelut (AVL 37 §) ☐ koulutuspalvelut (AVL 39 §) ☐ rahoitus- ja vakuutuspalvelut (AVL 41 § ja 44 §) ☐ yleishyödyllisen yhteisön / uskonnollisen yhdykskunnan arvonlisäveroton toiminta (AVL 4-5 §) ☐ esiintymispalkkio tai tekijänoikeuskorvaukset (AVL 45 §) ☐ kiinteistön luovutukset (AVL 27 §) ☐ muu veroton toiminta, mikä? <input type="text"/>	
Yritys hakeutuu arvonlisäverovelvolliseksi	alkaan (pp.kk.vvvv)		
☐ kiinteistön käyttöoikeuden luovuttamisesta (AVL 12 § ja 30 §, liitä mukaan kopio vuokrasopimuksesta tai muu selvitys vuokrattavasta kohteesta ja vuokralaisesta) ☐ vähäisestä liiketoiminnasta (AVL 3 §, 10 000 euroa) ☐ yhteisöhankinnasta (AVL 26 f §) ☐ alkutuotannosta ☐ yleishyödyllisenä yhteisönä tai uskonnollisena yhdykskuntana (AVL 12 § 1 mom.)			

YTJ 10013

Yritys hakeutuu ennakkoperintärekisteriin (EPL 25 §) (Rekisteriin merkitään aikaisintaan ilmoituksen saapumis päivästä alkaen)	alkaan (pp.kk.vvvv)
Yritys ilmoittautuu säännöllisesti palkkoja maksavaksi työnantajaksi	alkaan (pp.kk.vvvv)

Oma-aloitteisten verojen verokausi Jos yrityksen liikevaihto on enintään 100 000 euroa kalenterivuodessa, arvonlisäveron, ennakonpidätykset, työnantajan sosiaaliturvamaksun ja lähdeverot voi ilmoittaa ja maksaa neljännesvuoden jaksossa. Jos liikevaihto on enintään 30 000 euroa, arvonlisäveron voi ilmoittaa ja maksaa kalenterivuositain ja muut verot neljännesvuositain. Liikevaihtoon lasketaan myös yrityksen ulkomainen liikevaihto.	
☐ Kalenterivuoden liikevaihto on enintään 30 000 euroa ☐ Kalenterivuoden liikevaihto on yli 100 000 euroa	☐ Kalenterivuoden liikevaihto on 30 001–100 000 euroa
Haluttu verokausi arvonlisäverotuksessa ☐ vuosi ☐ neljännesvuosi ☐ kuukausi	Haluttu verokausi työnantajasuorituksissa ☐ neljännesvuosi ☐ kuukausi
Verohallinto päättää verokauden pituuden ja lähettää siitä kirjallisen ilmoituksen.	

Liite 3. 1 -liitelomake

Perustamisilmoitus
Liite lomakkeeseen Y1
Osakeyhtiö / julkinen osakeyhtiö

1

TOIMINIMI		
[Redacted]		
PERUSTAMISSOPIMUKSEN PÄIVÄMÄÄRÄ		
[Redacted]		
OSAKEPÄÄOMA JA OSAKKEET		
Osakepääoman määrä	Osakkaiden lukumäärä	Osakkeen nimellisarvo (jos on)
[Redacted]	[Redacted]	[Redacted]
Muuta osakkeisiin liittyvää ilmoitettavaa (täytä tarvittaessa, ks. ohje)		
[Redacted]		
[Redacted]		
[Redacted]		
HALLITUKSEN JA TOIMITUSJOHTAJAN VAKUUTUS		
Allekirjoittaneet yhtiön hallituksen kaikki jäsenet ja toimitusjohtaja vakuuttavat, että perustamisessa on noudatettu osakeyhtiölain säännöksiä.		
Päiväys [Redacted]		
Hallituksen kaikkien jäsenten sekä toimitusjohtajan allekirjoitukset nimenselvennyksin		
[Redacted]		
[Redacted]		
TILINTARKASTAJAN TODISTUS OSAKKEIDEN MAKSAMISESTA		
Allekirjoittaneet yhtiön tilintarkastajat todistavat, että osakeyhtiölain säännöksiä osakkeiden maksamisesta on noudatettu.		
Päiväys [Redacted]		
Tilintarkastajien allekirjoitukset nimenselvennyksin		
[Redacted]		

HALLITUS (Jos hallitukseen kuuluu vähemmän kuin kolme jäsentä, on valittava ainakin yksi varajäsen)			
Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.			
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ puheenjohtaja ☐ jäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)	☐ jäsen ☐ varajäsen
TILINTARKASTAJAT Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.			
☐ Tilintarkastaja ☐ Varatilintarkastaja			
Nimi (henkilö tai yhteisö)		Syntymäaika (pp.kk.vvvv) tai Y-tunnus	
Yhteisön päävastuullinen tilintarkastaja		Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	
☐ Tilintarkastaja ☐ Varatilintarkastaja			
Nimi (henkilö tai yhteisö)		Syntymäaika (pp.kk.vvvv) tai Y-tunnus	
Yhteisön päävastuullinen tilintarkastaja		Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	
TILINTARKASTAJIA EI OLE VALITTU ☐			

TOIMITUSJOHTAJA Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.		
Toimitusjohtaja		
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)
Toimitusjohtajan sijainen		
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)
ISÄNNÖITSIJÄ Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.		
Nimi (Henkilö tai yhteisö)	Syntymäaika (pp.kk.vvvv) tai Y-tunnus	
Yhteisön päävastuullinen isännöitsijä	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	Kansalaisuus (jos ei Suomi)
YHTIÖN EDUSTAMINEN Täytä lisäksi erillinen henkilötietolomake.		
Edustamiseen oikeutetut henkilöt ja prokuristit (hallituksen antamat edustamisoikeudet ja prokurat)		
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	
Nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)	☐ oikeutettu ☐ prokuristi
Kansalaisuus (jos ei Suomi)	Miten yhtiötä edustetaan (yksin / kenen kanssa yhdessä)	

Liite 4. Henkilötietolomake

HENKILÖTIETOLOMAKE
(VIRANOMAISKÄYTTÖÖN)

Yrityksen toiminimi:	
Y-tunnus:	Ilmoituksen diaarinumero:

Merkitse tälle lomakkeelle viranomaiskäyttöön tarkoitetut henkilötiedot*:

- suomalainen henkilötunnus

- postiosoite, jos henkilö asuu muualla kuin Suomessa

Jos henkilöllä on suomalainen henkilötunnus ja jos hän asuu Suomessa, älä täytä postiosoitetta. Jos henkilöllä ei ole suomalaista

henkilötunnusta, ilmoita henkilötunnuksen sijaan syntymäaika.

Jos ilmoitettavia henkilöitä on enemmän kuin lomakkeelle mahtuu, tulosta jatkolomakkeeksi PRH:n kotisivulta henkilötietolomake.

Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus
Sukunimi	Etunimet		Henkilötunnus
Postiosoite (ei Suomessa oleva)	Maa		Kansalaisuus

*Henkilötunnuksen tunnusosa ja ulkomailla asuvan kotiosoite luovutetaan kaupparekisteristä vain, jos luovuttaminen täyttää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:n 3 momentissa säädetty edellytykset (kaupparekisterilaki 1a §).

Liite 5. Yhtiöjärjestys

Yhtiöjärjestys - liite perustamissopimukseen

1§ Yhtiön toiminimi on

2§ Yhtiön kotipaikka on

3§ Yhtiön toimiala on

4§ Yhtiötä edustaa hallitus. Hallitus voi lisäksi antaa nimetyille henkilöille prokuran tai oikeuden yhtiön edustamiseen.

Liite 6.

Y6 lomake

Viranomaisen merkintöjä									

MUUTOS- JA LOPETTAMISILMOITUS
Yksityinen elinkeinonharjoittaja,
maa- ja metsätalouden harjoittaja

Y6

Lomakkeella voit ilmoittaa muutoksen, lopettamisen tai hakeutua kaupparekisteriin, arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, ennakkoperintärekisteriin ja työnantajarekisteriin.

Lähetä lomake osoitteeseen Patentti- ja rekisterihallitus (PRH) - Verohallinto, Yritystietojärjestelmä, PL 2000, 00231 HELSINKI

Perustiedot (täytä aina) Täytä lisäksi henkilötietolomake	
YRITYS- JA YHTEISÖTUNNUS	Toiminimi
Elinkeinonharjoittajan nimi	Syntymäaika (pp.kk.vvvv)

Yritys ilmoittautuu tai ilmoittaa muutoksen	Ilmoitus lopettamisesta
☐ Kaupparekisteriin (liitä mukaan kuitti käsittelymaksusta) Ilmoita tiedot Verohallinnolle sivulla 3–4.	☐ Elinkeinonharjoittaja poistetaan kaupparekisteristä (lisätietoja käsittelyajasta: kaupparekisteri.fi)

<p>Rekisteröinnin ajankohtaa koskeva pyyntö kaupparekisteriin / kiirehtimispyyntö (ei koske osoite- ja yhteystietomuutoksia) Kaupparekisteri-ilmoitukset käsitellään saapumisjärjestyksessä. Poikkeuksia voidaan tehdä vain painavan syyn perusteella. Pyyntö huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.</p> <p>☐ Merkitse rasti, jos kyseessä on rekisteröinnin ajankohtaa koskeva pyyntö. Huom. Perustele pyyntö erillisellä liitteellä.</p>

YTJ 10061

TÄYTÄ VAIN MUUTTUNEET TIEDOT	
Uusi toiminimi (annetut toiminimet rekisteröidään alla olevassa järjestyksessä)	Uusi kotipaikka (Suomessa oleva kunta)

Muut mahdolliset toiminimet (täytä tarvittaessa)	
Uudet rinnakkaistoiminimet (toiminimen vieraskieliset käännökset)	
Uusi aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta
Uusi aputoiminimi	Aputoiminimellä harjoitettava toiminta

Julkiset yhteystiedot PRH ja Verohallinto (posti- tai käyntiosoite on pakollinen)						
Uusi postiosoite (katu tai tie)	Talon nro	Postias	Huoneiston nro	PL	Postinumero	Postitoimipaikka
Uusi käyntiosoite (katu tai tie)	Talon nro	Postias	Huoneiston nro		Postinumero	Postitoimipaikka
Uusi sähköposti	Uusi puhelin	Uusi kotisivun osoite				
Seuraavat yhteystiedot poistetaan						

Tilikausi	
Kuluva, poikkeava tilikausi (pp.kk.vvvv–pp.kk.vvvv) (enintään 18 kk)	Uusi, normaali tilikausi (pp.kk.–pp.kk.)

Y6

TÄYTÄ VAIN MUUTTUNEET TIEDOT

Toimintamuodon muutos (täytä lisäksi henkilötietolomake)	
Nykyinen yritysmuoto	Uusi yritysmuoto

Kaupparekisteriin ilmoitettava uusi toimiala (ilmoita yrityksen koko toimiala)

Verohallintoon ilmoitettava uusi päätoimiala (viisinumeroinen TOL 2008 -luokituksen mukainen koodi, lisätietoja koodista on Tilastokeskuksen sivulla)

Lisätietoja tästä ilmoituksesta antaa (esim. asiamies tai tilitoimisto)		
Henkilön ja yrityksen nimi		
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka
Puhelin	Sähköposti	

Missä kirjanpitoaineistoa säilytetään? (Täytä tämä kohta aina)		
Nimi		
Postiosoite	Postinumero	Postitoimipaikka

Lisätietoja

Päiväys ja allekirjoitus		
Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys	Puhelin

Rekisteriseloste: Henkilötietolain 24 §:n mukaisen tiedon lomakkeeseen liittyvistä rekistereistä saa osoitteesta yti.fi sekä Patentti- ja rekisterihallituksesta ja Verohallinnosta.

YTJ 10062

Y6

MUUTOKSET VEROHALLINTOON. ILMOITA VAIN MUUTTUNEET TIEDOT.

Vain Verohallintoon ilmoitettava postiosoite (jos eri kuin sivulla 1)						
Postiosoite (katu tai tie)	Talon nro	Porras	Huoneiston nro	PL	Postinumero	Postitoimipaikka

Tiedot toiminnan jatkajasta (esim. yrityksen ostaja, konkurssipesä)	
☐ Yrittäjä jatkaa edeltäjän elinkeinotoimintaa tai maataloustoimintaa	☐ Yrittäjä lopettaa elinkeinotoiminnan tai maataloustoiminnan ja toimintaa jatkaa
Edeltäjän Y-tunnus	Jatkajan Y-tunnus
Edeltäjän nimi	Jatkajan nimi, jos Y-tunnus ei ole tiedossa

YTJ 10063

Ilmoittaudun arvonlisäverovelvolliseksi	alkaen (pp.kk.vvvv)	Arvonlisäverovelvollisuuteni päättyy	pp.kk.vvvv
☐ liiketoiminnasta ☐ ostoista tai omasta käytöstä ☐ EU-palvelumyynneistä ilmoituksenantovelvolliseksi ☐ alkutuotannosta ☐ taide-esineen myynnistä (AVL 79 c §) ☐ ulkomainen yritys ilmoittautuu arvonlisäverovelvolliseksi ☐ ulkomainen yritys ilmoittautuu vain ilmoituksenantovelvolliseksi ☐ ulkomainen kaukomyyjä ilmoittautuu verovelvolliseksi		☐ liiketoiminnasta ☐ ostoista tai omasta käytöstä ☐ EU-palvelumyynneistä ilmoituksenantovelvollisena ☐ alkutuottajana ☐ taide-esineen myynnistä (AVL 79 c §) ☐ ulkomainen yritys päättää arvonlisäverovelvollisuuden ☐ ulkomaisen yrityksen ilmoituksenantovelvollisuus päättyy ☐ ulkomaisena kaukomyyjänä ☐ koska liikevaihto on vähäistä (AVL 3 §, 10 000 euroa)	
Hakeudun arvonlisäverovelvolliseksi	alkaen (pp.kk.vvvv)	Hakeutumiseni arvonlisäverovelvollisena päättyy	pp.kk.vvvv
☐ kiinteistön käyttöoikeuden luovuttajana (AVL 12 § ja 30 §, liitä mukaan kopio vuokrasopimuksesta tai muu selvitys vuokrattavasta kohteesta ja vuokralaisesta) ☐ vähäisestä liiketoiminnasta (AVL 3 §, 10 000 euroa) ☐ yhteisöhankinnasta (AVL 26 f §) ☐ alkutuotannosta ☐ taide-esineen tekijänä (AVL 79 c §) ☐ ulkomaisena elinkeinonharjoittajana (AVL 12 § 2 mom.) ☐ ulkomaisena kaukomyyjänä (AVL 63 a §)		☐ kiinteistön käyttöoikeuden luovuttajana (AVL 12 § ja 30 §, liitä mukaan selvitys edellytysten päättymisestä) ☐ vähäisen liiketoiminnan harjoittajana (AVL 3 §, 10 000 euroa) ☐ yhteisöhankkijana (AVL 26 f §) ☐ alkutuottajana ☐ taide-esineen tekijänä (AVL 79 c §) ☐ ulkomaisena elinkeinonharjoittajana (AVL 12 § 2 mom.) ☐ ulkomaisena kaukomyyjänä (AVL 63 a §)	
☐ Merkitse rasti, jos puoliset harjoittavat toimintaa yhdessä		Puolison allekirjoitus ja nimen selvitys	

Y6

En katso olevani arvonlisäverovelvollinen (liitä mukaan selvitys perusteluista)		
Peruste sille, että en katso olevani arvonlisäverovelvollinen		
☐ vähäinen toiminta (AVL 3 §, 10 000 euroa)	☐ rahoitus- ja vakuutuspalvelut (AVL 41 § ja 44 §)	☐ koulutuspalvelut (AVL 39 §)
☐ terveyden- ja sairaanhoitopalvelut (AVL 34 §)	☐ esiintymispalkkiot tai tekijänoikeuskorvaukset (AVL 45 §)	☐ muu veroton toiminta, mikä?
☐ sosiaalihuoltopalvelut (AVL 37 §)	☐ kiinteistön luovutukset (AVL 27 §)	<input type="text"/>

Maa- ja metsätalouden harjoittaja Ilmoita tässä päivä, jos maa- tai metsätila on hankittu tai luovutettu kuluvana vuonna. Liitä mukaan kopio saantokirjasta, esim. kauppakirjasta tai lahjakirjasta.	pp.kk.vvvv <input type="text"/>
--	------------------------------------

Kirjanpidon muoto	☐ yhdenkertainen	☐ kahdenkertainen
-------------------	---	--

Palkanmaksua koskeva muutos tai lopettaminen			
Ilmoittaudun säännöllisesti palkkoja maksavaksi työnantajaksi	alkaen (pp.kk.vvvv)	Lopetan säännöllisesti palkkoja maksavana työnantajana	pp.kk.vvvv
	<input type="text"/>		<input type="text"/>

Ennakkoperintärekisterin muutos tai lopettaminen			
Rekisteriin merkitään tai rekisteristä poistetaan aikaisintaan ilmoituksen saapumispäivästä			
Hakeudun ennakkoperintärekisteriin (EPL 25 §)	alkaen (pp.kk.vvvv)	Lopetan ennakkoperintärekisteröitynä	pp.kk.vvvv
	<input type="text"/>		<input type="text"/>

Toiminta keskeytetään (keskeytystietoa ei rekisteröidä kaupparekisteriin eikä toimintaa merkitä lopetetuksi)		alkaen (pp.kk.vvvv)
☐ määräajaksi	<input type="text"/> / <input type="text"/> 20 - <input type="text"/> / <input type="text"/> 20	☐ toistaiseksi
		<input type="text"/>

Oma-aloitteisten verojen verokausi	
Jos yrityksen liikevaihto on enintään 100 000 euroa kalenterivuodessa, arvonlisäveron, ennakonpidätykset, työnantajan sosiaaliturvamaksun ja lähdeverot voi ilmoittaa ja maksaa neljännesvuoden jaksoissa. Jos liikevaihto on enintään 30 000 euroa, arvonlisäveron voi ilmoittaa ja maksaa kalenterivuositain ja muut verot neljännesvuositain. Liikevaihtoon lasketaan myös yrityksen ulkomainen liikevaihto.	
☐ Kalenterivuoden liikevaihto on enintään 30 000 euroa	☐ Kalenterivuoden liikevaihto on 30 001–100 000 euroa
☐ Kalenterivuoden liikevaihto on yli 100 000 euroa	
Haluttu verokausi arvonlisäverotuksessa	Haluttu verokausi työnantajasuorituksissa
☐ vuosi	☐ neljännesvuosi
☐ neljännesvuosi	☐ kuukausi
☐ kuukausi	
Olen alkutuottaja tai taide-esineen tekijä ja arvonlisäveron verokausi on normaalisti vuosi.	
Haluan, että arvonlisäveron verokausi on ☐ neljännesvuosi ☐ kuukausi	
Verohallinto päättää verokauden pituuden ja lähettää siitä kirjallisen ilmoituksen.	

Ennakkoveroa koskevat tiedot			
☐ Haen muutosta ennakkoveroon sähköisesti (vero.fi/verokortti)			
Kuluvan tilikauden arvioitu liikevaihto	euroa	Kuluvan tilikauden arvioitu tulos	euroa
	<input type="text"/>		<input type="text"/>

Liite 7. Veroprosenttilaskelma

Vaihe 3: Laskennan tulos

Ansiotulot ja ennakonpidätykset	
Ennakonkannon alaiset ansiotulot	43571,85
Yrittäjävähennys yhteensä	2178,59
Ansiotuloista tehtävät vähennykset	
Valtion- ja kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset	
Työmarkkinajärjestöjen jäsenmaksut ja työttömyyskassamaksut	540,39
Päivärahamaksu	397,80
Yrittäjän korotettu päivärahamaksu	44,20
YEL- tai MYEL-vakuutusmaksut	5052,00
Vain kunnallisverotuksessa tehtävät vähennykset	
Ansiotulovähennys kunnallisverotuksessa	2361,62
Pääomatuloista tehtävät vähennykset	
Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen / pitkäaikaissäätämissopimuksen maksut	1356,15
Verosta tehtävät vähennykset	
Työtulovähennys	1410,43
Erityinen alijäämähyvitys	406,85
verosta vähennetty määrä	406,85
Yleisradioveron perusteena olevat tulot	
Yleisradioveron perusteena oleva tulo	40852,87
Sairaanhoitomaksun perusteena olevat tiedot	
YEL- tai MYEL-työtulo	26000,00
Verojen laskennassa käytetyt tuloveroprosentit	
Verotuskunta	
Kunnan tuloveroprosentti	21,00
Seurakunnan tuloveroprosentti	1,75
Päivärahamaksuprosentti	1,53
Yrittäjän korotetun päivärahamaksun prosentti	0,17
Yleisradioveron prosentti	2,50